

O b s a h :

Jerzy Popieluszko- duchovný pastier poľských robotníkov, 14.9.1947-19.10.1984	1
Popieluszko- symbol slobody poľského národa	4
Tri roky od vyhlásenia výnimočného stavu v Poľsku	8
Anton Prokop :	
Sedemdesiatiny básnika Mikuláša Šprinca	11
Október - mesiac Panny Márie	14
História modlitby ruženca a P. Mária v Medugorje	15
Slová na zamyslenie	16
Prečo je potrebné vrátiť sa k Márii ?	17
Kard. Martini :	
Ako sa máme modliť v rodine?	18
Pastiersky list otca kardinála Tomáška O svätom ruženci	19
Ján Smrečan :	
Duchovná a spoločenská obnova Slovenska	21
Ohlas slovenských biskupov v zahraničí rodákom žijúcim mimo Slovenska	23
Uplynul rok od prípadu Konec - Gabaj - Borovský	25
Otec Štefan Senčík, S.J. :	
Komentár k liturgickým textom 1. adventnej nedele	27
Príhovor otca Antona o advente a jeho význame	29
Otec Karol :	
Advent znamená príchod	31
Slová na zamyslenie	33
Slová na zamyslenie v advente	34
Otec Bohuslav :	
Príde Kristus, Spasiteľ náš /Pavol Claudel/	35
Matka Tereza v Bhópale Zelený škapuliar	38
Posolstvo Matky Terezy z 9.11.1984 v Prahe	39
88. zjazd katolíkov Nemecka	41
Správy	42
Združenie a úmysly Apoštolátu modlitby na rok 1985	47
Modlime sa v januári 1985 za zblíženie kresťanov so Židmi	51
Ústredný výbor komunistickej strany, telefónna centrála, pri aparáte sudruh Michálek!	53

Jerzy P O P I E L U S Z K O, duchovný pastier poľských robotníkov
14.9.1947 - 19.10.1984.

Životopis :

Narodil sa 14. septembra 1947 v dedinke Okopy vo farnosti Stuchowola v arcidiecéze Białystok. Dva dni po narodení bol pokrstený vo farskom kostole sv. Petra a Pavla a 17. júna 1956 bol tam tiež pobirmovaný biskupom Suszyńským. Ako birmovné meno si vybral Kazimír - meno patróna arcidiecézy Vlnó.

V rokoch 1954-65 navštevoval základnú školu a potom všeobecno-vzdelávacie lyceum v Sochowoli. Po maturite sa prihlásil na Vyšší metropolitný seminár sv. Jána Krstiteľa vo Varšave, kde sa sedem rokov intelektuálne a duchovne pripravoval na prijatie kňazského svätenia. V tom čase si tiež musel vykonať základnú vojenskú službu v špeciálnej jednotke pre klerikov v Bartoszyciach. Z toho času je známy neohrozený postoj klerika JuraJa, ktorý si nechal vziať medailu a ružeň, za čo bol vojenskými úradmi šikanovaný. Po návratení do seminára sa musel podrobiť operácii štítnej žľazy a liečiť sa na srdcovú chorobu. Toto utrpenie a pobyt v nemocnici ho veľmi zbližilo s priateľmi a zvláštnym spôsobom ho urobilo citlivým na potreby, utrpenie a krivdy blízkych. Stal sa starostlivým opatrovateľom hlavne chorých.

Dňa 12. decembra 1971 obdržal svätenie na subdiakona a 12. marca 1972 diakónát. Kňazské svätenie prijal z rúk kardinála Stefana Wyszyńského 28. mája v katedrále sv. Jána Krstiteľa vo Varšave. Najprv pracoval po tri roky vo farnosti sv. Trojice v Zabkách, potom bol prečlenený do farnosti Matky Božej, Kráľovnej Poľska vo Varšave-Anin. Po troch rokoch, 20. mája 1978, prešiel na vikariát do farnosti Dieťaťa Ježiša vo Varšave na Żoliborzu, odkiaľ bol arcidiecéznym úradom preradený na prácu pri akademickom kostole sv. Anny vo Varšave, kde prevádzal konversatoria pre študentov medicíny, organizoval rekolekcie a tábory rekolekcií a viedol duchovnú výuku ošetrovateľiek v kaplnke Res Sacra Miser na Krakovskom predmestí. Po štyri roky bol členom Zemskéj rady dušpastierstva zdravotníkov a diecéznym dušpastierom zdravotných stredísk v arcidiecéze. Od 6. Oktobra 1981 sa okrem toho ujal duchovnej starostlivosti o chotí v Domove zaslúžilého zdravotníka vo Varšave, kde na vlastný náklad zriadil kaplnku, v ktorej sa stal kaplánom.

Posledným miestom pobytu a práce kňaza Popieluszkę ob 20. mája 1980 bola farnosť sv. Stanislava Kostky vo Varšave na Żoliborzu, kde pomáhal pri bežnej práci a mal na starosti špeciálnu duchovnú výchovu. Medziiným viedol schôzky študentov lekárskej akadémie, bol duchovným pastierom stredného zdravotníckeho personálu a každý mesiac usporadúval modlitbové stretnutia pre lekárov.

Na dokreslenie zasluhuje pozornosť jeho účasť na príprave oboch návštev sv. Otca. V oboch prípadoch bol vedúcim zdravotníckej sekcie a so svojou skupinou niekoľko sto ľudí sa staral o zdravotnú starostlivosť pre účastníkov púti.

Zvláštnu kapitolu v živote kňaza JuraJa, ktorá ho viedla k palme mučeníctva, bola jeho angažovanosť v duchovnom vedení pracujúcich ako v období vytvárania Solidarity, tak i neskoršie počas trvania stanného práva a po jeho zrušení. Napriek všetkým šikanovaniam zo strany štátnych činiteľov, napriek ohovárkam v hromadných komunikačných prostriedkoch, bol verejným zástancom a obráncom dôstojnosti človeka, ľudských práv na slobodu, spravodlivosť, lásku a pravdu a heroldom pápežovej výzvy, že nad zlom sa má víťaziť dobrom. Túto pravdu ohlasoval spolu so svojim farárom kňazom Teofilom Boguckým predovšetkým pri omšiach za vlasť, konaných v kostole sv. Stanislava Kostku v každú poslednú nedeľu mesiaca.

Úprimné zväzky kňaza Popielušzka so svetom práce, hlavne s pracujúcimi Varšavskej Huty, boli nadviazané skoro náhodne. Keď v päťmätom auguste 1980 došlo k stávke zo solidarity vo Varšavskej Huti, prihlásilo sa päť predstaviteľov Huty v arcibiskupskej rezidencii a prosili kard. Wyszyńskiego, aby im určil kňaza, ktorý by im slúžil sväté omše. Tvrdili, že skoro všetci sú katolíci a chcú sa zúčastňovať na svätých omšiach. Bola to prvá nedeľa, asi o ôsmej hodine, keď stávkovali už Gdansk, Štetín a bane v Sliezku. Primas tisícročia nemohol pre iné záležitosti sám odslúžiť omšu, preto prikázal kňazovi Piaseckému: "nájdi kňaza!" Ten odišiel i s hutníkmi do kostola sv. Stanislava Kostku a tento návrh predložil kňazovi Popielušzkovi, ktorého tam stretli. Kňaz Juraj súhlasil po udelení súhlasu od farára Boguckého a odišiel do Huty. To bol začiatok ďalšej formy jeho práce, ktorá skončila mučeníctvom.

Neskoro večer 19. októbra 1984, keď sa vracal zo služby v Bydgoszczy, jeho auto bolo zadržané tromi príslušníkmi ministerstva vnútra a bol unesený. Došlo k tomu na ceste v Przysieku, blízko Toruňa. Skoro zázrakom sa zachránil vodič p. Waldemar Chrostowski, jediný svedok banditského únosu, ktorý si zahránil život útekom z idúceho auta. Telo kňaza Popielušzka vylovila milícia dňa 30. októbra 1984 z umelej vodnej nádrži na Visle blízko Włocławku.

Pán Ježiš v Evanjeliu podľa Matúša učí :

Blažení tí, ktorí sú prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je kráľovstvo nebeské. Blažení ste, keď vás budú potupovať a prenasledovať a lživo hovoriť proti vám všetko zlé kvôli mňa. Radujte sa a jasajte, pretože máte hojnú odmenu v nebi!

Výňatky z príhovorov na svätých omšiach za vlast :

"V tomto čase, keď náš národ potrebuje mnoho síl, aby znova získal a zachoval slobodu, prosíme Boha, aby nás naplnil silou svojho Ducha. Aby upokojil naše srdce a dodal dôveru vo víťazstvo dobra nad zlom. Aby osvietil temné úmysly našich bratov. Aby v národe vzbudil Ducha ozajstnej SOLIDARITY ľudských srdc. Nech bijú rytmom Božieho srdca, ktoré nás toľko milovalo!"
február 1983.

"Spravodlivosť nám stále prikazuje riadiť sa dobrou vôľou a láskou vo vzťahu k človekovi, ktorý je stvorený na obraz Boží a vďaka tomu je najväčšou hodnotou po Bohu. Preto i v súdnictve musí byť na prvom mieste láska, bez akýchkoľvek bočných úmyslov!"

24. júna 1984.

"Žiť v pravde znamená byť v zhode so svojim svedomím. Pravda ľudí vždy zjednocuje a spojuje. Veľkosť pravdy desí a demaskuje lži ľudí malých a bojazlivých. Stáročia už trvá neprerušená vojna s pravdou. Pravda je ale nesmrteľná a lož hynie rýchlou smrťou... Netreba mnoho ľudí, ktorí by ohlasovali pravdu. Môže byť malé množstvo ľudí pravdy, ktorí ju budú vyžarovať. Ľudia samotní ju nájdu, prídu odďaleka a budú počúvať slová pravdy!"
27. mája 1984.

"Iba národ duchovne slobodný a milujúci pravdu môže existovať a tvoriť pre budúcnosť tak, ako vytvárali budúcnosť povstalci, padlí na bitvách poľiach, alebo svätci, ktorí videli ďaleko do budúcnosti ako Slowacki, ktorý - hoci žil vo vyhnanstve - dokázal vidieť Poľiaka na tróne svätého Petra. Iba národ, ktorý má zdravého ducha a čisté svedomie, môže vytvárať smelú budúcnosť.

Preto dbajme o slobodného ducha a nedajme sa ujamčiť bážňou a zastrášaním!"
22.9.1984.

"Možno, že do obeťného kalicha národa treba viac našej osobnej angažovanosti. Možno, že je ešte veľmi málo našich dobrovoľných

odriekaní, veľmi málo čistej ľudskej solidárnosti. Veľmi málo odvahy k demaskovaniu zla, veľmi málo starostlivosti o trpiacich, ukrivdených a väznených. Možno je v nás veľmi mnoho egoizmu, strachu ľudí veľmi predajných, bez vlastného názoru, ktorí chcú získať niečo pre seba na úkor druhých. Možno je stále ešte veľmi málo tých, ktorí sú verní ideálom, za ktoré naši bratia vyliali vlastnú krv." 27.2.1983.

"Vy, drahí, mladí priatelia, musíte mať v sebe čosi z orlov: orlie srdce a orlí zrak - ako hovorieval zomrelý primas. Musíte otužovať ducha a vzniesť sa vysoko, aby ste ako orli mohli nad ostatným vtáctvom prelietávať do budúcnosti našej Vlasti. Iba vtedy, ak budete ako orli, dokážete sa prebiť cez všetky dejové prelomy, víchry a búrky a nedáte sa spútať žiadnym brēmenom. Pamätajte: orli sú slobodné vtáky, pretože lietajú vysoko a neplazia sa po zemi!" 26.2.1984.

"Základnou podmienkou človeka k dobývaniu pravdy a tým k likvidácii zla, ktorým je lož, je dosiahnutie čnosti, akou je statočnosť. Statočnosť je víťazstvom nad ľudskou slabosťou, hlavne nad strachom. Kresťan musí pamätať, že sa treba báť iba zradenia Krista za pár strieborných jalového pokoja. Zapamätajte si tú vetu: treba sa báť iba toho, že zradíme Krista za niekoľko strieborných jalového pokoja! Ale kresťanovi nemôže postačovať iba samotné odmietnutie zla, lži, zbabelosti, poroby, nenávisť, násillia. Samotný kresťan musí byť svedkom, ohlasovateľom a obrāncom spravodlivosti, dobra, pravdy, slobody a lásky. O tieto hodnoty sa musí dožadovať odvážne pre seba a pre iných.

Skutočne odvážnym a spravodlivým - hovoril Svätý Otec - môže byť iba človek odvážny a statočný. Beda spoločnosti - volal už citovaný primas - tisícročia - beda spoločnosti, ktorej občania sa neriadia statočnosťou. Prestanú byť občanmi a stanú sa obyčajnými nevolníkmi. Ak občan rezignuje zo statočnosti, stane sa nevolníkom a robí najväčšiu krivdu sebe, svojej ľudskej osobnosti, rodine, skupine svojho povolania, národu, štátu a cirkvi, hoci bol získaný strachom a bážňou, pre chleba alebo z bočných úmyslov. Ale beda i panovníkom, ktorí chcú získať občana za cenu zastrašovania a nevolníckeho strachu. Ak panovník vládne zastrašeným občanom, znižuje svoju autoritu, ochudobňuje národný život a kultúrne hodnoty. A tak starosť o statočnosť by mala byť v záujme ako vládnucich, tak i občanov.

Treba, aby sme si každý deň uvedomovali, že ak žiadame pravdu od iných, sami musíme žiť pravdu, ak žiadame spravodlivosť, sami musíme byť spravodliví v styku s ľuďmi, ak žiadame odvahy a statočnosť, sami musíme byť každý deň statoční a odvážni.

"Svätý Otec na krakovských "bloniach" v júni minulého roku pripomenul a silno podčiarkol slová žalmu, ktoré majú byť našim ukazovateľom, hlavne v dnešných ťažkých dňoch porobenia národů: "Pán je mojím pastierom, hoci pôjdem tmnou dolinou, zla sa nenáľakám, pretože ty si so mnou". Zla sa nenáľakáme, zlo budeme postupne likvidovať z nášho osobného života, zo života rodinného, zo života spoločenského - ak každý deň budeme silní vo viere, nádeji a láske, ak budeme kráčať po ceste pravdy a spravodlivosti, ak si zachováme vnútornú slobodu a dôstojnosť. Zla sa nenáľakáme, ak budeme každý deň budovať v nás samotných, v našich rodinách, v našom prostredí a vo vlasti solidaritu srdca a ducha. Zla sa nenáľakáme, ak samotný Pán Ježiš a Jeho učenie budú našou cestou, pravdou a životom!" Amer.

8. októbra 1984.

Príde čas, keď ľudia zohmutia tak, že akoby hrbatí, tak nízko pridusení, narovnajú šíju a miesto hrbu pocítia krídla a hoci dnes samotní, odrazu nájdú bratov...

E. Bryll

P O P I E L U S Z K O - symbol slobody poľského národa .

K Popieluszkovému hrobu neprestávajú prúdiť desiatitisíce pútnikov. Chodia tam prakticky deň a noc. Keď padne na Varšavu súmrak, zapália sviečky a ďalej päkôjne čakajú v dlhom zástupe, kým príde na nich rad. A keď sa konečne dostanú k hrobu kňaza Popieluszka - s fotografiou obete a s nespočetnými vencami a čerstvými kvetinami - zostanú nehybne stáť. Hľadia na hrob a mlčia. Iba pohyby rúk niektorých jednotlivcov prezrádza ich pohnutie. Každý, ako by si v duchu hovoril: Tak predsa je to pravda!

37-ročný Jerzy Popieluszko je pre Poliakov, putujúcich k jeho hrobu, svätcom. Je pre nich symbolom všetkého utrpenia, ktorým prešlo Poľsko za posledné roky. Nie div, že z jeho hrobu a z prilahlého kostola sv. Stanislava Kostku, kde otec Popieluszko slúžil omše, urobili oázu Solidarity v krajine, ktorej režim oficiálne zakazuje toto meno.

Ľudia sem chodia stále čerpať silu, pretože jeho hrob sa stal svätyňou vlastenectva. Takmer nikto neprichádza s prázdnyimi rukami. Hrob kňaza je pokrytý 6 metrov dlhou, 3 metre širokou a meter vysokou vrstvou vencov a kvetín. V bezprostrednej blízkosti vytvorili z kvetín obrovskú kotvu, čo bolo znamením protinacistického odporu Poliakov počas druhej svetovej vojny. Všade navôkôľ horia stovky sviečok a vejú zástavy a transparenty zákázaných nezávislých odborov Solidarity.

Jeden krakovský pútnik podotýka: "Zomrieť je ľahké. No zomrieť za idey je podstatne ťažšie a on zomrel za ideu ľudskosti!"...

Poliaci sú zhrôzení beštialitou zločinu. Traja zamestnanci poľského Ministerstva vnútra, ktorí zjavne Popieluszka uniesli, mu polámali prsty, vytrhali vlasy, rozbili čeluste a spúťali ho tak, aby sa v snahe oslobodiť, sám zadusil. Zbitého, umúčeného a zviazaného kňaza hodili potom do vody.

Hočí poľské komunistické úrady vyjadrili naď zločinom poľutovanie, kázanie otca Popieluszka ostáva živé a očividne ich oberá o spánok. V októbri 1984 poľských vladárov značne pobúrilo, že britský minister na návšteve vo Varšave položil na Popieluszkov hrob veniec. Keď sa postavili proti tomu, aby podobné gesto urobil západonemecký minister zahraničných vecí, bonnský štátnik zrušil koncom novembra 1984 plánovanú cestu do Varšavy.

"Jerzy Popieluszko nebol najradikálnejším poľským kňazom" - hovorí istý profesor pri kňazovom hrobe. "Iní odsudzovali situáciu v krajine od vyhlásenia vojnového stavu a od zákazu nezávislých odborov Solidarity oveľa hlasnejšie ako on. Popieluszko bol však najobľúbenejším kňazom, bol najbližšie k obyčajným ľuďom. Jeho kázne prenikali rovnô do srdca. Ľudia mali k nemu veľkú dôveru". Záznamy z nedávnej minulosti potvrdzujú pravdivosť profesorových slov.

Otec Popieluszko slúžieval omše v kostole sv. Stanislava Kostku každú poslednú nedeľu v mesiaci. V ten deň nielenže bol kostol preplnený, ale tisíce veriacich stáli v zástupoch až po neďalekú ulicu Kozietského, aby mohli počuť slová mladého kňaza.

A hočí Jerzy Popieluszko je dnes pochovaný, jeho odkaz ľudskej dôstojnosti a slobody žije ďalej. S ním žije aj tradícia bohoslužieb v poslednú nedeľu mesiaca vo varšavskom kostole sv. Stanislava Kostku. Vyše 25 000 Poliakov prišlo na túto omšu v nedeľu večer. Slúžil ju varšavský pastor Ján Sikorski, ktorý vyhlásil: "V omšiach otca Popieluszka, v omšiach za našu domovinu, ktoré sa istí ľudia pokúsili strátiť, budeme pokračovať!" Podobne sa vyslovil bývalý predstaviteľ otca Popieluszka, páter Teofil Bogutský.

O postupe úradov voči poľskému národu sa vyjadril takto: "Takým spôsobom ešte nikto nikdy nezískal poľský ľud! Nič nemôže zastaviť náš národ na ceste k slnku slobody, solidarity a nezávislosti!" Tieto jednoznačné slová a pokračujúce omše v kostole sv. Stanislava Kostku sú pre poľskú vládu a pre jej kremelských šéfov nepochybne veľmi nepríjemné.

Varšavská vláda stojí pred veľkou dilemou: zákaz bohoslužieb v tomto kostole by bol pošliapaním pamiatky zavraždeného kňaza Popieluszka. Ako taký by mohol vyvolať nepredvídateľné reakcie poľského ľudu a roztržku úradov s rímskokatolíckou cirkvou, ktorá je kľúčovým prvkom pri udržiavaní spoločenského mieru v krajine.

SE, 26.11.84

V Poľsku sa vytvoril ďalší neoficiálny výbor na obranu ľudských práv. Asi desať ľudí, medzi nimi známy aktivista nezávislých odborov Edmond Baluka podpísali vyhlásenie, v ktorom oznámili ustanovenie Výboru v baltickom meste Štetíne. Členovia sú odhodlaní zaznamenať zneužívanie úradnej moci a porušovanie občianskych práv. Podobné výbory už existujú niekoľko týždňov vo Varšave, Krakove, Vratislavy a vo Valspszichu /?/.

Vláda označila ich činnosť za nezákonnú a varovala členov, že by mohli byť potrestaní väzením. Západných novinárov vyzvala, aby nereférovali o zhromaždeniach týchto výborov.

Členovia občianskeho výboru v Štetíne, podobne ako zakladatelia týchto skupín v iných mestách uviedli, že ich k tejto činnosti motivovala nedávna vražda Jerzyho Popieluszka zamestnancami Ministerstva vnútra.

SE, 24.11.84

Ján Pavol II. v tento týždeň prijal skupinu pútnikov z Poľska vo Vatikáne a takto sa k nim prihovril :

"Poľiaci veľmi milujú dedičstvo otcov rodnej zeme! Sú ochotní pre svoje ideály trpieť, ako to dokazujú ich tisícročné dejiny! Dokážu pre tieto hodnoty prinášať veľké obete: položiť za ne i svoje životy, ako to došvedčujú mnohé príklady z dejín, najmä v posledných storočiach a v našej súčasnosti smrť tak blízkeho nám kňaza Jerzyho Popieluszka! To všetko dokazuje lásku k vlasti, ktorá je pozemským kráľovstvom človeka, pozemským kráľovstvom Poľakov! Toto kráľovstvo vyžaduje od nás veľké obete, ale my čoraz viac túžime, aby sa uskutočnilo zároveň s vlastným modelom práv jednotlivca a národa, s kresťanskými zásadami spravodlivosti, pravdy, vzájomnej lásky a mieru! Takú chceme mať svoju vlasť! Svoju pozemskú vlasť. Po nej neprestaneme túžiť!"

Pozemský život vo všetkých svojich podobách: osobných, spoločenských, národných i medzinárodných, je len akousi prípravou, často veľmi nedokonalou, čiže antitézou k tomu, čo predstavuje kráľovstvo Božie, za aké sa modliame. A práve dnes sa modlíme! Príď kráľovstvo Tvoje!

Prezrádzam vám myšlienky, ktoré ma práve šužujú. Odovzdávam ich ďalej svojim krajanom, pútnikom tu zhromaždeným, ako aj všetkým Poľakom doma i v celom svete!"

Pápežové slová vždy našli ozvenu v drvivej väčšine poľského ľudu. Na hluché uši narážajú predovšetkým u predstaviteľov režimu, ktorý musí rešpektovať záujmy cudzej, sovietskej moci. Je v dnešnom Poľsku možný dialóg medzi štátnou mocou a nezávislými zástupcami obyvateľstva?

Túto otázku si kladú mnohí ľudia - a nielen v Poľsku.....

SE, 29.11.84

Ďalší sled udalostí :

6.

Pol'ský denník *Życie Warszawy* uverejňuje dňa 30.11.1984 správu o rozhodnutí generálneho prokurátora Jozefa Zitu, obžalovať plukovníka Adama Pietruszku, vedúceho pracovníka Ministerstva vnútra za to, že dal podnet k zavraždeniu katolíckeho kňaza Jerzyho Popieluszk~~z~~ka. Plukovníka už pred časom zatkli pre spoluúčasť na tomto zločine, ktorý vykonali traja iní príslušníci Ministerstva vnútra. Príslušné úradné miesta slúbili, že dňa 30.11.84 oboznámia verejnosť s podrobnosťami vyšetrovania vraždy. Z predchádzajúcich správ vyplýva, že katolícky kňaz zomrel na následky uškrtenia. Predtým ho páchatelia mučili.

Pri dopravnej nehode dňa 30.11.1984, asi 70 km na juh od poľského hlavného mesta, prišli o život dvaja vysokí dôstojníci Ministerstva vnútra, ktorí vyšetrovali vraždu katolíckeho kňaza Jerzyho Popieluszk~~z~~ka. Plukovník Rafalski a major Piątek sa údajne práve vracali domov po splnení úloh, spojených so zisťovaním okolností tohto zločinu. Auto s oboma dôstojníkmi sa zrazil s nákladným autom neďaleko Bielogobzgey vo vojvodstve Radom. Vo Varšave sa stále ešte očakáva predloženie oficiálnej správy o autopsii Jerzyho Popieluszk~~z~~ka. Vládny predstaviteľ začiatkom týždňa vyhlásil, že k tomu dôjde v piatok 30.11.84. Kňaz bol údajne pred hodením do vody j nádeží zbitý a zaškrtý.

Smrť dvoch dôstojníkov Ministerstva vnútra, ktorý vyšetrovali zavraždenie Jerzyho Popieluszk~~z~~ka, neovplyvní - podľa predstaviteľa Vlády - zisťovanie okolností tohto zločinu. List *Życie Warszawy* dnes napísal, že nimi získaný materiál bol políciou na mieste nehody zaisťovaný. Dôstojníci predtým vyšetrovali kapitána Piotrowského, ktorý bol obvinený spolu s dvoma poručíkmi z únosu a zavraždenia kňaza. Poľské úrady 30.11. 84 oznámili, že plukovník Ministerstva vnútra, pôvodne obvinený zo spoluúčasti na sprisahaní, bol teraz obžalovaný z podnecovania k tomuto zločinu. SE, 1012.84

Prípád s pracovníkmi ŠtB v Poľsku nie je ojedinelý prípad. Podľa oznámenia zakázanej odborovej organizácie *Solidarita*, bol v Lubline v polovi októbra umučený odborár Stanislav Chac, ktorý neskôršie v lublinskej nemocnici zomrel. Lekári v lublinskej nemocnici potvrdili medzitým francúzskej tlačovej kancelárii Chacovu smrť. Príčinu smrti lekári vidia v zlomení lebečnej kosti, ktorú Chac utrpel pádom so schodov. Lekári nemohli potvrdiť, žeby boli našli na jeho tele stopy po mučení, ale taktiež nemohli vysvetliť príčinu jeho pádu. Naproti tomu potvrdili, že Chac pred smrťou požil iba veľmi malé množstvo alkoholu!

V pondelok 3.12.84 uvalila varšavská prokuratúra vyšetrovaciu väzbu na 22-ročného riadiča nákladného auta, Edwarda Lodžinského. Zastvorený riadič zavinil minulý piatok 30.11.84 do tejto chvíli veľmi záhadnú autonehodu, pri ktorej zahynuli dvaja vysokí dôstojníci ministerstva vnútra aj ich vodič. Obaja dôstojníci - plukovník Rafalski a major Piątek - boli naslužobnej ceste, na ktorej vyšetrovali pozadie smrti kňaza Popieluszk~~z~~ka... O oboch dôstojníkoch sa vie, že boli na stope tých, ktorí z pozadia riadili vrahov Jerzyho Popieluszk~~z~~ka. Z toho dôvodu majú mnohí ľudia v Poľsku vážne pochybnosti o tom, či obaja dôstojníci zahynuli iba pri obyčajnej dopravnej nehode. Poľsko týchto dní je plné záhad! SE, 6.12.84.

Západonemecký denník "Die Welt" rozobera reťaz teroru, ktorá sa v Poľsku dvihla proti určitým ľuďom a dosiahla svoj vrchol zavraždením katolíckeho kňaza Jerzyho Popieluszka. Vraždy, prepady, mučenia a vyhružky, namierené proti prívržencom Solidarity a neohrozeným kňazom naznačujú, že teror policajnej pivnice bol nahradený teromom ulice.

Natíska sa otázka, komu to prospieva? - píše Karol Gustav Ströhm v západonemeckom denníku a uvádza:

"Ak máme veriť, že Jaruzelski a jeho dôverník na ministerstve vnútra generál Kiszczak naozaj o ničom nevedeli, potom je svojvôľa tajnej polície veľmi považlivým znakom úpadku štátnej a straníckej autority. Štát, ktorý nie je schopný kontrolovať vlastný bezpečnostný aparát, je v stave a n a r c h i e ! Z tohto hľadiska je doterajší vývoj Popieluszkovho prípadu ťažkou porážkou pre generála Jaruzelského!"

Autor článku poukazuje ďalej na to, že sa Jaruzelskému zrejme nepodarilo splniť svoj slub a bezo zbytků objasniť celú aféru. Za terajšieho stavu vecí sa štátna moc bude snažiť odbyť proces proti Popieluszkovým vrahom čo najrýchlejšie, bez veľkého objasňovania pozadia vraždy. Údajná autonehoda dvoch vyšetrojúcich policajných úradníkov môže byť zámenkou k tvrdeniu, že svoju prácu robili zle a teraz už nemožno nič zistiť. A všetci ostatní vyšetrovatelia dostali výstrahu!

Natíska sa otázka, kto mal záujem na tom, aby sa Jaruzelskému jeho dielo nepodarilo? - píše Karol Gustáv Ströhm v denníku "Die Welt" a odpovedá :

"Po vyhlásení amnestie sa mali pomery v Poľsku trochu ukladiť. Miesto toho bol zavraždený páter Popieluszko a pribudli útoky proti neohodlným osobám a to i duchovným. Návštevou západonemeckého ministra zahraničia vo Varsave mala byť zlomená izolácia Poľska a americká politika bojkotovania a embarga mala byť tým dovedená ad absurdum. Miesto toho nechala Varšava celú záležitosť straskotat na zámenkách! Zdá sa, že vo Varsave a inde existujú mocné sily, ktoré na úspechu generála Jaruzelského, ani na vonkajšej a vnútornej normalizácii smerom na Západ, nemajú záujem! - končí Karol Gustáv Ströhm.

Napriek tomu však režim gen. Jaruzelského sa usiluje o normalizáciu vzťahov so Západom, píše britský denník Guardian a uvádza udalosti, ktoré podľa neho tomu nasvedčujú. Napr. dodatočné prepustenie Bogdana Lisa na amnestiu.... SE, 11.12.84

Varšava : Poľský vládny tlmočník Urban oznámil, že štátny prokurátor v Torúni podal žalobu na štyroch dôstojníkov ministerstva vnútra, obvinených z vraždy kňaza Jerzyho Popieluszka. Jerzy Urban dodal, že torúnske súdne úrady musia teraz stanoviť dátum začiatku procesu. SE, 11.12.84

Vatikán : V utorok 11.12.84 o 12,30 hod. poobede, Ján Pavol II. prijal na audiencii ministra zahraničia MSR, pána Hansa Dietricha Genschera so sprievodom.

Rím : V pondelok 10.12.1984 prebehol Deň ľudských práv. Generálny tajomník OSN, Peréz de Cuellar k nemu vydal posolstvo, v ktorom spomína 36. výročie schválenia Všeobecnej deklarácie ľudských práv a medzi iným ďalej zdôrazňuje, že právo na slobodu myslenia, prejav a náboženské vyznanie je posvätné a platí pre každého jednotlivca.

Švédsko : Slovanská náboženská misia oznámila v sobotu 8.12.84 v Štokholme, že sovietska polícia zhabala 30 000 exemplárov svätého Písma, vytlačeného v tajnej tlačiarňi v Kazachstane a zabavila 6 ton papiera a zavrkla dve osoby. Náboženská hnutie baptistov vytlačilo za posledných 10 rokov viac ako pol milióna Biblií a iný literat. VR, 11.12.84-č.

Modlime sa :

1. Za kňaza Juraja Popieluszkę, ktorý položil svoj život za vieru, pravdu, spravodlivosť a lásku k vlasti. Prosíme Ťa, vyslyš nás!
2. Za nás všetkých, aby sme všade budovali solidaritu srdc, schopných prekonať všetky protiventvá. Prosíme Ťa, vyslyš nás!
3. Za všetkých, ktorí trpeli a trpia pre spravodlivosť, aby ich námahy a obeť priblížili obrodenie vlasti. Prosíme Ťa, vyslyš nás!
4. Nech námahy, práca, odvaha, statočnosť a mučenie kňaza Juraja Popieluszkę prinesú zjednotenie národa a lepšiu budúcnosť milovanej vlasti. Prosíme Ťa, vyslyš nás!
5. Za všetkých, ktorí sa zapredali službe ľži, nepspravodlivosti a násilíu, aby Boh prebudil ich svedomie a pomohol uvedomiť si hanbu vlastného poníženia. Prosíme Ťa, vyslyš nás!

- o -

Varšava : Prokurátor mesta Toruń predvolal k súdnemu pojednaniu štyroch dôstojníkov tajnej poľskej polície, ktorí boli zapletení do vraždy otca Popieluszkę. Proces, ako včera oznámil v mene vlády Jerzy Urban cez zvyčajnú týždennú tlačovú konferenciu, bude sa konať pred miestnym súdom pravdepodobne koncom mesiaca. Najťažšie obvinenie je proti kapitánovi Gregorovi Piotrovskému a proti dvom porúčikom. Štvrtý obžalovaný, plukovník Adam Pietruška, je obvinený zo spolupráce pri vražde.....

Na tlačovej konferencii sa tiež úradne vyhlásilo, že poľský režim nemá v úmysle odvolať zákaz vyvesovať kríže na verejných školách. Je to odpoveď na protest, ktorý 3. decembra zorganizovali študenti vo Vloščovej, asi 250 km južne od Varšavy. Katolícki biskupi sa v týchto dňoch postavili na stranu demonštrujúcich študentov!!!

VR, 12.12.1984-sl.

Vo štvrtok 13.12.1984 uplynuli tri roky od vyhlásenia výnimočného stavu v Poľsku,

ktorý znamenal aj zákaz nezávislého odborového hnutia Solidarity. Pri tejto príležitosti sa konajú na Západe početné schôdzky a zhromaždenia.

Parížsky výbor pre poľskú nezávislosť zvolal na štvrtok večer demonštráciu pred budovou poľského veľvyslanectva. Výbor pre nukleárne odzbrojenie v Európe vydal tlačové vyhlásenie, v ktorom sa zdôrazňuje, že sloboda je základnou podmienkou mieru.

Miestny výbor Solidarity vo francúzskom meste Grenoble odhalí sochu, nazvanú "Solidarity žije". Americká odborová federácia poriadá osobitnú recepciu a premieta film o vzniku nezávislých odboroch. V Európskom parlamente v Strassbourgu oslovil poslancov vstúpenec Solidarity v exile, prof. Lešek Kolakowski, ktorý bol pozvaný spolu s prof. Stefanom Frankiewiczom a Bogdanom Ciwinskiem na osobitné zasadanie parlamentu pri príležitosti 3. výročia vyhlásenia výnimočného stavu.

Prof. Kolakowski vo svojom prejave podotkol, že dnešná situácia v Poľsku je v ý s l e d k o m b a ň k r o t u i d e o l o g i c k ý c h s y s t é m o v . Koordinačný výbor Solidarity v zahraničí podstúpil Európskemu parlamente aj list poľského odborového predáka Lecha Walesu, v ktorom sa okrem iného hovorí :

To, čo ma naplňuje nádejou je fakt, že vražda kňaza Popieluszkę, spáchaná štátnymi funkcionármi, bola jednomyselne odsúdená. Pre mňa sa táto nádej úzko spája s dialógom, s kooperáciou, s mierom a s pravdou.

Hodnoty, vyvierajúce z kresťanstva a z našej európskej civilizácie, tiež s tým súvisia. Avšak táto nádej je pramo ohrozená lžou, nenávisťou, násilím a terorom. Lenže pre tento ideál zomrel páter Jerzy. A predsa nebola jeho obeta márná. Podľa jeho príkladu celý poľský národ zareagoval na tento zločin odhodlaným, avšak rozumným spôsobom. Poliaci - tak ako každý iný národ - majú právo cítiť sa bezpeční vo svojej krajine! Neprešali sme bojovať za práva, ktoré nám patria. Týchto práv sa nikdy nevzdáme!

Sme ochotní čakať na objasnenie skutočných okolností únosu a zavraždenia pátera Jerzyho. Pravda o smrti otca Popieluszka si vyžaduje najprv čestný dialóg v Poľsku. Tento je našou jedinou šancou v budúcnosti.

Ostatne, budúcnosť Poľska nemôže byť Európe ľahostajná. Rezolúcia Európskeho parlamentu o smrti otca Jerzyho Popieluszka je toho výrazným svedectvom. Starostlivosť medzinárodnej pospolitosti a predovšetkým európskej pospolitosti o dialóg a porozumenie v Poľsku má pre nás neoceniteľnú hodnotu.

Vaším prostredníctvom by som sa chcel poďakovať európskym národom za ich solidaritu s poľským ľudom, ktorú vyjadrili nad s touto jedinej bytosti, ktorá bola Poliakom tak blízka.

Tolko z listu Lecha Walesu. O dnešnej situácii v Poľsku nesvedčí len prípad zavraždeného kňaza Popieluszka, ale aj správy, ktoré sú máme len niekoľkým ľuďom. Tak napr. podzemné noviny Solidarity oznámili podrobnosti o prípade univerzitného asistenta Andrzeja Grebosza z univerzity v meste Lodž, ktorý zomrel 26. októbra následkom policajného násillia! V lekárskej správe sa hovorí, že "ho bili s dlhým nástrojom". Poľské úrady - pochopiteľne - dementovali, že zomrel následkom policajnej krutosti.

Varšavský rozhlas zase vysiela oficiálnu verziu útoku na poľského kňaza Eugeniusza Kościolka, ktorého vraj zbili a okradli zamaskovaní páchatelia. Samotný kňaz však vyhlásil, že útočníci ho mučili, keď im ponúkol, že im dá všetko, čo má zo sebou.

Zásluhou osobitných výborov, dohliadajúcich na dodržiavanie ľudských práv, ktorí vznikli v mnohých poľských mestách po zavraždení kňaza Popieluszka, sa verejnosť dozvedá o stále ďalších prípadoch útokov.

Na doplnenie výpovedí poľského lekára na tlačovej konferencii v Londýne. Ide o lekára dr. Mareka Bagniewského, ktorý v roku 1983 ako prvý ošetroval študenta Gzgozsa Kszemika. Kszemik zraneniu podľahol a jeho pohreb sa zmenil na veľkú demonštráciu proti policajnému násilliu. Dr. Bagniewski o tomto prípade vyhlásil:

Keď ho doviezli 13. mája 1983 do nemocnice, Kszemik nám na úrazovom oddelení povedal, že ho zbila polícia na policajnej stanici v Jezuit-skej ulici. Od nás išiel okamžite na chirurgické oddelenie, bol pri plnom vedomí a v mojej prítomnosti povedal iným lekárom v tomto oddelení, ako ho polícia zbila.

Dr. Bagniewski ďalej vyhlásil, že počas súdneho procesu, napriek odborným lekárskeým správam, ktoré bez akýchkoľvek pochybností ukázali, že ťažké vnútorné zranenia mohli utržiť len keď ho bili na policajnej stanici, neobvinili zodpovedných policajtov, ale dvoch sanitkárov, ktorých neskôr prepustili!

SE, 13.12.84.

komcom decembra 1984 prinášajú zahraničné tlačové agentúry všeobec-
né informácie o dokumenta Charty '77 s názvom "Právo na informácie".
I tento dokument Charty, vydaný dňa 1. decembra 1984 v Prahe vo vypo-
čítavani informačných pomlúk a zatajovaní, informačných manipulácií
režimných komunikatívnych prostriedkov poznamenáva, že "v prípade za-
vraždenia poľského katolíckeho kňaza Popieluszka československé oznamo-
vacie prostriedky iba zdráhavo priznali vinu bezpečnostných orgánov
na jeho smrti a úplne zamlčali spoločenský dopad udalosti, napr. i
fakt, že na pohrebe sa zúčastnili státisíce Poľakov."

Možno poznačiť, že na tejto utajovacej a dešinformačnej praxi oficiál-
ne československé oznamovacie prostriedky dodnes nič nezmenili! Ba s
aroganciou a drzosťou im vlastnou pokúšali sa dokonca o ofenzívny prís-
tup pre nikoho tak nevďačnej materii.

Teraz práve v súvislosti s Toruňským procesom sú tieto ich praktiky
primérane obnažené a usvedčené. Na lavici obžalovaných tam sedia prí-
slušníci aparátu Bezpečnosti, ktorým nielen v Poľsku, ale aj v iných
komunistických štátoch sú nielen kontrolným orgánom komunistického
diktátu nad spoločnosťou, ale ktorí tiež neváhajú zasahovať ďaleko za
medze zdanlivej legality systému totalitného režimu!

V Toruni je na zvlášť krikľavom prípade demonštrované, ako to všet-
ko funguje: ako príslušníci - aby sme použili u nás zaužívaný pojem -
sú na príkazy zhora miestu ochrany legality, čo by malo byť ich úlo-
hou, ochotní a schopní konať sami ako zločinci. To sú tie tragické
prepleťania, tak dobré známe z éry 50. rokov, ktoré sa v komunistic-
kom systéme raz v menel alebo vo viac drastickom prevedení stále vra-
cajú a opakujú.

Istotne pražským a bratislavským propagandistom neprichádza vhod,
ako obžalovaní v toruňskom procese zvalujú vinu na vyššie inštancie,
ako sa zrejme cítia byť ponechaní v kaši, v úlohe zneužitých individuí,
ktorých režim, keď k tomu dôjde, neváha obetovať!

Akým výsmechom je táto Poľská realita samotnému pojmu Bezpečnosť,
ktorým je tento nástroj represie - a keď na to príde i holého teroru -
verbálne kamuflovaný!

SE.

Po prvýkrát v histórii komunistických štátov sú na lavici obžalo-
vaných členovia bezpečnostného aparátu, ktorý je vo všetkých komu-
nistických štátoch bez výnimky nielen aktívnym inštrumentom kontro-
ly komunistického diktátu nad spoločnosťou, ale predstavuje zároveň
aparát, ktorý existuje aj mimo toho zdánlivo legálneho systému to-
talitárneho režimu. Režim generála Jaruzelského nie je výnimkou.
Nebolo mu isto také ľahké postaviť pred súd nielen dotýčných obža-
lovaných, ale predovšetkým svojvoľnosť celého poľského bezpečnost-
ného aparátu! To, že sa tak stalo, svedčí o tom, že Jaruzelski sa
dostal do uzkych. Priebeh procesu, ktorý prebieha v Toruni a mal by
sa skončiť až koncom januára 1985, aj jeho výsledky by mali byť
ukazovateľom, ktorý smerom sa bude uberať vnútropolitická línia
poľského vedenia v najbližšej budúcnosti....

Prvý den procesu bol venovaný celý čítaniu obžaloby. Až v piatok sa
dostali k slovu obžalovaní. Pozoruhodná bola predovšetkým výpoveď
obžalovaného poručíka Pekalu, ktorá trvala približne 6 hodín. Peka-
la opísal drastickým spôsobom podrobnosti mučenia kňaza Popieluszka,
ktoré viedlo k jeho smrti. 4 x ho brutálne bili, napriek tomu Popie-
luzsko sa stále pokúšal oslobodiť z takmer nemožnej situácie. Raz
sa mu dokonca podarilo vyslobodiť z povrazov, ktorými bol zviazaný
a utiecť na autoparkovisko, ktoré bolo v noci zrejme prázdne, takže
nikto nepočul jeho výkriky o pomoc...

Pekalova výpoveď je dôležitá, lebo poukazuje na jedného z obžalova-
ných, plukovníka ministrstva vnútra A. Jana Pietruszka, ktorý až do-
siaľ odmieta akukolvek spolupúť na vražde. Podľa Pekalu to bol on,
ktorý dal všetkým trom osobitný preukaz, ktorým im pomohol dostať sa
hladko a bez kontroly všetkými policajnými cestnými kontrolami...

SE.

V kultúrnom vysielaní "Slovo a svet", ktoré pripravil Anton Prokop, si pripomíname

básnika Mikuláša ŠPRINCA, ktorý sa 30.11.1984 dožil 70-tich rokov.

...po vojne opustil vlast a usadil sa najprv v Taliansku. Tu bol menovaný za pápežského delegáta pre slovenských utečencov v Rakúsku a v Nemecku. V Európe však dlho nezostal a v roku 1946 emigroval do Spojených štátov amerických, kde dlhé roky pôsobil ako profesor moderných jazykov a filozofie.

Šprincovo životné básnické dielo sa začalo vlastne v Amerike. Tu založil slovenský kultúrny štvrťročník "Most", ktorý doteraz rediguje. Bol spoluzakladateľom Spolku slovenských spisovateľov a umelcov, Slovenského ústavu v Clevelande, Bernolákovej kultúrnej základiny. Pripravil viaceré zborníky a vydal celý rad básnických kníh. Popri tom písal aj prózu a prekladal z nemčiny, taliančiny, francúzštiny a angličtiny. Je členom exilového Pen-klubu a galérie žijúcich katolíckych spisovateľov.

Šprincovou životnou láskou bola poézia. Zasvätil jej celý svoj život. V roku 1940 debutoval zbierkou "Ozveny v samotách". Na pamiatku zomrelého básnika Paľa Olivu pripravil zborník "Tak umieral básnik Paľo Oliva".

Už na Slovensku začal prekladať cudziu literatúru. Prierez dielom Lipperta podal v antológii "O láske a bolesti". Papiniho priblížil slovenskému čitateľovi antológiou "Láska alebo smrť". Z nemčiny preložil Rilkeho "Durýnske elégie" a prekladmi z talianskej poézie prispel do Harantovho výberu náboženskej lyriky "O tebe spieva zem".

Amerika sa Šprincovi stala v pravom zmysle slova druhou vlastou. Tu napísal nielen najviac svojich básnických kníh, ale Amerike vzdal neraz hold aj svojím veršom, menovite v zbierke "Putovné piesne", ktorú vydal spoločne s Karolom Strmeňom. Potom nasledovali jeho básnické knihy "Vinohrad", "Na Floride sám", "Tvárou proti slnku", "Zpoludnia a zpolnoci", "Mladosť orla", "Oči moje pútnice", "Andänte", "Bratislavský park", "Piesne z Palidora", "Koráľový ostrov", "Sonety o kráse", "Cudné /?/ vody", "Oleandre", "Jazerá Orióna". Popri tejto bohatej básnickej žatve treba spomenúť aj Šprincove cestopisy "K slobodným pobrežiam" a "Cesty a osudy". A potom aj jeho zborníky "Zdravica sv. Cyrilovi a Metodovi", "Pozdrav Andrejovi Žarnovovi" a "Od-kaz".

Poézia u Mikuláša Šprince - to je jeho bytie. Vyznáva v nej nielen svoju spolupatričnosť s domovom, ale aj ohlasy celého sveta a svojich vlastných poznání a osudov. Amerika, nová básnikova vlast, silne poznačila aj jeho poéziu. Ako básnik nemohol nepozdraviť čo videl a náchádzal okolo seba, s čím sa stretával a čo ho dojímalo. Sú to rovnako prírodné krásy Ameriky od jedného oceánu po druhý, ako aj ľudia - vrátane jeho slovenských krajanov, amerických Slovákov, s ktorými nadviazal úzke kontakty. Menovite s Milošom Mlynarovičom, opäť Koyšom, biskupom Grutkom a inými. Očarila ho Florida, podľahol jej moru, palmám i oblohe. Ale dojímajú ho aj americké mestá, dym komínov. Ak na začiatku cítil, že "mestá tu svietia ako nikde inde, ale ten odblesk na nebi je cudzí, čoraz sa hlbšie strácam v labyrinte, nieto tu srdca naporúdzi", neskôr sa stal nadšeným obdivovateľom Ameriky. Volal už "s volnosťou vzrastáš ako vtáci s lesmi" a je vďačný za požehnanie slobody.

Od chvíle, keď odkryl čaro americkej jari, ktorá mu je ako ohňostrojský život, zapojil svoju lýru do harmónie tejto mohutnej krajiny. Ale aj tu myslí stále na svoju modrú vlast. V časoch Stalinského teroru, takto spojoval otázku tieto dva svety: "Ó palmy, slobodné a šíre pralesy, ktože nám stráňok hanby z krku odvesí?"

Na Bratislavu spomína aj v jej zvláštnych situáciach, napr. ako ich zažil na konci vojny. Vyjadril to v básni "O malej Erike, spiecej v kryte za leteckého poplachu na jar 1945: "My sme vinní, ale ty si anjel"- hovorí tu básnik. A vojnu približuje človeku obrazom: "Do toho mora žiaľu každý vkročí, kto prijal ťažký osud človeka. Boľo to more národov, ľudí rôznych rečí, grofov i chudákov, vinných i nevinných, čo naplnili vtedy Rakúske dediny a mestá. Sťahovanie národov"- hovorí Šprinc. A ich osudy? Tu Šprinc hovorí: "Budú sa hľadať do konca dní a budú lepiť svoje bolesti a podpalať svoje beznádejné túžby". A ďalej hovorí: "Príde čas, keď stratia svoju totožnosť, keď ich deti a detné deti vplynú ako kvapka do veľkého amerického mora, keď ostanú po nich iba skomolené mená".

Vráťme sa však k Šprincovej lyrike. Nachádzame v nej veľa životných skúseností a pravdy. Je to poézia syta farbou slova, básnickou obraznosťou a plná schopnosti interpretovať aj abstraktné a metafyzické predstavy. Tu Šprinc obrazmi vlastnej fantázie stavia chrám poézii. Preňho je poézia životom- a nie snom. Preto aj jeho lyrický naturel často sklza do rétorického a polemického efektu. Aj tam, kde sa pokúša o syntézu vnútorného citu a vonkajšieho dojmu, prevláda užho racionálny faktor, ako by chcel dať poézii funkciu logicky presvedčivého a konštruktívneho zmyslu: "Že zmysel majú ľudské dejiny, ak bolesť preboľená vústi do lásky, viery, do nádeje".

Nie je to poézia l'art pour l'art, ani poézia nútenej účelnosti, ale viac muživá snaha vyprostiť dušu z ťaživých zážitkov, spomienok a skúseností. Hovorí "O spevy moje, moje dlhé cesty", lebo kráča s nimi celým životom. Básnik je odhodlaný za pravdu biť sa s celým svetom. Preto volá neraz do svedomia hluchého sveta: "Ó Bože, chráň mňa starú vieru, kde sa to vlastne štvoráme? A kým nám múdri múdrosť berú, krv prísýcha nám na dráme."

Keď Mikuláš Šprin v roku 1964 slávil svoju päťdesiatku, napísal Andrej Žarnov "Chválu na básnika", kde medziiným čítame: Kvety by bolo treba natrhať na kyticu k oslave slovenského básnika. No záhrady pustnú a sady sa pokrývajú padajúcim lístím. Takže človek si nevdojak spieva s Puškinom! že on, syn, nastupájet, grus navsia krúgom. A bez lyrickéj radosti si citujeme riadky z Rabíndranatha Tagoraha: básnik, nadchádza večer a vlas ti šedivie.

A ďalej Žarnov o Šprincovi vyslovuje: "Je to on, čo sa tu týči velebne, aby nám jasne vravel, že je čosi vyššie v živote, ako prostá skyva závidi a pažravosti. Že je čosi znešenejšie, ako korbáč, kazajka alebo zlato a tróny. A že je tu čosi stálejšie, ako vrtkavá chrbtová kosť a ako všakovské polopravdy, pomiešané na myseľ s brudnou šošovicou. Dnes, keď mnohí sa podusili vo svojej nútenej mlčanlivosti po rodných kútoch, je to on, ktorý reprezentuje vzmach a vzlet slovenskej poézie v slobodnej cudzine a dáva jej pečať nehynúcej krásy, pravdy a lásky".

Najkrajšie znejú Šprincove verše, keď spieva obdiv životu, láske i osudu: "Bo spev sa rodí iba z obdivu. Obdiv je láska, ktorá stále žasne a mení všetko v žiaru ohnivú. Meteor, čo le- pri dotyku cieľa zhasne."

Starší básnik sa pozerá na prežitý čas a spieva o ňom :
 Život je reťaz posplietanych dejov,
 kovadlina a vyhra sto farebných íverov.
 Je rodiacou sa dramatickou epopejou,
 jak montáž fantastických záberov.
 No nech je každá chvíľa zvelebená
 a tmä i svetlo - všetko Boží dar.
 Pod novým nebom budú nové mená,
 pod jeho slnkom zhorí starý snár.
 Kto si a čo si celý život robil?
 Bol som len kňazom, básnikom.
 Pustinu trochu Božou krásou zdobil
 a ladil hrdlá trľkujúcim slávikom.

Šprinc je básnikom nádeje. Azda žiadne iné slovo nemá v jeho poézii takú silu, ako n á d e j . Je mu mostom, silou, liekom, sprievodcom:

Plávajme teda, srdce moje,
 riekou jestvovania.
 Nádej je silou našich veslujúcich ramien.
 Hóc ďaleko sú ešte rozkvitnuté Božie brehy,
 unesie nádej všetko: bolesti i hriechy.

Aj Šprinc s pribúdajúcim vekom vidí potrebu vysloviť básnický testament. A v ňom sa ozýva hlboká múdrosť života :

Nádej, nádej, sila našej duše.
 Ozdob ešte krásou hĺbky naše.
 Polož srdce ticho na venkuše,
 udeľ večnosť pocítiť už v čase.
 Čas - je krása, nevýslovná dobrota.
 Dobrota čo ešte vždy nás hreje,
 hviezda, ktorá na nebi sa nihotá,
 za ruku nás vedie, ticho do nádeje.

A na záver, čo od Mikuláša Šprinca ako básnika, ktorý patrí národu - aj keď ho doma vylúčili z literatúry a s jeho menom sa nesträt-
 neme, skoro nikde - očakáva každý, kto pozná úlohu slovenského básni-
 ka v osudoch svojho národa? Od básnika, ktorý svojich rodákov v tomto
 ťažkom čase útlaku a neslobody nazval pútnikmi na ceste do budúcich,
 lepších a slobodných čias, žiada sa aj výzva básnikova pre tých, čo
 veria s ním a čo sa nepoddali. A tá znie :

VIAC AKO RŠEWICHO CHLEBA, PÚTNIKOM TREBA NÁDEJE !

SE, 28.11.84.

- o -

450 rokov od založenia duchovnej rodiny sv. Angely Merici

1 5 3 5 25. november 1 9 8 5

Stanovy RÚ Rádu sv. Uršule- 2. bod :

S dynamickou vernosťou charizmy svätej Angely
 osvojujeme si dvojitú a jedinu lásku,
 ktorá svätú Angelu oduševnovala.

Darujeme sa Bohu v úplnom zameraní
 na jeho službu a na spásu celého sveta
 "usmernujúc všetko na chválu jeho velebnosti
 a na dobro duší".

SA - Rady

SVÄTÁ URŠULA A SVÄTÁ ANGELA, OCHRANKYNE MLÁDEŽE, ORODUJTE ZA NÁS!

Známy spisovateľ Cronin napísal toto svedectvo :

"Nemodlím sa veľa, ale je jedna modlitba, ktorej som zostal vždy verný: každý večer sa modlím r u ž e n e c . Ruženec je modlitbou mojej rodiny! Som presvedčený, že niektoré ťažkosti a niektoré chvíle znechutenia sa mi podarilo prežiť len preto, že som sa modlil ružene!"

Toto je skúsenosť muža nášho veku. Pridajme k tomu hlas pápeža Pia XII., ktorý roku 1951 napísal :

"Žiadame si, aby modlitba ruženca prišla do nového rozkvetu všade, najmä v rodinách. Nech sa nábožne zachováva tento zvyk a nech sa znova rozšíri, lebo je zbytočná každá snaha čeliť úpadku občianskej spoločnosti, ak rodinné spoločenstvo - základ a sila veľkej rodiny ľudstva - nie je náležite usporiadané podľa evanjeliových zásad. Tvrdíme, že spoločná modlitba ruženca v rodinách je na túto ťažkú úlohu najlepší prostriedkom!"

"Aký pekný a bohumilý je obraz kresťanskej domácnosti"- pokračuje Pius XII. -"keď sa v nej na sklomku dňa ozývajú opakované chvály na vznešenú Kráľovnú neba. Dom kresťanskej rodiny, žijúcej podľa vzoru nazařetskej rodiny stane sa požemským príbytkom svätosti, akoby posvätným chrámom. Stane sa účinnou školou kresťanskej výchovy a kresťanských čností!"

Patric Peyton, veľký rozširovateľ modlitby ruženca v rodinách, už 42 rokov rozširuje heslo :

RODINA, KTORÁ SA SPOLU MODLÍ - SPOLU ŽIJE !

Napísal : "Ruženec je najľahším prostriedkom, ako oživiť v našich rodinách lásku k Bohu a vzájomný, láskavý pomer medzi všetkými jej členmi. Keby sa nám v našom dome podarilo - a to najmä v hlavných obdobiach liturgického roku - vypnúť aspoň na chvíľku televízor a pomodliť sa ružencem, materinská prítomnosť Panny Márie by nás uchránila od mnohých krízových situácií."

Ján Pavol II. pri návšteve v Írsku odkázal rodinám :

"prv, než opustím tento ostrov, vyslovím Vám svoje želanie: aby každý Írsky dom zostal alebo znova sa stal domom každodennej modlitby v rodine! Váš sľub že to urobíte, by bol pre mňa najväčším darom, aký mi môžete dať!"

Írski biskupi na to odpovedali :

"Írsky spôsob modlitby cez stáročia bol ruženec. Ruženec aj zostane privilegovanou formou modlitby v rodinách."

ČI BY NEBOLO PEKNÉ, KEBY AJ SLOVENSKÉ RODINY PRIPRAVILI SVÄTÉMU OTCÓVI PODOBNÝ DAR ? POKÚSME SA O T O ! DÁVAJME PREDNOSŤ SPOLOČNEJ MODLITBE RUŽENCA V RODINÁCH !

VR, 21.10.84-sl.

- o -

Rottenburg : Biskup Georg Moser uložil v kostole sv. Mórica , v západonemeckom Rottenburgu slávnostne relikviár s pozostatkami sv. Maximiliána Kolbeho, ktoré dostal z Poľska do daru. Ide o malé množstvo vlasov z detstva, ktoré sa zachovali a kusok muriva z cely smrti. Sv. Maximilián Kolbe bol svätorečený za to, že sa v roku 1941 v Osviečime dobrovoľne obetoval za spoluväzňa, otca rodiny a išiel miesto neho do bunkru hladu, kde zomrel.

SE, 30. a 31. 10.84

Naši slovenskí bohoslovci z Ríma sa hlásia

História modlitby ruženca a Panna Mária v Medugorje.

Mesiac október sme spoločne zasvätili našej nebeskej Matke ako Kráľovnej presväťého ruženca. Dnes by sme chceli povedať niečo o jeho histórii a význame v našom živote.

Prvé začiatky tejto modlitby nachádzame v 12. storočí ako reakciu na modlitbu žalmov, ktorých je 150. Pôvodne to bola modlitba 150-tich Otčenášov, len neskôr, podľa ich vzoru, vznikol ruženec Zdravasov. Dnešná podoba tejto modlitby pochádza od blahoslaveného Alaina della Roche / Aléna de la roš/, ktorý žil v rokoch 1428 - 1478. V ružencových tajomstvách, ktoré rozdelil do troch skupín, rozjímame spolu s Máriou o skrytom živote Ježiša Krista, o jeho utrpení, zmŕtvychvstaní a o slávení jeho i našej Matky. Modlitba Sláva Otcu sa do ruženca dostala v roku 1613.

Pápež Pavol VI. o tejto modlitbe hovorí:

"Rozjímame o ružencových tajomstvách náš postupne odhaľuje plán Božej lásky, ako sa Syn Boží zapojil do ľudských osudov, ako nás veľkonočným tajomstvom svojej smrti a zmŕtvychvstania vykúpil, ako zoslal na Turíce Ducha Svätého a založil Cirkev. Ako nás čaká to isté šťastie, čo už požíva jeho nanebovzatá Matka."

"Ružencom Pána Boha prosíme i ďakujeme mu. Jeho podstatnou zločkou však je rozjímame o tajomstvách. Bez neho by nás hrozilo nebezpečenstvo, že sa stane bezduchým opakovaním formúl."

Tolko Pavol VI. v apoštolskej exhortácii "O Mariánskom kulte" z 2.februára 1974.

K modlitbe ruženca nás prichádza vyzývať aj sama Panna Mária vo svojich zjaveniach. Miesta La Saletta, Lurdy, Fatína sú iste každému známe. V talianskom katolíckom týždenníku "Familia Cristiana" sme čítali nedávno článok o zjaveniach našej nebeskej Matky v juhoslovanskej malej dedinke Medugorje. Aj keď ešte cirkevná autorita nepovedala posledné slovo a nepotvrdila pravosť týchto zjavení, predsa je tu niečo, čo nás núti zanyslieť sa.

Medugorje je malá dedinka v hornatom Chorvátsku. Prečo práve tam, do Juhoslávie, znovu prichádza naša Matka, aby nás vyzvala k zmene života, k o b r á t e n i u , k m o d l i t b e , k p ô s t u , o b e t o v a n i u s a z a d r u h ý c h ?

Politicky Juhoslávia tvorí asi most medzi krajinami Východu a Západu, kde terajšie vládnuce sily nie sú priateľsky naklonené Bohu, ani väčšina obyvateľstva nepatrí do katolíckej Cirkvi. A práve tam už viac ako tri roky, bez povolenia úradov, prichádza naša Matka, aby organizovala boj proti zlu a diablu.

Zlo sa totiž začína v každom z nás. Je v rozvrátených rodinách, v milionoch zavraždených nenarodených detí, opustených sirot a starcov, v nenávisti medzi ľuďmi, v bezohľadnej honbe za majetkom, v ateistickom boji proti Bohu.

Hromadenie zbraní a nenávisť medzi národmi je už len dôsledkom tohoto všetkého. A naša Matka prichádza k nám, varuje a vyzýva nás k boju proti zlu zbraňou, ktorá je silnejšia ako všetky Pershingy a SS 20. Tou zbraňou je k a ž d o d e n n á m o d l i t b a s v ä t é h o r u ž e n c a . Tou zbraňou je o b e t o v a n i e s a z a d r u h ý c h , m o d l i t b a z a n e p r i a t e ľ o v C i r k v i . Tou zbraňou je pôst, skutočný pôst dva dni v týždni o chlebe a vode!

Panna Mária nás teda upozorňuje na tú ohromnú silu, ktorú máme možnosť použiť na posvätenie seba, posvätenie iných, na záchranu sveta a civilizácie. Aj úbohý Ali Agca, ktorý je odsúdený na doživotné väzenie za pokus o zavraždenie Svätého Otca, si kladie otázku:

Kto je tá Žena, kto je tá Panna Mária, ktorá je silnejšia než moja zbraň? Silnejšia, než moja mocná ruka, perfektne vycvičená a pripravená zabíjať? Kto je tá Panna Mária?

Ako odpoveď, no súčasne aj prosbu, zopakujeme tu slová Svätého Otca, ktoré odznegli pri zasvätení celého sveta pod ochranu našej nebeskej Matky 25.marca 1984 :

Matka ľudí a národov! Ty, ktorá poznáš naše utrpenia a nádeje, Ty, ktorá materinsky cítiš všetky rozpory medzi dobrom a zlom, medzi svetlom a tmou; ktoré zmietajú dnešným svetom. Prijmi naše prosby, vedené Duchom Svätým, ktorými sa obraciam na Tvoje Srdce. Objími s láskou služobnice Pán a tento ľudský svet, ktorý Ti obetujeme a zasväcujeme plný nepokoja o osud ľudí a národov.

VR, 30.10.84-sl.

Slová na zamyslenie .

Pri našich úvahách sa musíme zamyslieť aj o textoch 32. nedele cet rok /11.11.84/, ktoré nás učia o múdrosti. Nie o hociakej múdrosti, ale o múdrosti Božej, ktorá nás má viesť, kým v pozemskom živote čakáme na stretnutie s Bohom. O múdrosti, ktorá dá - v a z m y s e ľ ž i v o t u a d á v a z m y s e ľ s m r t i .

Lekári, ošetrovatelky a kňazi majú zvláštne kurzy, na ktorých sa učia, ako pripraviť pacientov na ťažké hodiny pred istou smrťou. Jedno je isté: ak sa poradca spolieha len na slová ľudskej utechy a múdrosti, má naozaj ťažkú úlohu, ak má zomierajúcemu vysvetliť zmysel smrti a zároveň ho potešiť.

Na smrť a na stretnutie s Bohom sa musíme p r i p r a v i ť k a ž d o d e n n ý m ž i v o t o m . To nás učí aj príklad o múdrych a hlúpych pannách. Tie predstavujú dve triedy ľudí: jedných, čo budú pripravení na stretnutie s Bohom a druhých, čo nebudú pripravení. Zato nás Ježiš napomína k bedlivosti: príde nečakano a ak nebudeme mať v lampách oleja - ak budeme mať prázdne ruky - darmo budeme volať Pane, Pane. Ak sme my nepoznali Boha, odvrhli sme Ho, ako potom budeme chcieť večnú blaženosť v Jeho prítomnosti? Keď dakto zomiera v takej nepripravenosti, ako môže mať spokojnú smrť?

Veriacim, ktorí žili podľa viery, v poslednej chvíli pohráva na perách usmev a vravia, že idú domov. Tí sa idú stretnúť s Kristom a táto istota im nedovolí, aby boli smutní v hodine smrti.

Tí, čo chceli dať majestátny výraz príchodu Ježiša-Krista ako Sudcu na konci sveta, použili na to viditeľné pomôcky: archanjelov, Božie fanfáry, príchod Ježiša na oblaku. Tieto ľudské pomôcky sú potrebné, lebo nehmotného Boha, čistého ducha, si obmedzený ľudský rozum nevie predstaviť.

Hovorí sa, že sv. Ignác z Loyoly raz hral biliard s dvoma mladými členmi svojej rehole. Jeden z nich sa opýtal spoločníka: Počuj, čo by si robil, keby si mal istotu, že o hodinu príde nejaká pohroma a zomrieš?

- Ja by som šiel za kňazom a urobil by som si všeobecnú spoveď z celého života. A ty?

- Šiel by som do kostola a tam by som strávil poslednú hodinu! Jeden z nich sa opýtal: Otec Ignác, čo by si ty urobil?

Ignác odpovedal: Pokračoval by som v hre biliardu!

Povedal to s istotou, lebo bol i v tejto chvíli pripravený na smrť!

VR, 7.11.84-sl.

Prečo je potrebné vrátiť sa k Márii ?

Začiatkom roka 1985 vyjde kniha kard. Ratzingera, prefekta kongregácie pre náuku viery s názvom "Aký je stav viery?" Novembrové číslo talianskeho katolíckeho mesačníka "Jesus" prináša z chystanej knihy niektoré ukážky, ktoré zachovávajú pôvodný charakter rozhovoru medzi novinárom Messorim a kardinálom Ratzingerom.

- Ak bolo vždy podstatné pre katolícku vieru hovoriť o Panne Márii, potom dnes je to ešte potrebnéjšie a naliehavejšie, ako v málokterých iných obdobiach cirkevných dejín. Kardinál Ratzinger sa mi zveruje - ja som nechápal isté starodávne vety, ako "Panna Mária je nepriateľom všetkých herezí" alebo "o Pame Márii nikdy dosť", ktoré sa mi zdajú byť prehrané. Keď som však videl, ako sa zmenila situácia v priebehu koncilu a po ňom a keď som túto tému prehliadol, musel som zmeniť názor. O niektorých bodoch som presvedčený omnoho viac ako predtým:

1. Priznať Pame Márii miesto, ktoré jej vyhradzuje dogma a tradícia, t.j. byť pevne zakoreněný v rýdzej kristológii. Dve najstaršie dogmy - neporušené Panenstvo a Božské materstvo - ale i dve neskoršie - Nepoškvrnené Počatie a Nanebovzatie - zabezpečujú vieru v Ježiša Bohočloveka a obhajujú vlastnosti všemohúceho Otca, ktorý môže zesaňovať i do poriadku hmoty, bez toho aby sme zabúdali, že pripomínajú posledné veci človeka, i v hmotnom slova zmysle, čo sa dnes tak popiera.

2. Učenie Cirkvi o Pame Márii predpokladá správny vzťah medzi Písmom a tradíciou, ich prepotrebnú integráciu. Okrem toho má k tomu veľký vzťah i Nový zákon. Medzi veľké súčasné omyly patrí i to, že sa často kladie väčší dôraz na Starý a nie tiež na Nový zákon.

3. Správna mariánska úcta zaručuje, že viera "nestráca srdce", ako by to vyjadril Pascal. Pre Cirkev človek nie je iba rozum alebo iba cit, ale jednota oboch dimenzií. Prítomnosť Panny Márie napomáha žiť obe veci vyvážene.

Potom je tu dnes veľmi palčivý problém ženy: panenstvo a plodnosť, tieto dva dary žene, istý druh feminizmu, ba i kresťanského zafarbenia, odmieta. Vytrháva tak z koreňov ženskú dimenziu zo svojej hlbokkej prirodzenosti. Panna Mária ako panna a snúbenica, vrhá svetlo na to, aké zábery mal Stvoriteľ so ženou.

Jedna zo sekcií Kongregácie pre náuku viery sa musí zaoberať rôznymi zjaveniami Panny Márie. Novinár sa pýta:

Pán kardinál, čítal ste tretie fátimské posolstvo, ktoré poslala Lucia pápežovi Jánovi XXIII, ktorý ho nechcel zverejniť ale uložil ho trezoru?

- Áno, čítal som ho.

Prečo teda nie je zverejnené?

Pretože podľa názorov jednotlivých pápežov neprináša nič nové, čo ináč má každý kresťan zo zjavenia poznať: volá po rozhodnom obrátení, o úplnej vážnosti dejín, o nebezpečí, ktorému je vystavená viera, život kresťana a teda i sveta a nakoniec dôležitosť právd o posledných veciach človeka. Ak sa neuverejňuje - aspoň zatiaľ - tak kvôli tomu, aby sa zabránilo zamieňať náboženské proroctvo so senziáciou. Obsah tohto tretieho tajomstva zodpovedá tomu, čo hlása Písmo sväté a zdôrazňujú i mnohé ďalšie mariánske zjavenia, počínajúc fátimským, ktorého obsah poznáme. Obrátenie a pokánie sú základnými znakmi spásy!

Ďalšia otázka novinára:

A čo sa týka Medugorje, zaujme čoskoro Cirkev oficiálny postoj?..

V tejto oblasti je trpezlivosť hlavným rysom postupu našej kongregácie. Zjavenie bolo ukončené Ježišom Kristom, lebo On sám je naším zjavením. Avšak nijako nemôžeme zabrániť tomu, aby hovoril k našim časom i cez jednoduchých ľudí a mimoriadnymi znameniami, ktoré poukazujú na to, aká je nedostatočná naša kultúra, poznačená racionalizmom.

VR, 15.11.84-č.

Kard. Martini :

Ako sa máme modliť v rodine ?

Prv ako sa začneš modliť prežehnaj sa - a potom zostať chvíľu v uzobrať tichu, aby si počul kyvadlo hodín a motor ľadničky. Takéto ticho nás uschopňuje cítiť Božiu prítomnosť. Až potom niekto začne prvú časť modlitby.

Takéto rady, ako sa modliť v dnešnej modernej v rodine, dáva kard. Martini veriacim v malej brožúrke, ktorá vyjde a bude rozposielaná počas budúcich týždňov v milánskej diecéze. Je to vlastne arcibiskupov predvianočný pastiersky list, nazvaný "Nauč nás, ako sa máme modliť v rodine!"

Na otázku, prečo práve tento námet, odpovedáme slovami apoštolskej exhortácie Jána Pavla II. "Familiaris consortio" :

Pretože keď sa matka a otec modlia spoločne s deťmi, je to veľká príležitosť spoznať a zakúsiť bezprostrednú Božiu prítomnosť.

A kard. Martini k tomu dodáva: "a tiež pocítiť Boží dych a pociťnúť ozvenu jeho krokov v našej záhradke." Nie je to ľahké. Treba prekonať mnoho objektívnych zábran a ťažkostí spôsobených tým, že máme málo voľného času a že závrtný rytmus dnešného života nás sústavne rozptyľuje. Ale je tiež pravda, ako upozorňuje autor, ktorý je tiež duchovným pastierom, že "k t o s a u ť n e d o k á ť e m o d l i ť , n e m ô ť e u ť a n i r o z j í m a ť o s k u t o č n e j h l í b k e v e c í ."

Je veľkým šťastím, keď sa niekto narodí v kresťanskej krajine; ale môže to značiť aj určité obmedzenie. Viera ako Boží dar nás už neudivuje. Na druhej strane modliť sa neznačí a nemôže značiť izolovať sa od ostatných. To je tiež dôvod, prečo je modlitba v rodine taká dôležitá, prečo sa v samotnom rodinnom prostredí stáva spoločnou zborenou modlitbou. Pri tom si mimochodom kladieme otázku: Čo žiada odo mňa Boh, od mojej rodiny, od nášho farského spoločenstva?

Ako to dosiahnuť? Knižka bude rozdelená v Miláne, t.j. vo veľkomeste, povestnom svojou rozptýlenosťou a ľahostajnosťou. Uvádza sa v nej tri stupne:

prvý spočíva v tom, aby sme sa spoločne modlili slovami, ktoré dobre poznáme, čiže aby sme neútili deti opakovať možno už zabudnuté modlitby našich starých otcov a matiek, napr. anjel Boží strážca môj, ktoré sa kedysi modlili.

Druhý stupeň tvorí spoločná modlitba niektorého žalmu, t.j. jednej zo 150 modlitieb, napísaných pri rozličných príležitostiach rôznymi členmi izraelského národa.

Tretí stupeň značí modliť sa nejaký úryvok z Evanjelia spoločne, t.j. knihy, ktorá podľa kard. Martiniho má mať svoje prirodzené miesto nie v knižnici, ale na stole pri novinách.

VR, 15.11.84-č.

V októbri nás Cirkev nabáda viac ako kedykoľvek inokedy k horlivej modlitbe svätého ruženca. Robí tak na základe skúsenosti mnohých storočí s vedomím, že ruženec je modlitba mimoriadne účinná.

Prečo ?

Ruženec je modlitba jedinečne rozjímavá. Preto vedie k veľkému prehĺbeniu duchovného života. Ruženec je tiež veľmi účinná modlitba prosebná. Modliť sa hlavne za spasenie a dobro ľudstva patrí k základnému poslaniu celého Božieho ľudu. Svätý Pavol to kladie na srdce svojmu žiakovi Timotejovi týmito slovami: "Prvý vec, ku ktorej ťa nabádam, je táto: nech sa konajú modlitby prosebné, prihovarajúce sa a ďakovné za všetkých ľudí". Cirkev má skúsenosť, že tam, kde ide o to vyprosiť veľké milosti, hlavne v časoch veľmi ťažkých, v časoch mimoriadneho nebezpečenstva a ohrozenia, najúčinnjšou modlitbou je ruženec.

V priebehu časov sa mnoho vecí prežije a musí sa nahradzovať niečím iným. Avšak ruženec odoláva zubu času a je stále nielen aktuálny, ale dnes je aktuálnejší viac ako kedykoľvek inokedy.

Prečo je tomu tak ?

Preto, lebo človeku jasne, presvedčivo a hlboko odpovedá na najpalčivejšie otázky, hlavne na najväčšiu otázku: aký je zmysel života? Človek nemôže žiť z neistoty a dohadov. Hľadá istotu. Musí mať pevnú pôdu pod nohami. Už staroveký Archimedes volal po pevnom bode: "Dajte mi pevný bod a ja pohnem celým vesmírom". Dajte mi istotu, že môj život má hlboký zmysel - volá dnešný človek.

My, kresťania, vieme, ktorý je hlavný zmysel života: je to náš Spasiteľ Ježiš Kristus, ktorý nám dáva presvedčivú odpoveď: "Ja som cesta, pravda a život". A v diele našej spásy je po jeho boku najbližšia spolupracovníčka - jeho Matka, Panna Mária.

Ruženec je vždy aktuálny. Áno, moderný - a to predovšetkým preto, že uspokojuje rozum a srdce človeka vždy platnými pravdami Kristovho evanjelia. Keď sa pozorne modlíme ruženec, vždy znova prebieha pred naším duchovným zrakom celá dráma našej záchrany, našej spásy. Práve modlitbou ruženca máme možnosť sa do tejto drámy zapojiť, nájsť v nej miesto a orientáciu v najrôznejších situáciách života:

- aký mám byť,
- podľa akého vzoru mám žiť,
- čo mám robiť,
- ktorou cestou mám ísť,
- ktorá cesta vedie k naozaj šťastnému, plnému, ľudskému životu?
- ponúkajú sa rôzne recepty. Ktorý je ten pravý?

Na samotnom začiatku ruženca sa objavuje niekto, kto nám ukazuje jedine správnu cestu: je to naša nebeská Matka, Panna Mária. Pri zvestovaní anjelom hovorí: "Nech sa mi stanú podľa tvojho slova!" Ona nás uistuje, že Boh je láska. Ukazuje nám na seba, že veľkosť a šťastie človeka je v tom, že si pevne stanoví hlavný životný program: vždy viac a viac sa zjednocovať s najväčšou láskou, s Bohom a vždy plniť jeho svätú vôľu!

To nie je vždy ľahké. Ani Panna Mária nebola ušetrená rôznych skúšok. Keď sa mal narodiť Boží Syn ako človek, zdalo sa, ako keby sa všetko obrátilo proti nej. Nemala kde hlavu skloniť, zdenlivo nebolo o nič postarané. A spomeňme si na rad ďalších utrpení, ktoré vyvrcholili pod krížom jej Syna...

Áno, Ježiš a Mária sú verní a solidárni so všetkými trpiacimi!

Sú s nami v našich starostiach, bolestiach, katastrofách života a sú s nami vtedy, keď sa zdá, že ľudská zloba je väčšia ako všetko ostatné.

Ale Ježiš nie je iba náš solidárny brat a druh v utrpení. On je omnoho viac. On je náš Spasiteľ. Jasne nám ukazuje, že úzkou roklinou smrti naša cesta ide ďalej; do najväčšej radosti, do plnosti života, do nášho trvalého domova, do náručia večnej Božej lásky. On za toto všetko ručí: vstáva z mrtvych a vstupuje na nebesia. Život, radosť, bolesť, áno, i samotná smrť - všetko má v ňom svoj zmysel. Povedal nám to celkom jasne a presvedčivo: "Ja som vzkriesenie a život! Kto verí vo mňa, i keby zomrel, bude žiť a žiaden kto žije a verí vo mňa, nezomrie naveky!"

Ako často moderný človek podlieha depresiám. Neistota, beznádejnosť a niekedy i zúfalstvo rozleptávajú a podlamujú jeho silu. Avšak pravda evanjelia, ktorú človek v sebe upevňuje časťou, najlepšie dennou modlitbou ruženca, sa pomali ukladajú do vedomia i podvedomia človeka a odrezávajú korene všetkým depresiám. Práve v tom je veľká, účinná a vyskúšaná Božia psychoterapia!

Dobrá a častá modlitba ruženca prehĺbuje náš osobný vzťah k našej nebeskej Matke, Panně Márii. Táto nás najlepšie učí poznávať Krista a Kristus nás v Duchu Svätom vedie k nebeskému Otcovi!

Ruženec je veľmi účinná modlitba pre seba. Cirkev za obdobie skoro dvatisíc rokov svojej existencie spoznala, že Panna Mária je nielen Matkou Ježiša Krista, naša a náš vzor, ale je zároveň najsilnejšou príhovorkyňa u svojho božského Syna v záležitostiach každého z nás, celej Cirkvi a celého ľudstva. Preto sa k nej sústavne obracajme s dôvernou prosbou: Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej!

Niektorí si z nás pomyslia: Prečo stále opakovať tú istú modlitbu? Kto však aspoň trochu pozoruje s otvoreným srdcom život okolo seba, vidí nespočítateľné potreby, problémy a bolesti ľudí blízkych i vzdialených. Vidí problémy celého súčasného ľudstva: mravný úpadok, rozvrat manželstiev a rodín, násilie, terorizmus, ohrozovanie života v najrozličnejších podobách a nad ľudstvom sústavne visiacu hrozbu atomovej vojny. Je možné, aby k tomuto všetkému zostal kresťan ľahostajný? Denne musíme myslieť na výzvu nášho Spasiteľa Ježiša Krista: "Treba sa stále modliť a nikdy neprestávať!"

Pripojme sa aj my k opätovným výzvam Panny Márie k vytrvanlivej modlitbe hlavne svätého ruženca a ku skutkom kajúcnosti a pokánia! Sú to výzvy pri jej zjaveniach. Zvlášť známe sú jej výzvy v Lurdoch a vo Fátime. Keď v tom vydržíme, tým tiež urýchlíme splnenie toho, čo Panna Mária slúbila vo Fátime: Moje Nepoškvrnené Srdce zvíťazí!

Nesmieme klesať na mysli, musíme vydržať! Ide o všetko! A veľmi myslíme na to, že účinnejšia ako modlitba súkromná je modlitba spoločná, hlavne v rodine a v kostole! Veľmi sa to doporučuje pred začiatkom svätej omše, hlavne počas októbra. K tomu nás nabáda i náš Spasiteľ Ježiš Kristus, lebo povedal: "Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som medzi nimi!"

S prianím, aby mesiac október sa stal mesiacom mimoriadnych milostí pre každého z Vás osobitne: pre Vaše rodiny, pre Cirkev a pre celý svet, s plného srdca žehnám Vám i Vaším drahým

Váš František kardinál T O M Á Š E K,
arcibiskup - metropolita pražský

Duchovná a spoločenská obnova Slovenska.

Milí priatelia, bezospôru najtvrdšiu a najčernejšiu kapitolu napísal do novodobých dejín Slovenska totalitný systém komunistickej moci. Nielenže chcel zmeniť zmyslenie a životný štýl slovenskej spoločnosti, ale pokúšil sa odlúdiť spoločenské vzťahy, zmocniť sa samotnej podstaty nášho národa a rozvrátiť ju.

Sprvu bol národ týmto náporom akoby omráčený, paralyzovaný. Jeho obranné reakcie boli viac inštinktívne ako uvedomelé a premyslené. Iba pomaly prechádzali do vedomia. Dnes mravné a duchovné energie, ktoré sa v našom národe za dlhé roky nahromadili, sú v pohybe. Niekde je tento pohyb ako sa ukázalo napríklad na tohoročných pútiach v Levoči; Šaštíne, v Marianke - nadobúda priam lavínovú podobu. S potešením pozorujeme, že inšpirátorom a nositeľom tohto pohybu je mladá generácia. Medzi vyše 200 000 účastníkmi spomenutých púti tvorila viac ako dve tretiny.

Prítom neide o izolovaný Slovenský zjav. Podobné čosi pozorovať v susednom Poľsku a v inej forme v Čechách, v Maďarsku a v Sovietskom zväze. Pod povrchom a na úradí oficiálneho diania vznikajú skupiny mladých ľudí, najmä medzi odchovancami systému, v ktorom od detstva vyrástli. Odvrhli všetko, čo do nich komunistická výchova vtíkala! Chcú byť s e b o u s a m ý m i, chcú žiť svoj vlastný život. Vytvárajú si vlastný život, komunikácie a stretania. Svoj spôsob, ako unikáť kontrole orgánov politickej moci.

Komunizmus sám svojou neznášanlivosťou, násilím a svojim agresívnym ateizmom pohnul, ba prinútil mnohých mladých ľudí, aby hľadali cestu von zo zvieracej kazu, z plynovej komory ideológie, v ktorej sa dusili. Von, za čerstvým vzduchom, za kyslíkom, za svetlom, za pravdou, za alternatívou voči šedivému a opotrebovanému systému moci a výchovy.

Mnohí hľadajú a nachádzajú východisko z únavy, apatie a prázdna, ktoré v nich vytvorili inžinieri ľudskej duše, vo svete ducha. Iní v konzumovaní, alkohole, v drogách, v psychodelickej hudbe, v nihilizme. Fakt, že toľkí slovenskí mladí ľudia dnes túžia po duchovných hodnotách, že zaplňajú kostoly, že v húfoch chodia na púte, nie je náhodou, ani rojčením. Je často ovocím ť v r d é h o h ľ a d a n i a, skúšok, bojov. Bolo im treba zvládnuť predovšetkým s t r a c h a l o ž - a prebojovať pokušenie beznádeje!

Tí, ktorým sa podarilo premôcť b a r i é r u s t r a c h u a dostať sa k v n ú t o r n e j s l o b o d e, zacítili potrebu p o d e l i ť s a o túto skúsenosť s mladými ľuďmi svojej dôvery a najmä s tými, ktorí urobili podobnú skúsenosť. Takto samočiinne a neorganizovane začali vznikať a ďalej vznikajú v našej spoločnosti s k u p i n k y, k r ú ž k y, s p o l o č e n s t v á m l a d ý c h ľ u d í. Vymieňajú si skúsenosti a spoločne si uvedomujú hĺbku a rozsah zla, ktoré demoralizuje našu spoločnosť. Navyše hľadajú spoločne spôsob, a k o p i o m ô c ť ostatným mladým ľuďom zvládnuť strach, oslobodiť sa od neho, ako šíriť d o b r o, odvahy, ako a k t í v n e pracovať na ozdravení medziludských vzťahov v našej spoločnosti; ako utvárať predpoklady pre nový, lepší, ľudsky dôstojnejší život v našej vlasti...

Takto vzniká u nás v skupinách a cez ne nový typ človeka, ktorý sa zbavil strachu, ktorý je vnútorne slobodný, ktorý vyžaruje optimizmus, radosť zo života, obetavosť, lásku, ktorý sa nezištne angažuje za druhých.

Príklad ľudí tohto typu strhuje ostatných i preto, že neutekajú zo života, že zostávajú naplno v ňom, že vedome ukazujú cestu, ako zľudšťovať a pretvárať prostredie, v ktorom žijú a pôsobia.

Milí priatelia, títo jednotlivci a skupiny sú veľkou nádejou nášho národa! Spoločnosť cíti že sú tu, uprostred nich. Cíti ich vyžarovanie. A to povzbudzuje, to vracia dôveru, nádej, vieru v svetlejšiu budúcnosť, chuť do života, do práce, do angažovania sa za druhých, najmä za sociálne slabších a za tých, ktorých režim z politických či náboženských dôvodov znevýhodňuje a prenasleduje.

Toto je nový, zdravý vývin, nová, neoficiálna kapitola duchovného a spoločenského diania na Slovensku. Kapitola, opierajúca sa nie o ideológiu, ale o pravdu, o lásku, o zmierenie, o prežívaný ideál rovnosti a bratstva.

V nej hlavnú iniciatívu a ťarchu nesie mládež, ako posol nádeje, dôvery človeka k človeku, ako kvas, soľ, ako nová kvalita našej spoločnosti!

Dôležitou črtou tohto pohybu je i to, že títo mladí ľudia nekladú všetkú vinu za zlé čo sa u nás deje len na režim, na komunizmus, na orgány politickej moci, ale sami sa pýtajú, do akej miery mladá generácia a oni sami svojou doterajšou činnosťou a pasivitou nesú tiež vinu na dnešnom bezútešnom stave našej spoločnosti a čo im treba robiť, aby veci zmenili a prispeli k ozdraveniu spoločnosti.

Skupinky mladých ľudí, ktoré u nás v posledných rokoch narastajú a sa množia, sú naozaj veľkou nádejou! Sú buditelmi nového rána. Vytvárajú vlastné spoločenstvo, zárodok alternatívnej spoločnosti, ktorá svojou vnútornou zviazanosťou, svojou solidaritou, svojou ideovou silou, svojou mravnou a duchovnou prevahou, postupne, zvnútra pretvára skompromitovanú komunistickú spoločnosť! Zoskupín mladých ľudí, z ich spoločenstva ktoré sa rodí, vychádzajú už teraz impulzy pre duchovnú a spoločenskú obnovu Slovenska!

Náš program MOSTY chde byť tribúnou tohto obrodného pohybu v našej vlasti!

SE, 1.12.84

- o -

Anglicko: "Tisícky podporovateľov ľudských práv bolo zavretých, mučených alebo zavraždených a ich rodiny sú prenasledované vládami dešiatok krajín"... Toto možno čítať na stránkach ročného výkazu Amnesty International, uverejneného na základe informácií a správ zo 117 krajín v roku 1983. Tento dokument prináša hlboko pôsobiacu sériu udalostí o masakre 4 000 podozrievaných zo zločinov, spáchaných v Indonézii, o umučení a väznení bez procesu v Afrike, Ázii, Latinskej Amerike a vo východnej Európe. VR, 24.10.84-sl.

Západný Berlín: Od roku 1955 do roku 1983 pomocou Červeného kríža odišlo z krajín východnej Európy do Západného Nemecka milión ľudí, aby sa mohli zjednotiť so svojimi rodinami. Oznamila to táto humanitná organizácia, upresňujúc, že najväčšia vlna emigrantov odišla z Poľska so 693 015 osobami a z Rumunska so 146 515 osobami.

Červený kríž tiež oznámil, že pokračuje v hľadaní 210 178 bývalých vojakov nemeckej armády, ktorí sú nezvestní od druhej svetovej vojny. Doteraz je nezvestná asi jedna tretina civilov, ktorí sa stratili v tom istom konflikte, kým v prípade detí zostalo nevyriešených len 1 % stratených. Krajová pátracia služba ČK v záp. Berlíne teraz zbiera všetky žiadosti o azyl, aby mohla informovať rozdelené rodiny.

VR, 24.10.84-sl.

Ohlas slovenských biskupov v zahraničí rodákom žijúcim mimo Slovenska .-----

Blíži sa 1100. výročie smrti sv. Metoda, prvého arcibiskupa cirkvi na Slovensku, ktorý zomrel 6. apríla 885. Slovenskí biskupi a ordinári vyhlásili pri tejto príležitosti Jubilejný cyrilometodský rok, a to od 5. júla 1984, aby si tak celé Slovensko oživilo význam dedičstva sv. Cyrila a Metoda pre náš národ.

Ide však o udalosť veľkého významu aj pre Slovákov, ktorí žijú mimo Slovenska. Je to posledná historická príležitosť v tomto storočí a teda jedinečná možnosť pre súčasné generácie slovenského pôvodu, aby si uvedomili korene svojho náboženského a kultúrneho bytia a obnovili sa na duchu pri čistých prameňoch, z ktorých čerpali naši predkovia.

Ide o jubileum veľmi významné. Len pred niekoľkými mesiacmi kresťanský svet slávil mimoriadny jubilejný rok, aby si tak pripomenul 1950. výročie spásnosného utrpenia a smrti Ježiša Krista. Nám prišli dar viery a vykúpenia pred 1100 rokmi práve sv. Cyril a Metod. A tak cyrilometodský rok nech je pokračovaním mimoriadneho jubilejného roku vykúpenia, ktoré nám sprostredkovali naši dvaja vierožvestovia. Veď ich zásluhou Kristus vstúpil do našich dejín a do našej kultúry.

So svetlom viery nás sv. Cyril a Metod priviedli aj k svetlu kultúry. Kresťanská viera, to sú naše náboženské i kultúrne korene. Táto viera potom sprevádzala slovenský národ cez celé jeho dejiny. Kým väčšie národy zmizli z mapy sveta, kresťanská viera a mravnosť zachránili malý slovenský národ pred zánikom a vymretím pri rôznych vpádoch, pohromách, vojnách, prenasledovaniach a utlačaniach. Vyrútiť Krista a kresťanstvo z dejín Slovákov by znamenalo poprieť slovenské dejiny, ich korene a ich zmysel!

Náš národ vždy akoby inštinktívne cítil, kde je jeho náboženská a kultúrna záchrana. Od pradávna si zachoval vieru a mravnosť ako dedičstvo a odkaz svätých bratov. Cyrilometodská tradícia sa ťahne ako zlatá niť celými slovenskými dejinami. V ťažkých obdobiach existencie národa sa podivuhodne objavuje ako duchovná energia a posila, ktorá obnovuje ducha a udržiava národ v nádeji. Touto tradíciou sa živila viera i kultúra slovenského národa, z jej ideálov sa zrodili veľké národné ustanovizne, ako je Spolok svätého Vojtecha a Matica Slovenská. Z nej čerpali inšpiráciu naši najväčší duchovia, tak katolíci ako aj evanjelici. O tejto neprestajnej tradícii svedčia pamätníky, ktoré odolali ohňu a meču, ako sú napr. Spišské zlomky staroslovienského evanjelia z 13. storočia, liturgické texty v rukopisných misáloch zo 14. storočia, i náboženské spevy, zozbierané v polovici 17. storočia v spevníku Cantus catholici.

O tejto tradícii svedčia najväčší mužovia našej kultúry až po naše časy, ktorí čerpali posilu z cyrilometodských zdrojov. Je medzi nimi Magin, Papánek, Fándly, kardinál Rudnay, Bernolák, Hollý, Radlinský, Sasínek, biskup Moyzes, šuperintendnt Kuzmány, Štúr, Palárik, Hviezdoslav, Sládkovič, Stanislav, Beniák, Žarnov, Benka, Fulla a toľkí iní, až po naše časy.

Slovenskí gréckokatolíci si zachovali túto tradíciu najmä v staroslovienskej liturgii.

Hlavným cieľom tohto cyrilometodského roku nech je teda obnova ducha. Naše kultúrne i náboženské korene sú veľmi úzko späté. Prvým kultúrnym slovom, ktorým sa naši predkovia dostali na javisko

kultúrnych národov, boli začiatkovo slová evanjelia sv. Jána :
 "Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Slovo bolo Bohom".
 Naše korene teda tkvejú v Ježišovi Kristovi, vtelenom Slove a sú
 zrastené s písaným Božím slovom, so svätým Písmom. Ztade výviera
 kultúra ducha; čiže slovesnosť. A tak cieľom tohto jubilejného roku
 nech je **o b n o v a d u c h a p r i p r a m e ň o c h v i e r y**,
 ktorými sú Kristus, sväté Písmo a liturgia, najmä sviatosti.

Obraciame sa teda s výzvou na Vás, drahí krajanovia, aby sme cez
 tento náš, írečito slovenský jubilejný rok, vykonali aj medzi nami
 obrodu ducha a to prostriedkami, ktoré sú najvhodnejšie a najúčinn-
 nejšie v jednotlivých okolnostiach. Chceme navrhnúť ako príklady
 aspoň niektoré:
 rozširujeme úctu k sv. Cyrilovi a Metodovi medzi nami a v prostredí
 kde žijeme, a to prednáškami, akadémiami, knihami, článkami, výsta-
 vami, pobožnosťami a pod.

Usporiadujme púte a slávnostné bohoslužby, ak možno spolu s našimi
 slovanskými bratmi, prípadne aj s inými a pozvime na ne biskupov a
 iných cirkevných a civilných činiteľov. Zúčastníme sa na medzinárod-
 nej cyrilometodskej púti do Ríma, ktorá vyvrcholí 13. októbra 1985
 za účasti Svätého Otca!

Vykonávajme si duchovné obnovy a krátke misie v duchu sv. Cyrila a
 Metoda, napr. cez víkend, sviatky, soboty a nedele, predovšetkým v
 advente a v pôste. Také misie je zvlášť vhodné usporiadať vo far-
 niostiach a osadách, kde sú kostoly alebo oltáre a sochy, zasvätené
 našim vierozvestom!

Obnovme dobrý zvyk modliť sa a čítať sväté Písmo v rodinách a na
 našich schôdkach!

V Advente a pôste organizujme kajúčne pobožnosti s možnosťou pristú-
 piť k sviatosti pokánia a zúčastníme sa na nich hromadne!

Venujme aspoň jednu kázeň v mesiaci osobnosti a dielu našich svätých
 vierozvestov!

Drahí bratia a sestry,
 využime jubilejný rok svätého Metoda ako jedinečnú príležitosť, aby
 sme ako priamy dediči splatili svoju podlžnosť vďaka svojim viero-
 zvestom za dar viery a kultúry, aby sme sa duchovne obnovili a aby
 sme aj dosvedčili, že ich naozaj považujeme za svätcov svetového
 formátu!

S týmto žičením a v tejto nádeji Vás všetkých pozdravujeme
 a žehnáme.

Na slávnosť Krista Kráľa, 25. novembra 1984.

Arcibiskup Jozef T O M K O,

Biskupi : Andrej G R U T K A,

Michal R U S N Á K,

DOMINIK H R U Š O V S K Ý,

Pavol H N I L Í Č A,

Domínik K A Ľ A T A.

VR, 1.12.84-sl.

Uplynul rok od prípadu KONC - GABAJ - BOROVSKÍ ,

keď poľská pohraničná stráž zadržala týchto troch mladých slovenských aktivistov. Jeden celý prehraný rok - a k tomu ešte následky.

Aké ?

O tom napísala KNA koncom novembra 1984, aspoň čo sa týka Tomáša Konca:

Slovenská vysoká škola technická, strojnická fakulta, presnejšie jej pedagogické oddelenie, zaslalo Tomášovi Koncovi dokument pod číslom 1594/84, ktorým má urobiť bodku za a b s u r d n o u n e l u d s k o s t o u t ý n , že mu potvrdzuje vyhodnenie z fakulty! Ide o dokument, ktorý je celkom taký banálny ako krátky . Znie:

Rozhodnutie.

Na základe návrhu kárnej komisie podľa par. 54, odst. 2 zákona o vysokých školách č. 39/1980 Zb., Vás vylučujeme zo štúdia.

O d ť v o d n e n i e :

za vážne porušenie občianskych povinností tým, že ste bez povolenia československých úradov v decembri 1983 prekročili hranice Poľskej ľudovej republiky a boli tam zadržaní orgánmi bezpečnosti po dobu štyroch mesiacov. Týmto konaním ste porušili aj študijné povinnosti študenta strojníckej fakulty v Bratislave.

Podľa par. 37, odst. 1 vyhl. ministerstva školstva SSR č. 105/1980 Zb. o štúdiu na vysokých školách, sa môžete proti tomuto rozhodnutiu odvolať do 8 dní odo dňa doručenia tohto písomného vyhotovenia.

Prof. Ing. Sergej L A B U Z A ,
dekan strojníckej fakulty

A Konec sa odvolal. Jeho argumentácia má v porovnaní s dokumentom dekanátu oveľa vyššiu úroveň a na body diskvalifikuje kárnu komisiu dekanátu:

Podľa rozhodnutia dekana strojníckej fakulty mám byť vylúčený zo štúdia- píše Konec- za prekročenie hranice Poľska. V decembri 1983 som prekročil nechtiac hranice Poľska asi do vzdialenosti 30 metrov. Zdôrazňujem, že som nemal v úmysle opustiť republiku a ak došlo k prekročeniu hranice, bolo to len pre stratu orientácie v neprehľadnom horskom teréne. Navyše, nepotreboval som ilegálne prekročiť hranicu Poľska, keďže som bol držiteľom platného československého pasu s trvalou vycestovacou doložkou aj do Poľska!

Bol som síce za prekročenie hranice zadržaný orgánmi Poľska, ale práve na základe dôkladného vyšetrovania sa ukázalo, že hranicu som prekročil nevedomky a preto bez potrestania som bol vrátený do Československa.

Prekročenie hranice nebolo trestným činom a za to ani nie som trestne stíhaný. Mestská prokuratúra v Bratislave výslovne upustila od nášho trestného stíhania za taký trestný čin. Nemal som byť preto stíhaný ani školou za čin, ktorý iné štátne orgány žiadnym spôsobom nepostihujú. Prekročenie hraníc Poľska, akého som sa nechtiac dopustil ja, sa v turistickej sezóne stane stovky - a nevyvodzujú sa z toho žiadne vážnejšie dôsledky!

Aj z hľadiska zákona je podstatný rozdiel v spoločenskej nebezpečnosti, keď niekto prekročí hranicu do kapitalistického štátu s úmyslom opustiť republiku a keď niekto o niekoľko metrov prekročí hranicu spojeneckého socialistického štátu!

Znova zdôrazňujem, že za prekročenie hranice som nebol odsúdený a preto podľa par. 2, odst. 2 tr. poriadku som považovaný za nevinného.

Z tohto dôvodu rozhodnutie o vylúčení zo školy je postavené proti citovanému zákonu! Nehovoriac o tom, že aj na našej vysokej škole sa stanú prípady, keď bolo proti poslucháčom školy zahájené trestné stíhanie pre rôzne násilné a iné kriminálne delikty, ale ich škola pred skončením trestného stíhania nevylučila zo štúdia!

Keď dekanát poveril prerušiť štúdium, vedel, z čoho som bol obvinený a toto prerušenie mi povolil listom č. 468/84, zn. D-III-V/10 zo dňa 13. 2. 1984 výslovne po dobu vyšetrovacej väzby. Akonáhle skončila vyšetrovacia väzba, podľa uvedeného rozhodnutia malo mi byť dovolené pokračovať v štúdiu.

Odpovednenie môjho vylúčenia v napadnutom rozhodnutí je nepresvedčivé, pretože doteraz nikto nemôže povedať, či som sa dopustil porušenia občianskych povinností a teda aj študijných povinností. Navyše, celý skutok, ktorý sa mi kladie za vinu, aj keby bol pravdivý, nie je v rozpore s povinnosťami a s postavením vysokoškolského študenta. Neide o žiaden skutok, ktorý by bolo možné považovať, že dehonestuje postavenie vysokoškoláka v našej spoločnosti. Rozhodnutie dekana o vylúčení je preto prinajmenej predčasné a je dôkazom skôr perzekúcie môjho presvedčenia, ako porušenia občianskych alebo študijných povinností.

Rozhodnutie je aj v nepomere k mojim doterajším študijným výsledkom. Na strojníckej fakulte som študoval s výborným prospechom. Prvý ročník známka 1,3; druhý ročník 1,2. Zúčastňoval som sa na akciách Zväzu mládeže ako aj súťaže ŠVOC, v ktorej som dvakrát vyhral fakultné kolo.

Prosím, aby rektor Slovenskej vysokej školy technickej vzal do úvahy aj všetky uvedené skutočnosti a rozhodnutie o vylúčení zrušil.

Koncové odvolanie je brilantné a argumentácia taká pádna, že nepotrebuje komentár. Ak súdruh Lebuza a jeho kárna komisia ešte i po nej budú zotrvávať na vylúčení zo štúdia, tak potom bude mať Konec pravdu, že sa to robí kvôli jeho osobnému presvedčeniu - náboženskému zameraniu!

Kto vymenuje kárnu komisiu proti kárnej komisii fakulty?

Anton H L I N K A ,
Hlas Ameriky - Mnichov.
W, november 1984.

- o -

Pobožnosť päť prvých sobôt .

Matka Božia vo svojom zjavení Lucii dňa 10. decembra 1925 prisľúbila blaženu smrť tým veriacim, ktorí si vykonajú pobožnosť prvých sobôt cez päť za sebou nasledujúcich mesiacov. Podmienky, ktorým treba zadostučiť, sú :

- svätá spoveď /ktorú však treba vykonať, ale nie iba v tú sobotu/,
- sväté prijímanie /ktorého zadostučujúcu hodnotu obetuje na odčinenie urážok nepoškvrneného Srdca Matky Božej/,
- pomodliť sa v ten den ruženec /päť desiatkov/,
- rozjímať aspoň štvrt' hodiny o niektorom tajomstve ružencovej modlitby.

- o -

ČÍM JE REŽIM NESPRÁVODLIVEJŠÍ A NEUCTIVEJŠÍ K ČLOVEKU, TÝM SA VIAC
CHVASTÁ OPAKOM !

CHCEŠ SA STAŤ HRDINOM ?

ŽI V PRAVDE A S PRAVDOU - NEPODPORUJ , BA POTLÁČAJ LOŽ !

Komentár k liturgickým textom 1. adventnej nedele.

Prvou adventnou nedelou začíname nový cirkevný rok. Advent je posvätná doba, trvajúca štyri týždne. V nej Cirkev, ako múdra Matka a Učiteľka, chce nás čo najlepšie pripraviť na dôstojné oslávenie Kristovho príchodu medzi nás. Robí to vhodným výberom čítaní zo svätého Písma.

V prvom čítaní počúvame proroka Izaiáša, ktorého úlohou bolo v najkritickejších časoch viesť vyvolený národ z hlbokého mravného úpadku k obráteniu, k oživeniu jeho viery v pravého Boha. Roku 722 severné kmeny Izraela sa dostali do asýrskeho zajatia, z ktorého sa už nikdy nevrátili. Aj napriek tomuto uponíženiu, prorok sa obracia k nim slovami nádeje a priislúbenia krajšej budúcnosti - mesiánskej doby - ktoré zažijú aspoň nepatrné zbytky, čo ostane verné pravému Bohu!

Prorokovi a vyvolenému ľudu iste nebolo jasné, ako by sa to mohlo stať. Iba dúfali a modlili sa, aby sa čím prv uskutočnil ten príchod, lebo ináč hriechy a zločiny väčšiny by mohli zničiť celý vyvolený národ.

Tieto stáročné túžby vyvoleného národa sa splnili na prvé Vianoce, keď sa Boh stal človekom, jedným z nás. My, čo žijeme už v kresťanskej dobe, máme veľkú výhodu v porovnaní so Židmi. My vidíme už uskutočnené ich modlitby a túžby. A predsa posolstvo Božieho slova sa týka aj nás. Vyzýva nás k obráteniu. A prvým krokom k tomu je úprimné vyznanie hriechnosti: všetci sme poškvrnení sŕš špinavý šat. Všetci sme ako zvädnuté lístie, prinášané vetrom. Ale na šťastie sme aj ako hlina, z ktorej ruky Božieho hračiaru môžu sformovať novú nádobu, môžu nás pretvoriť na nové stvorenie, na Boží obraz a podobu.

Nádej na túto novú duchovnú premenu nám vlieva do srdca i Pavol v druhom čítaní z 1. listu Korintňanom. Korint v Pavlovej dobe bol prosperujúcou rímskou kolóniou, ale aj smútne známym strediskom nemravnosti. Apoštol na svojej druhej misijnej ceste prežil v ňom 18. mesiacov a získal mnohých obrátcov spomedzi Židov i pohanov. Po čase povstalo tam horlivé a usporiadané cirkevné spoločenstvo. Po Pavlovom odchode prišiel tam Apolló a po ňom niektorí Židovčiaci kazatelia, ktorí zlomyselne huckali veriacich proti Pavlovi, podrývali jeho vážnosť a autoritu.

Apoštol na začiatku listu ďakuje za milosti, udelené korintskej cirkvi, predovšetkým za poznánie Ježiša Krista a za svedectvo, ktoré vydávali o ňom v tomto hriechnom meste. Po tomto úvode obracia svoj pohľad k druhému príchodu Pána na konci čias, dôverujúc v pomoc Božej milosti, že dá všetkým vytrvať až do konca.

Pán Ježiš v evanjeliu tiež hovorí o svojom druhom príchode. Jeho posolstvom je potreba ustavičnej bdelosti, túžobného očakávania jeho príchodu. Bdelosť je jedna z charakteristických čŕt pravého kresťana. Čakanie v našom živote je každodennou skutočnosťou. Čakáme na lekára, čakáme na vlak, autobus alebo lietadlo, čakáme na návštevu priateľov, na list alebo správu od milovanej osoby, čakáme na teplé počasie alebo na osviežujúci dážď. Celý náš pozemský život je vlastne ustavičným čakaním, ale všetky tieto naše čakania by malo prevládať najväčšie čakanie kresťana: čakanie na druhý príchod Spasiteľa na konci čias, keď Boh bude všetko vo všetkom. Až vtedy sa završí naša spása.

Kedykoľvek je reč o druhom príchode Krista na konci sveta, ľudská zvedavosť horúčkovo pracuje a pýta sa, kedy sa to vlastne stane? Mnohí sa pokúšajú presne vypočítať deň alebo i hodinu na základe biblických znamení, hoci dobre vedia, že Pán Ježiš tvrdil pravý opak.

Poukazoval práve na neistotu o konci sveta a urobil ju najseľnejšou pomôtkou k bdelosti. Všetky predpovede rozličných kresťanských sektárov o konci sveta sú v rozpore s Ježišovým výrokom: "O tom dni však a. o tej hodine nikto nevie, ani anjeli, iba sám Otec".

Pre nás, kresťanov, jedno je však celkom isté: že dejiny ľudstva smerujú k definitívnemu cieľu. Stoickí filozofi pokladali dejiny za akýsi kruh. Vraj každých tritisíc rokov svet sa uzavrie nejakou katastrofou, po ktorej sa historia znova opakuje. Teda nevedie vlastne nikam. Kresťanské chápanie historie je, že má definitívny cieľ - a tým cieľom je zvrchované panstvo Ježiša Krista nad celým stvorenstvom. To je všetko čo vieme a všetko čo potrebujeme vedieť!

VR, 1.12.84-sl.

- o -

Tlačová agentúra Kathpress, ktorá má sídlo v rakúskom hlavnom meste, vydala podrobnejšiu správu o štvordňovom pobyte Matky Terezy v Československu. Matka Tereza, známa svojou činnosťou medzi najubohejšími obyvateľmi Indie, nositeľka Nobelovej ceny mieru, bola na pozvanie pražského arcibiskupa kard. Tomáška od 9.11.84 v ČSSR, kde okrem iného rokovala aj s úradnými predstaviteľmi o otvorení kláštora rádu Misionárov Božej lásky. Tento rád založila v roku 1940 v Kalkute. Rádový dom, podľa jej úmyslu, má byť otvorený v Brne začiatkom roka 1985.

Zhromaždeným veriacim, ktorí zaplnili pražskú katedrálu, Matka Tereza povedala: "Dostala som od Vás mnoho darčiekov pre indické deti. Chcela by som teraz aj ja Vám niečo darovať: chcem poslať štyri zo svojich sestier do Vašej krajiny a prispieť tak k priateľstvu medzi ľuďmi Indie a Československa".

Aj veriacim v Brne, kde strávila jeden deň, vysvetlila svoj úmysel. 74-ročná Matka Tereza chcela tiež navštíviť Slovensko, ale podľa správy Kathpressu nemohla túto návštevu uskutočniť pre únavu.

Československý režim zakázal v roku 1950 - dva roky po komunistickom puči - kláštory a zavrel asi 8000 z celkového počtu 12000 rehoľníkov a rehoľníčiek v táboroch. Za Dubčekovho režimu v roku 1968 asi 8000 rehoľníčkam znova dovolili vrátiť sa do ošetrovateľských služieb. Rovnako dovolili aj ženám vstupovať do rádov. Po sovietskej invázii boli kláštory znova zavreté, iba niektoré zostali ako útulky pre staré a choré rehoľné osoby.

SE, 13.11.84

Pri príležitosti 900. výročia založenia svojej rehole, kartuziáni otvorili v diecéze Punta Maria v Brazílii nový kláštor, ktorý je v skutočnosti prvým kartuziánskym kláštorom v Latinskej Amerike.

Ako vieme, rehoľu kartuziánov založil v 11. storočí svätý Bruno. Je to veľmi prísna rehoľa. Jej členovia žijú vo zvláštnych kláštoroch v ustávičnom mlčaní, ktoré prerušujú iba v nedeľu, sviatky a pri spoločnej modlitbe. Veľmi často sa pôstia, nikdy nejedia mäso a v piatok ani mliečne potraviny. Modlitbe a duchovným veciam venujú osem hodín denne...

Kartuziáni majú dnes na celom svete 17 mužských a 5 ženských kláštorov. Dva kartuziánske kláštory vznikli aj na Slovensku: v roku 1299 na Skale útočišťa, dnes Kláštorisko, v čotári obce Letanovce na Spiši a roku 1319 v Červenom Kláštore na Dunajci.

VR, 2.12.84-sl.

- o -

VYTVÁRAJTE SI KRESŤANSKÉ SKUPINKY, KRÚŽKY, SPOLOČENSTVÁ,
ČÍTAJTE A MEDITUJTE PÍSMO SVÄTÉ, PREHLBUJTE SA VO VIERE!

O advente a jeho význame.

Čo je advent? Pamiatka; tajomstvo a proroctvo. Prirodzene, z hľadiska kresťana. Napokon advent mimo kresťanského ponímania často je - ak vôbec niečím je - príležitosťou utrátiť peniaze, prípadne urobiť dobré obchody.

Aby bol advent skutočne tým, čím má byť, mal by človek zatíchnuť, započúvať sa a modliť sa.

Veru, **z a t í č h n u ť** - a to na všetkých úrovniach osobnosti, aj telesnej, čo inými slovami znamená zastaviť pracovný proces. Alebo ináč: **m a ť č a s**.

Kto má dnes čas? Nemať čas je symbolom postavenia, dôvodom pokladať sa za dôležitého - aspoň vo vlastných očiach. Termínový kalendár so záznamami na každý deň s prípadnými niekoľkými v ten istý večer - a to týždne a mesiace dopredu - je preto sladkým otroctvom. Nemať čas znamená niečím byť. Čas má len ten, kto nič nie je...

Zastaviť sa však ešte neznamená zatíchnuť. Kolík skončia prácu telesne, ale všetkými vnútornými mohúcnosťami sú v nej ponorení až po uši: myšlienkami, predstavami, citmi. Sú to tri slová, ale stoja za nimi svety, obrovské, nesmierne priestory ducha a duše. Potichu možno hovoriť až vtedy, keď zatichnú aj ony. Na prvom mieste, prirodzene, zdroje vnútorného hluku - zmysly - tieto brány alebo okná, ktorými vchádza do človeka vonkajší svet - so svojím hlukom a nepokojom.

Až keď človek takto zatíchne, je schopný druhého kroku: **p o - č ú v a ť**. Ponaajprv druhého, ktorý je vedľa mňa, nado mnou alebo podomnou. Človek, ktorý odo mňa závisí. Počúvať čo hovorí, alebo aspoň že hovorí. Ak už nie zo zvedavosti, tak aspoň zo záujmu. A ak nie zo záujmu, tak z úcty k inej osobe, alebo z lásky. Ale to by bola azda veľká požiadavka!

Láska, skutočná láska, je čosi nesmierne vznešené. To je vzácna perla, zriedkavá. Započúvať sa, dokonca vyprovokovať - v dobrom zmysle, prirodzene - toho iného aby hovoril, otvoril nám svoj svet. Ale bez úcty a lásky to nejde. Povedať čo si myslíme, pokryť toho iného našimi slovami, vŕaj našou múdrosťou, podmaniť si ho takto, ukázať že stojíme nad ním - to stojí za neschopnosťou počúvať.

Ale ticho, o ktorom bola reč, má aj inú úlohu: **z a p o č ú v a ť s a d ť o v l a s t n é h o v n ú t r a**. Alebo presnejšie: to vnútorné ticho, ticho zmyslov a predstáv, myšlienok a citov, je predpokladom, je kľúčom - obrazne povediac - od veže útočiska. Tam, kde je stred ľudskej osobnosti, príbytok nášho ja. Započúvať sa do seba - sčum habitáre, byť so sebou - ako to odporúčal sv. Benedikt svojim mníchom, to je ten druhý aspekt požiadavky adventu!

Človek však má strach zo seba, zo svojej biedy, chudoby, ničoty, nahoty. Uteká z "veže útočiska" von. Pokrýva svoju vnútornú nahotu a ošklivosť filozofickým plášťom alebo dajakým iným plášťom, svedčiacim, že on niekym je, že má svoje miesto v spoločnosti, medzi ľuďmi.

Započúvať sa do seba, objaviť ohraničenosť, ba náhodnosť vlastnej bytosti, je niečo čosi nepríjemné, ale aj čosi nebezpečné. Môže sa stať zdrojom nepokoja, malomyselnosti, depresie, existenciálnej depresie - ak nie čohosi horšieho. Započúvať sa do seba má len vtedy zmysel a význam, keď človeka vedie k tomu, aby zaujal na rebríčku hodnôt to miesto, ktoré mu prislúcha, aby objavil k t o j e. To však je možné len vtedy, keď sa človek objaví vo vzťahu k tej bytosti, ktorá je jeho pôvodcom, stvoriteľom, ba Otcom, keď sa ocitne pred Bohom - a to v správnej polohe, uznajúc a priznávajúc pravdu o sebe a o Ňom.

Znamená to azda, že preríknúť do hĺbky svojej existencie, až do stredu osobnosti, predpokladá vždy stretnutie sa s Bohom?

Nie, to nie! Preto môže byť - ako som povedal - vstup do najvnútornejšieho vnútra zdrojom úzkosti. Táto sa premôže až vtědy, keď človek spozná, že nikdy nie je sám a keď uzná jestvovanie a zástoj toho iného, ktorý je vlastne vždy tu. Jestvuje teda samota úzkosti a samota, ktorá človeku vlieva oporu, nádej, istotu, silu, dôveru v jestvovanie, ba i radosť.

Tá prvá, to je samota človeka so sebou samým. Tá druhá, to je samota človeka s Bohom, to je opúšťanie sveta z lásky k Bohu - prirodzene aby sa človek znova vrátil do sveta, obohatený novým svetlom, novou existenciálnou energiou!

A to je m ň d l i t b a ! To je tá tretia požiadavka adventu. Človek zatíchne, aby sa započúval do hlasu mlčiaceho Boha, aby pokrial v Jeho prítomnosti, aby spoznal a uznal svoje miesto v poriadku vecí a čerpal z toho vyšší druh existencie: účasť na jestvovaní Toho, ktorý je, ktorý je existencia.

Advent bude takto - pri spomienke a prorocťve - tajomstvom alebo presnejšie, príležitosťou tajomného pretvárania človeka skrze približovanie sa Toho, ktorý stále prichádza! SE, 11.12.84

- o -

Peking : Šanghajska diecéza čínskej katolíckej cirkvi, ktorá sa odštiepila od Vatikánu, vymenovala dvoch "svätiacich biskupov". Tlačová kancelária Sinhua vo svojej správe pripomína, že sú prvými svätiacimi biskupmi, ktorých povýšila vládou podporovaná katolícka cirkev odvtedy, čo začala vysviacat biskupov napriek pápežovmu zákazu v roku 1958.

Rímskokatolícky biskup, v Šanghaji, Ignác Jus gong pin mei, bol v roku 1960 odsúdený na doživotné väzenie. SE, 11.12.84

Vatikán : Pápež Ján Pavol II. dal arcibiskupskú hodnosť "ad personam apoštolskému administrátorovi diecézy Kaunas, a Vilkauskus, predsedovi litovskej biskupskej konferencie, mons. Ljudasovi Povilonisovi. Svätý Otec mu touto hodnosťou prejavil vďačnosť za jeho obetavú apoštolskú činnosť, ktorú vykonáva s vernosťou ako apoštolský administrátor spomínaných diecéz a tiež ako predsedovi litovskej biskupskej konferencie. Mons. Povilonis oslávil koncom júna 1984 päťdesiate výročie svojej knazskej vysviacky.

Druhou významnou udalosťou je, že otec Jozas Preikšas bol pápežom Jánom Pavlom II. vymenovaný za pomocného biskupa mons. Povilonisovi. Mons. Preikšas sa narodil roku 1926. Svoje knazské štúdiá zakončil licenciátom z teológie. Niekoľko rokov učil dogmatiku v seminári v Kaunase. V poslednom čase bol dekanom vo Vilkauskis a prosynodálnym sudcom diecézneho tribunálu. VR, 16.11.84-sl.

VATIKÁNSKY ROZHĽA VYSIELA DENNE

po česky o 19,30 hod.,

po slovensky o 19,45 hod.

na KV 6190, 7250 a 9645 kHz, t.j. 49, 41 a 31 m, a

na SV 1530 kHz, t.j. 196 m.

Večerné vysielanie je vžd., opakované na druhý deň ráno :

po česky o 5,15 hod.,

po slovensky o 5,30 hod.

na KV 6185 a 9645 KHz, t.j. 49 a 31 metrov a

na SV 1530 KHz, t.j. 196 metrov!

Otec Karel ..

Advent znamená príchod ..

Spisovateľ Max Frič popisuje vo svojom románe "Homo faber" z roku 1969, situáciu niekoľkých ľudí, ktorí museli s lietadlom núdzovo pristáť na púšti a ktorým nezostalo nič iné, ako čakať na záchranu.

Hrdina románu, Fáber, sa rovnako ako ostatní - bráni proti strachu tým, že si opakuje: veci treba vidieť také aké sú - a vystupuje proti akýmkoľvek teóriam večnosti a onom svete. Pre neho existuje iba tento svet, v ktorom je všetko uskutočniteľné, v ktorom príde i očakávaná záchrana. A keď nie?

Spisovateľ Frič napísal príbeh nie iba jedného človeka, ale opísal situáciu najmenej jednej ľudskej generácie. Homo faber - človek výrobcu, vyrábajúci, značí človeka konajúceho, činného, na rozdiel od človeka kontemplatívneho, rozmyšľajúceho.

Nie je väčšina z nás presvedčená, že sa všetko dá zvládnuť technikou, chémiou, elektronikou, vypočítat a riadiť? Dokonca ani kátaštrofy, poukazujúce na obmedzenosť tohto technického pôblúžnenia, neprivedú nás k hlbšiemu zamysleniu - maximálne k hľadaniu nejakej poruchy v našom živote "motore".

A pedsa aj nám sa raz stane, že sa nám odrazu bude zdať život prázdny a bez zmyslu. Každodenná rutina: vstať, cesta do práce, práca, obed, práca, cesta domov, večera, TV, posteľ - je to snáď všetko? Aj tie víkendy sú vždy rovnaké! Toto sklamanie je typické pre celé našu civilizáciu.

Jednou z odpovedí na ne sú drogy, prinášajúce opojenie a zabudnutie, inou - stále väčšou - technizácia života, ktorá nás má ešte viac spohodlnieť a spríjemniť, ale ktorá ho často robí ešte prázdnejším.

Tento pocit prázdnoty - to je tiež advent, i keď si to nikto nevedomuje. Toto volanie po niečom väčšom, hlbšom, zmysluplňšom, tento strach, či sa mi podarí svoj život zvládnuť - to je nakoniec volanie po Bohu, to je strach bez života bez Neho! Pre každého platí nájsť svoju veličinu X; od ktorej závisí odpoveď na otázku: Kam smeruje svet? Odpoveď na túto otázku je zároveň i odpoveďou na otázku druhú, rovnako ťaživú: K čomu to všetko?

Evanjelium nám hovorí, že touto veličinou X, od ktorej všetko závisí, je J E Ž I Š, syn človeka, K R I S T U S ! On je cieľom stvorenia a teda aj naším cieľom. My sa pohybujeme k Nemu, k tomuto bodu Omega - ako to vyjadril francúzsky teolog Teilhardt de Chardin. Všetko, čo sa vo svete deje, musíme vidieť z hľadiska Jeho budúceho príchodu. Túto vieru v Jeho príchod nám dáva evanjelium a táto vieru nám pomáha vidieť život ináč, lebo keď nikto nepríde, keď všetko raz skončí a zmizne bez stopy - potom sú všetky reči iba mlátením prázdnej slamy, potom je všetko plánovanie a stavanie iba detskou stavebnicou, ktorá bude raz rozhádzaná. Potom sa i to najväčšie v živote - láska - stáva iba obyčajnou epizódou. Načo to všetko, keď nič nezostane?

Ale keď veríme, že príde Nieкто, v ktorom sa náš život naplní, takže zostane navždy, potom je i to, čo sa dnes deje a každodenne, dôležité. Potom nebudú ani naše slová zabudnuté, potom nie je ani ten šedivý všedný deň zbytočný, lebo i doň žiari toto svetlo. Potom i smrť dostáva nový zmysel, lebo nikoho a nič natrvalo nestrácame!

Čakať na príchod Pána Ježiša , až toto dáva životu zmysel. Toto čakanie nám všetkým dáva odpoveď za tento život, ktorú nemožno mať nikdy ten, kto neverí v jeho večný rozmer. Pritom to neznačí sadnúť si s rukami založený a čakať.

Nie! Človek veriaci, človek čakajúci je a môže byť taktiež homo faber - človek činný, ale s tým rozdielom, že vidí svoju činnosť sub specie aeternitatis a tak v nej nachádza skrytý zmysel.

Advent značí príchod !

SE, 30.11.84.

- o -

Austrália : V Sydney v posledných dňoch demonštrovalo vyše dvetisíc osôb, aby týmto spôsobom protestovali proti zabíjaniu okolo stotisíc nenarodených detí, ktoré v Austrálii každoročne stratia život potratom. Hnutie "Za právo na život" zorganizovalo protestný sprievod v ekumenickom duchu. Zúčastnili sa ňom mnohí mladí z rôznych náboženských skupín. Na liturgii hovoril aj protestantský pastor, ktorý zdôraznil, že niekto musí prehovoriť za tých, ktorí nemajú hlas a musí prehlásiť, že ľudský život je najcennejší v celom vesmíre. Hnutie "Za právo na život" pokladá potrat za najväčšiu organizovanú kriminalitu v Austrálii! VR, 31.10.84-sl.

India : Svetová tlač priniesla správu o tom, čo prehlásila Matka Tereza po atentáte na Indiru Gándiovú, s ktorou mala srdečný priateľský vzťah. Keď dostala správu, bola v New Yorku a povedala: "V tejto tragickej chvíli milióny Indov nebudem dávať komentár. Jediné čo môžem urobiť, je modliť sa. Preto po tragickej správe sme sa so spolusestrami hneď zišli k modlitbe".

Matka Tereza vyzvala všetkých k modlitbe za Indiu a za pokoj na celom svete. Potom sa vrátila do Indie. Spolu so svojou zakladateľkou, Misionárky lásky k blížnemu teraz bezprestania pracujú v táboroch po Indii, kde vyše 50 000 Sikhov našlo útočisko po masakrach, ktoré spáchali bandy fanatikov proti ich spoluveriacim, po násilnej vražde Indiry Gándiovej.

Podľa spravodajských agentúr, zavraždených Sikhov - mužov, žien, starcov a detí - je vyše 11 000, z ktorých bolo asi tisíc spálených za živa. V New Delhi pri Gandiho pamätnej škole, kde je asi 15 000 utečencov spolu s Misionárkami lásky k blížnemu, pracujú skupiny Charity, Červeného kríža a dobrovoľníci - lekári, ošetrovatelia a študenti. V tábore je nedostatok jedla a liekov a je obava, že sa rozšíria epidémie.

India má vyše 700 miliónov obyvateľov a podľa jej konštitúcie je zoskupených 22 štátov a 9 území. Hindi je úradná reč, ale veľa rečových skupín robí silnú opozíciu proti tejto zjednocujúcej, ale nútenej cudzej reči.

Ešte háklivejšia je otázka náboženských menšín. Hinduizmus vyznáva asi 455 miliónov obyvateľov, mohamedánov je 62 miliónov, kresťanov 15 miliónov a Sikhov 11 miliónov. Podľa konštitúcie sú občania plnoprávni, nezávisle od náboženstva, rasy, kasty, pohlavia a od miesta narodenia. VR, 7.11.84-sl.

Rakúsko : V noci zo štvrtka na piatok 8.-9.11.1984 zomrel v Bad Eines, pri Friezachu, český jezuita páter Bohumil Horáček. Pochádzal z Moravy zo Štřelky, kde sa narodil 19. februára 1913. Po Spoločnosti Ježišovej vstúpil v októbri 1929 v Poľsku ako člen východnej misie. V roku 1939 bol tiež v Poľsku vysvätený za kňaza. Po vojne študoval v Ríme na Orientálnom ústave, kde promoval doktorátom východných vied. Po dlhé roky potom bol rektorom pápežského východného ústavu Russicum. V roku 1970 zo zdravotných dôvodov prešiel do Rakúska, kde pôsobil v pastoračii. VR, 9.11.84-č.

Slová na zamyslenie :

Veľa sa naučí človek od druhého, keď číta jeho život. Viac sa však naučí, keď ho pozoruje ako žije a podľa neho sa aj správa. Evanjelium pre kresťana je taký živý Kristus. Veriaci človek ho totiž nielen číta, ale priam žije, akoby žil s Kristom, v ktorom sa nám sám Pan Boh prihovára.

V advente nás pripravuje na takéto prežívanie evanjelia Ján Krsťiteľ ako predchôdca Pánov. Hovorí k nám ako prísny prorok z púšte, zaodetý do srstných hábov, so svedectvom, že po ňom príde ten skutočný záchránca, Spasiteľ sveta.

V jeho posolstve sa spájajú dve skutočnosti: príchod Krista a zachránenie tohto sveta, ktorý sa nám vidí takou nevyhnutnou zložkou našich predstáv o živote. Obidve tieto skutočnosti by vedel nádherne zachytiť dobrý maliar. Ale naša myseľ ich len ťažko prijíma. Svet okolo nás zdá sa napredovať s takou istotou podľa vlastných zákonitostí a ľudstvo, ktoré istotne aj počulo o prvom príchode Krista, správa sa, ako by ho to vôbec nezaujímalo a sa ho to netýkalo. Nevie nikosi nič zachytiť z tej Kristovej nádhery, ktorá má premeniť zmýšľanie človeka.

Pravda, o Kristovi našich čias sa ani dnes nič nehovorí vo svete alebo len skutočne zriedka, asi tak, ako si zriedka o ňom hovorili ľudia v roku sto. Zabúdame, že síce u Pána Boha je tisíc rokov ako jeden deň a jeden deň ako tisíc rokov, ale v našom živote sa počíta každá hodina, ako ju využijeme.

A tak by sme sa mali vlastne pýtať, aké miesto zaujíma v tomto našom čase Kristus? Aké svedectvo vydávame v ňom my, keď tvrdíme, že v Neho veríme?

Vari by sme mali aspoň tolko dosvedčovať, že tento svet okolo nás je Božím svetom a čo sa deje na ňom, je časťou Božieho diania, teda Božích dejín. Ako dejiny, aj svet bude mať svoj koniec, ale nebude to koniec zničenia, lež z a v r š e n i a !

V takomto svete my ľudia, najmä veriaci ľudia, pripravujeme svojim životom zjavenie Pána a jeho slávy celému svetu. To, ako žijeme, ostáva platné a zapisuje sa do kníh budúcnosti sveta! VR, 5.12.84-sl.

Dnes po prvý raz vstúpil do Vatikánu malomocný, aby sa tu stretnul so Svätým Otcom Jánom Pavlom II. - presne povedané, priviezli ho na pojazdnom kresle. Je to 73-ročný Antonio Magallies Matínis. Touto chorobou trpí od dvadsiatich rokov veku a jeho choroba nie je nákazlivá. Sprewádzal ho don Gerlin, ktorý už asi desať rokov pracuje medzi malomocnými v Brazílii. Svätý Otec ho s úsmevom prijal po generálnej audiencii a porozprával sa s ním. Chorý mu poďakoval v mene všetkých malomocných v Brazílii a na celom svete.

Don Gerlin ešte pred stretnutím so Svätým Otcom povedal nášmu reportérovi :

Z tohto stretnutia mám veľkú radosť. Pred dvoma rokmi ma Svätý Otec pozval na koncelebrovanie do svojej súkromnej kaplnky. Dnes som mu so sebou priviezol i malomocného, aby som mu takto odplatil jeho návštevu malomocných v Brazílii, ktorá mala v celje krajine veľký ohlas. Antonio sem prichádza dnes v mene 350 000 Brazílčanov, postihnutých touto chorobou a vlastne i v mene asi 20 milionov malomocných na celom svete, aby sa Svätému Otcovi poďakoval, že prišiel medzi nich. Tým vlastne tiež padajú priehrady všetkých predošlých predsudkov. Istotne to vyvolá veľký dojem, pretože najväčšou prekážkou tejto choroby sú práve zastaralé predsudky.... Svätý Otec nám týmto stretnutím podáva veľké svedectvo pokory a osobnej veľkodušnosti!

VR, 5.12.84-č.

S Jánom Krstiteľom sa stretáme v advente častejšie ako s inými prorokmi. Akoby nám jeho nástojčivé poukazy na Krista spomínali, že čas sa aj nám kráti. Okrem toho je v jeho označovaní Krista čosi tajomné. Dáva mu čudnú meno. Keď poslal svojich učeníkov za Ježišom, povedal im, aby sa ho opýtali: Ty si ten, ktorý má prísť?

Zmysel tohoto označenia Krista za toho, ktorý má prísť, je naozaj zvláštny u Jána, ako by bol o ňom pochyboval, ktorého príchod ohlasoval. Ježiš bol predsa jeden z ľudí; alebo ako by boli povedali vtedy jeho vrstovníci, bol jedným z nich: chodil z dediny do dediny, z jedného domu do druhého. Navštevoval a utešoval nešťastných a chorých a neobišiel hriešnika. Vedel si posediť s priateľmi. Keď ho očakávali, prišiel. Lazar napríklad vedel, kedy mal k nemu prísť.

Iba raz prišla k Lazarovi smrť skôr ako Ježiš, ktorý však odkladal svoju návštevu akoby naschvál. Lazarove sestry však - a hlavne Mária - aj vtedy si boli isté, že dá veci do poriadku, ako to vždy vedel urobiť.

Ba Ježiš prišiel aj medzi takých, ktorým sa ani neprisnilo, že by ich navštívil. Tak to bolo so Zachejom.

A tu sa dostávame k tajomstvu Ježišovho príchodu, teda k tajomstvu toho, ktorý má prísť. Tento Ježiš nie je len predsa celkom ako jeden z nás. On prichádzal, keď sa iným mohlo zdať, že oni išli za ním. Tak prišiel k Samaritánke, ktorá bola hriešna. A vieme, že Ježiš ostal naschvál pri studni a poslal preč ešte aj učeníkov. A ona si myslela, že mu urobí službu, keď mu dá vody. Tak to bolo aj s apoštolom, ktorý neveril, žeby mohlo byť niečo dobrého z Nazareta.

Ježiš pri takýchto príležitostiach nesie na sebe znaky, že prichádza zhora, od Otca. Jeho cesty sú odhodné od našich. On je na nich svetlom, ktoré ako milosť zhora, presvecuje srdcia ľudí, takže pri ňom nezablúdia.

Tento Ježiš bol teda tým ktorý mal prísť, a to tak, ako nikto pred ním ani po ňom neprišiel medzi ľudí. Ježiš je tým, za ktorým celé ľudstvo vzdychalo, takže tí, čo počúvali Jána hovoriť o tom, ktorý má prísť, vedeli, že ich spása je blízko.

Na túto chvíľu, kedy si pripomíname aj my svoju spásu, sa pripravujeme v advente!

- o -

VR, 12.12.84-sl.

Vatikán : Za prítomnosti Svätého Otca boli dňa 9.11. 1984 vyhlásené štyri dekréty o beatifikácii.

Prvý dekrét sa týka zázrakov, pripisovaných ctihodnej služobnice Konštancie Trojány, rehoľným menom Mária Kataríny od svätej Ruženy z Vitterba, zakladateľky Inštitutu sestier františkánov, misiónársk Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Pôvodom bola z Ríma, ale zomrela v Egypte roku 1887.

Ďalší dekrét bol vydaný o hrdinských čnostiach indickej sestry Anny Matathu Pandantu z rádu klarisiiek, ktorá zomrela v Baranganam v chýre svätosti roku 1946 vo veku 36 rokov..... VR, 9.11.84.

V Srí Lanke, bývalý Ceylón, hlavným mestom Colombom, žije okolo 15 miliónov obyvateľov, z ktorých skoro 70 % je budhistov, 15 % hindov a len 7,5 % kresťanov. Katolíkov je niečo vyše milióna. V tejto krajine donedávna veľmi úspešne pracovali ako vychovávateľia viacerí slovenskí školskí bratia. VR, 22.11.84-sl.

Pre dnešné vysielanie pripravil otec Bohuslav príspevok s názvom Príde Kristus, Spasiteľ náš.

2. decembra, prvou adventnou nedeľou, sme začali nový cirkevný rok. Advent značí príchod. Príchod Ježiša Krista na prvé Vianoce pred dvetisíc rokmi. Jeho príchod na konci vekov, ale aj Jeho opätovný príchod do života každého z nás. Veď Ježiš Kristu, Boh-Láska, sa chce stretnúť s každým človekom.

Dnes si všimneme jeho stretnutie s francúzskym básnikom Pavlom Claudelom.

Kto je Pavol Claudel?

Je to jeden z najväčších francúzskych moderných básnikov. Zomrel v roku 1955. Jeho básnicke dielo je veľmi rozdiahlé a obsahovo bohaté. Na Slovensku vyšla jeho divadelná hra "Zvestovanie". Slovenský básnik v zahraničí, Karol STRMEN, pripravil po slovensky výber z Claudelovej poézie "Dobré slovo". Mons. Jozef VAVROVIC, bývalý profesor na rímskokatolíckom gymnáziu v Trnave, urobil o Claudelovi a jeho diele svoju dizertačnú prácu.

Ako prežil Pavol Claudel svoju mladosť?

Ako to spomína on sám, jeho rodina bola nábožensky lahostajná. Ako chlapec bol síce na prvom svätom prijímaní, no tým sa jeho náboženský život skončil. Výchovu a vzdelanie mu sprostredkoval najprv voľnomyšlienkový profesor, potom vidiecke laicistické školy a napokon lýceum v Paríži. Keď sa Claudelovci presťahovali do Paríža, úplne sa odcudzili viere.

Ako to všetko vplývalo na mladého Claudela?

Po vstupe do lýcea v Paríži, mladý Claudel úplne stratil vieru. Zdalo sa mu nezlučiteľná s jeho predstavou o svete. Stačí si spomenúť na 80-te roky minulého storočia vo Francúzsku. Kráľovstvo hmoty, ako to spomína sám Claudel, nikdy dovtedy nebolo také pevné, ako v tom čase. Všetko čo niečo znamenalo v umení, vo vede, v literatúre, bolo nenáboženské. Takmer všetci tzv. významní ľudia na sklonku 19. storočia vo Francúzsku vystupovali ako nepriateelia Cirkvi. Čítanie knihy "Život Ježiša", ktorú napísal odpadlík a neverec Renan, poskytovalo pre mnohých naozaj oprávnenú zámlenku pre odpadnutie od viery. Básnik k tomuto obdobiu svojho života poznamenáva:

"Ako 18-ročný som veril v to, čo verila zatemená väčšina vzdelancov. Naplno som prijímal monostickú materialistickú teóriu. Veril som, že všetko je podriadené tzv. zákonom a že tento svet je zretaním účinkov a príčin, ktoré veda zajtra alebo pozajtra vyrieši."

Upokojoval ho tento jeho materialistický svetonázor?

Veru nie! Sám básnik o tom vraví:

"Všetko sa mi pozdávalo veľmi smutné a nudné. Idey kantovského mravného imperatívu, ktoré nám vysvetľoval profesor Burdeau, som nikdy nemohol stráviť. Žil som nemravne a pomaly som upadal do zúfalstva. Smrť môjho starého otca, ktorého pred mojimi očami po dlhých mesiacoch zabíjala rakovina žalúdka, ma naplňovala hrôzou. Myšlienka na smrť ma neopúšťala."

Claudel sa neskôr priznal, že na náboženstvo vtedy úplne zabudol a správal sa k nemu s nevedomosťou divocha.

Ako sa potom dostal k Bohu?

Prvým zábleskom pravdy bol preňho spis básnika Artura Rimbauda, najmä jeho "Illumination- Osvietenia" a "Jedno obdobie v pekle".

Sám básnik o tom hovorí :

"Tieto knihy urobili po prvý raz trhlinu do môjho materialistického väzenia. Dali mi živý a takmer fyzický pocit nadprirodzena.

Značilo to jeho obrátenie a vieru v Boha ?

"Nie! Sám básnik priznáva: "Môj predchádzajúci stav otupenosti a zúfalstva sa nezmenil."

Ako potom prišlo k jeho obráteniu..?

18-ročný Claudel začal písať básne, a hľadal podnety pre svoje umelecké cvičenia. Prišlo mu na um, že aj v katolíckych obradoch by azda mohol niečo nájsť. Tak sa na Vianoce, 25. decembra 1886 vybral predpoľudním do parížskej katedrály Notre Dame na slávnostnú svätú omšu. Vrátil sa tu aj popoľudní na slávnostné Vešpery. Keď mali speváci a seminaristi spievali "Magnificat"- "Velebí moja duša Pána", odrazu akoby blesk zasiahol a Božia milosť. Dajme však slovo Claude-
lovi samému :

"Stál som v zástupe pri druhom stĺpe, pri vchode do chóru, na pravej strane pri sakristii. Vtedy sa stalô niečo, čo podnes ovláda celý môj život: v okamihu som bol zasiahnutý priamo do srdca a zrazu som veril! Veril som s takou silou a dôverou, s takým povznesením celej bytosti, s takým presvedčením a istotou, že neostalo vo mne miesto pre nejakú pochybnosť. Mal som odrazu zdrvujúci pocit nevinnosti, večného Božieho detstva, akoby nevysloviteľné zjavenie."

V neskorších rokoch sa Pavol Claudel opätovne snažil zistiť, čo bolo vlastne príčinou jeho obrátenia. Píše o tom :

"Keď sa pokúšam zrekonštruovať minúty tejto neobyčajnej chvíle, nachádzam tieto prvky, ktoré tvorili jediný záblesk, jedinú zbraň, ktorú použila Božia Prozretelnosť, aby zasiahla a napokon otvorila srdce úbohého, zúfaleho mladíka. Pomyslel som si: akí šťastní sú ľudia, ktorí veria! Žeby to, čo veria, bola naozaj pravda? Je to pravda! Boh jestvuje. Hľa, tam je! Je to Nieкто, je to Bytosť, taká osobná ako ja. Miluje ma, volá ma. Nasledovali slzy a vzlyky. Nežný spev "Adeste fideles- Poďte veriaci, iba zvyšoval moje pohnutia, pocit nesmierného šťastia."

Je to možné, žeby mladý Claudel bol takto, v okamihu, zmenil svoje celé predchádzajúce zmýšľanie a najmä správanie?

Je to správna poznámka! V skutočnosti na mladého Claudela čakal ešte dlhý a veľmi tvrdý boj. Boh totiž- ako hovorí sám básnik - ponechal jeho osobné zásady také, aké boli predtým a Claudel nevidel, čo by mal na nich zmeniť. Katolícke náboženstvo sa mu aj naďalej zdalo akoby hromadou nezmyselných anekdot a kňazi i veriaci vzbúdzovali v ňom odpor ako predtým. Jeho svetonázorová stavba stála pevne pred ním a on nevidel na nej nijakej chyby. Zmenilo sa iba to, že on z nej vyšiel.

Kedy sa začal a ako v ňom prebiehal tento duševný boj?

Hneď v ten pamätný večer, na Vianoce 1886. Len čo sa vrátil z katedrály Notre Dame, vzal do rúk protestantskú Bibliu, ktorú jeho sestre darovala istá nemecká priateľka a začal čítať. Počujme však jeho samého, aké myšlienky a pocity ho pritom naplňali :

"Históriu Ježiša som poznal iba z Renanovej knihy. Keďže som veril tomuto podvodníkovi, nevedel som ani len to, či sa Ježiš vôbec nazval Božím Synom. Každé slovo, každý riadok Biblie so vzrušujúcou jednoduchosťou dementovali hanebné tvrdenia odpadlíka a otvárali mi oči. Ježiš je Boží Syn. Hej, je to pravda! Uznával som to so stotníkom. A Ježiš oslovoval spomedzi všetkými mňa, Pavla a sľuboval mi svoju lásku. Ale zároveň, keby som Ho nenasledoval, nenechával mi

inej možnosti, ako večné zatratenie. Ale, nepotreboval som, aby mi niekto vykladal, čo je peklo. Skúsil som ho na vlastnej koži! Tých niekoľko hodín mi ukázalo, že peklo je všade tam, kde niet Ježiša Krista! A čo mi záležalo na ostatnom svete pred touto novou zázračnou bytosťou, ktorá sa mi začala odhaľovať? To bol vo mne nový človek, ktorý takto hovoril. Starý mu však odporoval všetkými silami. Najsilnejší pocit, ktorý mi bránil vyhlásiť svoje nové presvedčenie, bol ľudský ohľad. Už pri myšlienke, žeby som mal oznámiť svoje obrátenie, povedať svojim rodičom, že sa chcem napríklad v piatok zdržovať mäsa a vyhlásiť za jedného z tých vysmievaných katolíkov, vyrážal sa mi na čelo studený pot."

Claudel vtedy nepoznal nijakého katolíckeho kňaza, nemal nijakého katolíckeho priateľa. Pri spomienke na tento svoj urputný duševný boj, Claudel neskoršie napísal:

"Mladí ľudia, ktorí tak ľahkovážne opúšťajú vieru, nemajú ani poňatia aké je to ťažké, opäť ju nadobudnúť a akými mukami sa za ňu platí!"

Ako to šlo s ním potom ?

Napriek všetkému, ako sám hovorí, čítil nad sebou pevnú ochrannú ruku. Náboženstvo sa stalo jeho hlavným záujmom. A práve vtedy, keď sa jeho duša prebudila k novému životu prebudili sa aj jeho básnické schopnosti. V tom čase napísal drámu "Hlava zo zlata" a "Mesto". Nepristupoval ešte k sviatostiam, no zúčastňoval sa na živote Cirkvi. Túžil po svätom prijímaní a priam závidel kresťanom, ktorí sviatostne prijímali Krista. Čosi mu však stále prekážalo otvoriť svoje svedomie a nenachádzal odvahu pristúpiť k svätej spovedi. Potajomky sa modlil k Bohu, často aj so slzami v očiach. A Boh ho vyslyšal!

Vo svojom farskom kostole v Paríži pristúpil k svätej spovedi, oznámil svoje obrátenie a na Vianoce, 25. decembra, na štvrté výročie svojho obrátenia, pristúpil v katedrále Notre Dame po druhý raz v živote k svätému prijímaniu.

Chlapci a dievčatá !

Akí šťastní sú ľudia, ktorí veria! konštatoval pri svojom obrátení mladý Claudel. Zachovajme si vieru, bráňme si ju, prehlbujme sa v nej a dŕme prosme Pána, aby nás upevnil vo viere!

Je advent, príprava na Vianoce, na sviatky Božej lásky. Ježiš Kristus, náš Boh a Pán sa chce stretnúť s každým z nás a urobiť nás šťastnými. S túžbou sa pripravujeme na stretnutie s Ním, zhovätajme sa s Ním častejšie v modlitbe; spievajme mu s presvedčením pekné adventné piesne. Ježiš-Láska nás vypočuje, príde k nám a naplní nás svojím pokojom a šťastím. Tak, ako urobil šťastným mladého Pavla C L A U D E L A !

VR, 4.12.84-sl.

- o -

Španielsko: Podľa posledných štatistík, pôsobí v Amerike, hlavne Latinskej, viac ako 19 000 španielskych rehoľníkov. Najviac je medzi nimi jezuitov - asi tisíc. Okrem toho asi ďalších tisíc španielskych rehoľníkov pracuje v iných európskych krajinách, 865 v Ázii, 515 v Afrike a 15 v Oceánii.

Hongkong: Spolupracovníčky Misionárok kresťanskej lásky, t.j. kongregácie, založenej Matkou Terezou z Kalkuty v tomto meste, slúžia chudobným a úbohým a pritom sa úplne odovzdávajú do rúk Prozreteľnosti. T.č. začali pripravovať vianočné balíčky pre slepých, starých a bezprístrešných, hoci nemali dostatočné finančné prostriedky. V r. 1983 založili v Hogkongu svoj prvý dom a t.r. založili združenie spolupracovníčok, ktoré pomáhajú pri návštevách v nemocniciach, pri vyučovaní slepých detí, starajú sa o rodiny a roznášajú jedlo. Podobné združenie chcú založiť v Macao, na čínskom území. VR, 4.12.84-č.

Matka Tereza v Bhópále.

V utorok 11. decembra 1984 prišla do mesta matka Tereza, svetoznáma katolícka mníška a nositeľka Nobelovej ceny mieru. Jej cieľom je starať sa predovšetkým o siroty zahynulých rodičov.

Kým starosta mesta Bhópálu predpokladá, že ide asi o 400 detí bez otca a matky, predkladajú iní zúčastnení, že počet sirôt dosahuje 4 - 5 tisíc detí! Matka Tereza na zhromaždení mestských a štátnych činiteľov v Bhópále povedala :

V týchto dňoch prechádza naša krajina - mesto Bhópál i náš ľud v ňom - obrovským utrpením. Všetci musíte s nimi toto utrpenie znášať. Viem, že ste uskutočnili všetko, aby ste utrpenie zmiernili. Ale otvorme svoje srdcia a ponúknime naše utrpenie veci mieru vo svete. Prišla som sem, aby som prejavila lásku a poskytla opateru tým, ktorí ju potrebujú najviac v tejto strašnej tragédii. ..

Humanitná akcia Matky Terezy prispela k tomu, že nastala úplná mobilizácia medzi pomocnými organizáciami vo svete, ktoré vyslali desiatky odborných lekárov na miesto katastrofy.

V Spojených štátoch zasadal podvýbor amerického kongresu, v ktorom zástupca amerického ministerstva zahraničných vecí vyzval všetkých zúčastnených postarať sa o to, aby sa takáto tragédia nikdy nikde neopakovala. Robert Peck, americký štátny podtajomník pre otázky východnej a južnej Ázie povedal :

Zo závažnosti nešťastia v Bhópále treba vyvodit dôležité poučenie, že sa treba snažiť o bezpečnosť priemyselných závodov, ako aj o lepšie ekologické hľadiská pri budovaní nových tovární. Až budeme mať v rukách informácie, ktoré vyplynú z terajšieho vyšetrovania, budú musieť všetky zúčastnené strany zasadnúť za rokovací stôl a vážne skúmať nové metódy spolupráce, aby sa zabezpečilo, že už nikdy nedôjde k novým bhópálom!

SE, 13.12.84

- o -

ZELENÝ ŠKAPULIAR .

Panna Mária sa zjavila 28. januára 1840 v Paríži mladej sestre Justíne Bisqueybury zo Spoločnosti Dcéry kresťanskej lásky a povedala ju rozširovaním tzv. ZELENÉHO ŠKAPULIARA NEPOŠKVRNENÉHO SRDCA PANNY MÁRIE. Pápež Pius IX. schválil tento škapuliar a jeho nosenie roku 1863 a ešte raz roku 1870.

Nie je možné vypočítať veľký počet tých, ktorí boli vyslyšaní nosením škapuliara s dôverou k Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie zvlášť pri obrátení hriešnikov a pri návrate k svätej viere. Zelený škapuliar možno dať chorému pod vankúš i tak, že o tom nevie alebo ho zašiť do šiat. Treba však, aby sa niektorá osoba s dôverou modlila povzdych k Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, ktorý znie :

NEPOŠKVRNENÉ SRDCE PANNY MÁRIE, ORODUJ ZA NÁS, TERAZ I V HODINU NAŠEJ SMRTI !

Zelený škapuliar je pre všetkých: chorých i zdravých, katolíkov i nekatolíkov, veriacich i neveriacich. V tom sa líši od iných škapulirov.

Zelený škapuliar musí byť cirkevne požehnaný a to od hociktorého katolíckeho knaza.

- o -

Posolstvo Matky Terezy,
prednesené 9. novembra 1984 v kostole sv. Ignáca v Prahe.

Majme krásne, čisté a úprimné srdce; aby sme mohli Pána Ježiša čo najlepšie milovať. Zň sv. Písma poznávame, že nás Boh tak miluje, že nám poslal svojho Syna, Pána Ježiša. Ježiš podstúpil túto cestu z neba a stal sa malým dieťaťom. Stal sa ko vy, stal sa ako ja, aby nám priniesol tú krásnu správu, že Boh je Láska, že nás miluje. A že chce, aby sme sa navzájom milovali tak, ako On miluje nás. Keď sa zadiívame na kríž, poznávame, ako nás Ježiš miloval. Keď sa pozrieme na svätostánok, vidíme, ako nás teraz miluje. A chce, aby sme sa navzájom milovali tak, ako On miluje každého z nás. Nie je dôležité, koľko toho urobíme, ale koľko lásky vložíme do toho, čo robíme. Nie je dôležité čo dávame, ale koľko lásky vkladáme do toho, čo dávame.

Vy, ktorí žijete v tomto krásnom Československu a ktorí ste boli vychovaní vo viere, buďte živými príkladmi večnej Božej lásky! Mnohí synov a dcér tejto krajiny zvestuje túto krásnu blahozešť v mnohých krajinách ako misionári. Budem sa modliť za Vás všetkých, aby ste stále viac a viac vzrastali v tejto láske. Čím viac porastiete v tejto láske, tým viac porastiete vo svätosti.

Ako sa naučíte milovať? Kde začína táto láska? D o m a !
A ako začína? S p o l o č n o u m o d l i t b o u ! Pretože rodina, kde sa spoločne modlí, drží pohromade. A keď budete držať pohromade, budete sa navzájom milovať tak, ako nás miloval Kristus. Najkrajší darček, ktorý môže rodina dať Kristovi, je dať Mu svoju dcéru alebo syna!

Sme misionári lásky. Máme sestry, bratov a kňazov, ktorí sú misionármi lásky. Svoj život zasväcujeme predovšetkým tomu, aby sme pestovali Božiu lásku k najchudobnejším. K ľuďom ktorí sú ničí, ktorí sú zabudnutí, ktorí nikoho nemajú, ktorí nevedia čo je ľudská láska. Pre týchto ľudí chceme byť Božou láskou a útechou.

Náš život je ú z k o s p o j e n ý s E u c h a r i s t i o u , pretože Ježiš sa stal chlebom, aby uspokojil zástup hladujúcich, túžiacich po ňom. A On, Ježiš, stal sa chlebom pre nahých, bez domova. A tak môžeme zasa my uspokojovať Jeho lásku. Aby sme mohli ľahšie milovať, hovorí nám: "Čokoľvek ste urobili jednému z najmenších, mne ste urobili. Ak niekomu podáte pohár vody pre mňa, robíte to mne. Ak v mojom mene ich prijímate, prijímate mňa."

A teraz, kde vlastne znova prežívame Božiu prítomnosť? Na prvom mieste v domoch. Čokoľvek urobíte niekomu v rodine, urobíte Ježišovi. Aká džasná je Božia láska k nám, že nám umožňuje navzájom sa milovať, ako nás miluje Boh. Budem sa za Vás modliť, aby ste rástli v tejto láske jeden k druhému. A Vy sa tiež modlite za nás, aby sme mohli rásť v láske k tým najchudobnejším z najchudobnejších. Prosím Vás, modlite sa, aby naše sestry mohli raz prísť i sem a prinášať lásku tým najchudobnejším. A v tejto radosti z lásky budeme rásť vo svätosti, ku ktorej nás Boh stvoril. Boh Vám žehnaj!

Príhovor P. Skoblíka počas svätej omši, za účasti Matky Terezy :

Drahí katolícki kresťania! Pred začiatkom svätej omše ste spolu so mnou s napätím počúvali každé slovo, ktoré v cudzej reči prednášala naša vzácna návštevníčka. A vďaka prekladateľke, iste všetky slová padli do Vášho srdca na úrodnú pôdu. Ja by som k tomu, čo povedala Matka Tereza, dodal len malú poznámku: Dnes máme príležitosť prakticky dokázať pravdivosť myšlienky sv. Pavla o duchovnom tele Kristovom. Jeden jediný silný článok, plný Ducha Svätého, dokáže ľahko

a bez námahy zelektrizovať veľké množstvo ostatných článkov - nás, ktorí sme tu zhromaždení. Sila Božia sa z tejto ženy do nás takrečeno hmatateľne prelieva. A my si uvedomujeme povinnú vďačnosť Bohu za to, že nám takýchto ľudí znova a znova stavia do sveta v každom storočí. Pre nás, ako aj pre všetkých potomkov platí to hrozné slovo: "Beda svetu, keby nebolo svätých!" Ale tiež naopak, buď Bohu česť a sláva že sú, že nám ukazujú cestu, dávajú odvahu a silu a ukazujú, ako by mal vyzerat' aj náš úbohý a nedokonalý život. A tak nám pomáhajú k tomu, aby sme aspoň o malý krôčik pokročili dopredu!

- o -

V San Giovanni Rotondo, v Taliansku, kde žil a pôsobil Páter Pio, bola 2.7.1959 korunovaná socha Najsv. Márie milosti, jeho eminenciou kardinálom Fedorom. V tomto kapucínskom kostole sa takto modlia a prosia Najsv. Máriu milosti :

1. Nebeská pokladnica všetkých milostí, Matka Boha a Matka moja Mária, keďže si prvorodená dcéra Večného Otca a držíš vo svojich rukách jeho všemohúcnosť, nechaj sa pohnúť zbožnosťou mojej duše a sprostredkuj mi milosť, o ktorú Ťa vrúcone prosím.

Zdravas Mária...

2. Milostivá rozdávačka Božích milostí, najsvätejšia Mária, ktorá si Matkou Večného Vtelerého Slova, ktorý Ťa korunoval svojou nesmiernou múdrosťou, všimni si veľkosť mojej bolesti a udeľ mi milosti, ktoré tak potrebujem.

Zdravas Mária...

3. Najľaskejšia rozdávačka Božích milostí, Nepoškvrnená nevesta Večného Ducha Svätého, Najsvätejšia Mária, ktorá si od neho obdržala srdce, čo sa dá pohnúť k milosrdenstvu v ľudských nehodách a nemôže odolať, aby nepotešilo tých čo trpia, daj sa pohnúť potrebou mojej duše a udeľ mi milosť, ktorú dúfam obsiahnuť s plnou dôverou od Tvojej nesmiernej dobroty.

Zdravas Mária...

4. Matka moja, pokladnica všetkých milostí, Útočisko hriešnikov a úbohých, Tešiteľka zarmútených, nádej zúfalých a najmocnejšia pomoc kresťanov, v Teba skladám všetku svoju dôveru a som istá, že mi vyprosíš od Ježiša milosť, po ktorej tak veľmi túžim, pokiaľ to osoží spásu mojej duše.

Zdravas Kráľovna, Matka milosrdenstva...

- o -

Zasvätenie sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie :

Nepoškvrnené Srdce Panny Márie, ktorému za lásku k nám dostalo sa toľko urážok, obetujeme a zasväcujeme sa Ti naveky, aby sme tak najlepšie ako len môžeme, odpovedali na Tvoju materinskú nežnosť, vynahradiť urážky, ktorých sa Ti dostáva od toľkých nevďačných dietok a aby sme aj takto zo svojej strany obnovili zasvätenie celého sveta, ktoré si Tvoje najsvätejšie Srdce tak veľmi žiadalo a ktoré vykonal najvyšší veľkňaz Svätý Otec.

Ráč prijať túto poníženú, ale úprimnú obeť!

Duša moja, telo moje a celý môj život; odtiaľ sú už Tvoje a keďže už celkom Tebe patrím, chráň a bráň nás, ako svoje vlastníctvo. Amen.

- o -

Spomeňme si cez deň a častejšie opakujme vzdych :

KRISTUS, VEĽKŇAZ, SPÁJAME SA S TVOJOU OBETOU,
SKRZE ňU NÁS ZACHRÁŇ, POSVÁŤ A ZJEDNOTÍ! Amen.

88. zjazd katolíkov Nemecka

bol slávnostne zahájený v stredu, 4. júla 1984 v Mníchove, ktorý trval do nedele 8. júla. Charakteristickým znakom tohto zjazdu bola veľká účasť mládeže a prehĺbená zbožnosť.

Všetky bohoslužby v priebehu zjazdu boli preplnené, niekoľkokrát sa stalo, že sa dokonca nedostávalo Hostií na prijímanie. Naval bol i do 40 svedeckých, ktoré sa nachádzali v duchovnom centre priamo na výstavisku, kde sa zjazd konal, rovnako ako do svedeckých v mestských kostoloch. Tiež veľká kaplnka s vystavenou Najsvätejšou Svätosťou, ktorá bola zriadená v jednej hale na výstavisku a pozývala ku chvíľkam zamyslenia a poklonám uprostred všetkého zjazdového diania, bola stále plná.

V sobotu 6. júla sa zjazdu zúčastnilo asi 140 tisíc ľudí. 80 % bolo mladých pod 30 rokov. Vedúcim mottom zjazdu boli slová jezuitského kňaza P. Alfréda Delpha, ktoré napísal tesne pred tým, ako bol v roku 1944 v Berlíne Hitlerovými fašistami popravený: Dôverovať životu, pretože Boh ho žije s nami.

Hlavnými problémami, ktorými sa zjazd zaoberal vo svojich prednáškach a diskusiách, boli ochrana života - a to ako nenarodeného, tak toho ktorý sa chýli ku koncu; zaistenie mieru a ochrana životného prostredia.

Záverečných bohoslužieb a po nich záverečného rozlúčenia, pri ktorom bolo na olympijskom štadióne prítomných do 110 tisíc veriacich, sa zúčastnil prezident NSR, ktorý je praktizujúce evanjelík, bavorský ministerský predseda Franz Jozef Strauss a mnohí ďalší.

Bohoslužby slúžil predseda nemeckej biskupskej konferencie, kolínsky arcibiskup Jozef Hefner v koncelebrácii s ďalšími kardinálmi a biskupmi.

Pápežský nuncius v NSR, arcibiskup Quido del Maestri prečítal posolstvo sv. Otca, ktorý vyzval účastníkov ku zvýšenému úsiliu na ochranu života. Na poburujúcu skutočnosť, že v NSR sa prevádza ročne státisíce potratov - a to legálne - poukázal predseda ÚV nemeckých katolíkov, bavorský minister Hans Meyer, ktorý zároveň povedal, že s touto skutočnosťou sa katolíci nikdy nemôžu zmieriť.

Hostami zjazdu boli okrem iných poľský primas kardinál Jozef Glemp, ďalej Poľský kardinál Macharski a jugoslávsky primas kard. Kuharič. Nás pozvaný, ale neprítomný episkopát, zastupovali biskupi pre krajanov v zahraničí, Dr. Jaroslav Škarvada a Dr. Dominik Hrušovský.

V pavilóne č. 11 mali stánok českí a slovenskí katolíci, kde na štyroch paneloch vo farbách bielej, červenej a modrej, bola pod heslami "kedysi srdce Európy, dnes obsadená krajina - Cirkev pod krížom a Cirkev v exile" - pripomenutá história našej vlasti, okupácia nacistická a Sovietska a situácia Cirkvi doma i za hranicami.

Záujem o výstavu bol veľký, pričom sa ukazovalo, že príslušníci mladej generácie, ktorí už vyrástli v slobodnom svete, si pomery v našej vlasti nedokážu vôbec predstaviť. O to pozornejšie ale počúvali. Hostom v tomto stánku bol tiež kard. Kuharič z Juho-slávie, ktorý prosil o zaslanie pozdravu kardinálovi Tomáškovi. Biskup Škarvada viedol pobožnosť za utláčanú cirkev v piatok poobede v dome. V ten istý večer celebraval v nemeckej farnosti sv. Hildegardy, s ktorou má mníchovská česká farnosť družbu. Budúci zjazd katolíkov Nemecka sa bude konať v r. 1986 v Cáchach.

Poľsko: Kardinál primas Jozef Glemp odcestoval 26.7.84 na pastoračnú návštevu do NSR, kde bol pozvaný tamojšími biskupmi. Návšteva potrvá do 31.7. a kardinál sa hlavne zúčastní osláv patróna mesta Paderbornu, biskupa sv. Liboria, ktorý žil v 3. storočí.

Vo vyhlásení pred odchodom kard. Glemp znovu pripomenul, že cirkev v Poľsku chce stále zostať hlasateľkou mieru, zmierenia a dialógu a zmienil sa tiež o kladných javoch, ktoré sa v posledných časoch prejavujú v jeho vlasti.

Francúzsko: Vo Vey Chaterau skončilo 27.7.84 veľké francúzske jamboreé asi 5000 katolíckych skautov a skautiek z 11. európskych krajín a z Kanady. V stredu, 25.7. bola pre nich slúžená svätá omša v parížskej katedrále Notre Dame. V súčasnosti ich je v Európe asi 60.000, z toho skoro polovica vo Francúzsku. Všetci znova vyjadrili silnú vôľu prispievať podľa svojich síl k európskej jednote a pracovať na rozvoji bratstva medzi všetkými európskymi národmi.

VR, 27.7.84-č.

Taliansko: Tento týždeň sa talianski biskupi na biskupskej konferencii sťažovali, že sa stratil náboženský význam nedele. V zosvetšenej talianskej spoločnosti je nedeľa vyplnená masovými činnosťami, ako je šport, ľudové oslavy, návštevy diskoték, turizmus atď. Aj názov sa zmenil: deň Pána sa teraz nazýva weekend.

Biskupi sú presvedčení, že tento vývoj zapríčinil prechod z poľnohospodárskej do priemyselnej spoločnosti, so zvýšeného pracovného rytmu a pretože je viac času na rekreáciu a cestovné možnosti sú dokonalejšie organizované.

Žiadna zo spomínaných skutočností sama osebe nie je zlá, ale všetky priniesli nebezpečenstvo, že ľudia stratia náboženský význam nedele. Nestačí vypočuť si svätú omšu z rádia alebo ju sledovať na televízii, hoci toto sa môže tiež pozitívne zhodnotiť.

Spoločný dokument talianskych biskupov vyzýva veriacich, aby znova našli ozajstný význam nedele, teda, že je to deň Pána.

Senegal: V Dakare sa skončila konferencia ministrov 22 afrických krajín, ktorí sa prišli radiť, ako zastaviť piesky Sahary, ktoré každoročne zakrývajú viac a viac úrodnej pôdy. Ministri sa pevne rozhodli, že sa dajú do práce bez ďalšieho pretahovania. Buď to práca, na ktorej sa musí zúčastniť ľud každého štátu. Musia šetriť vodou, obnoviť rastlinný život, chrániť pôdu a zaistiť potravu pre svoje národy. K dosiahnutiu tohoto cieľa je nutné, aby bola ozajstná spolupráca všetkých národov, ktoré sú ohrozené púšťou. O financie sa musia starať predovšetkým štáty, ktorých sa tento problém týka, ďalej Spojené národy a očakáva sa účinná spolupráca bohatých národov.

Etiópia: Na stretnutí miestnych funkcionárov v Addis Abebe nedávno oznámili, že je zakázané stretať sa v súkromných domoch na štúdium Biblie, na modlitby a spevy. Neposlušnosť bude trestaná väzením a zhabaním bytu. Knihy s náboženským obsahom a tak isto aj registračné prístroje /myslí sa magnetofony/. Má sa prezrieť kostolný inventár a gitary a iné hudobné nástroje majú byť zhabané. Bohoslužby sú povolené len v nedeľu ráno. Správy o tomto prenasledovaní priniesol nemecký evanjelický cirkevný radca Walter Meyer Roscher, ktorý bol na jar 1984 v Etiópii. Povedal tiež, že sa mládeži zakazuje chodiť na bohoslužby a že pastorm a misionárom obmedzujú slobodu pohybu.

VR, 28.7.84-sl.

Na budúci rok uplynie 1100 rokov od smrti sv. Metoda.

Pri príležitosti tohto významného jubilea, oslávi katolícka Cirkev rok 1985 ako rok sv. Cyrila a Metoda. V Ríme sa bude od 8. do 11. októbra konať medzinárodné sympóziu na tému "Kresťanstvo u Slovanov v 9. - 16. storočí". Okrem toho sa plánuje veľká kultúrna výstava s liturgickými dokumentami, ktoré súvisia so slovenskými apoštolmi.

Duchovným centrom osláv v Ríme bude bazilika sv. Klementa, kde odpočívajú telesné pozostatky sv. Cyrila. Organizáciu slávností má na starosti osobitný výbor na čele s kard. Rubinom, predsedom vatikánskej Kongregácie pre východné cirkvi.

Pri príležitosti osláv "Roku sv. Cyrila a Metoda", pražský arcibiskup kard. Tomášek pozval sv. Otca na návštevu do Československa. Poďnet k tomu zavadala podpisová akcia medzi slovenskými a českými veriacimi, ktorých túžbou je privítať v roku 1985 Petrovho nástupcu vo svojej vlasti!

Svätý Otec reagoval na pozvanie pozitívne. Či sa však návšteva bude môcť uskutočniť, je vzhľadom na cirkevno-politickú situáciu v Československu otázne.

SE, 7. a 8.8.84

- o -

Elwangen : Oslavy milénia sv. Metoda, ktoré pripadajú na rok 1985, kedy ubehne 1100 rokov od jeho smrti, zahájili Češi žijúci v cudzine pri 14. národnej púti ku sv. Metodovi do Elwangen v NSR, kde bol podľa tradície náš prvý arcibiskup 2,5 rokov väznený.

Hlavným celebrantom bohoslužieb na púti bol biskup Jaroslav Škarvada, kázal mons. Jaroslav Polc z Ríma. Účastníci púte, ktorá sa konala 30. júna 1984, poslali kard. Tomáškovi, ktorý sa v ten den dožil 85 rokov, blahoprajný telegram a modlili sa za jeho zdravie. Pred púťou sa konalo sympóziu českej kresťanskej akadémie o živote a diele našich svätých vierožvestov.

SE, 10.7.84.

Vatikán : Už niekoľkokrát telesne postihnutí a nevyliciteľne chorí zo Slovenska poslali Svätému Otcovi kyticu duchovných darov, modlitieb, dobrých skutkov a sebazáporov.

Svätý Otec odpovedal na ne podľa správ Vatikánskeho rozhlasu z 18. augusta listom, v ktorom vyjadril otcovskú vďaku za duchovné dary, také potrebné na vykonávanie jeho velpastierskeho úradu. List osobne podpísal a pripojil slová: "z celého srdca!"

SE, 21. a 22.8.84.

Pred 45 rokmi, na začiatku 2. svetovej vojny Pius XII. naliehavo varoval všetkých ľudí: "Mierom nie je nič stratené, naopak, vojnou možno všetko stratiť! Nech sa ľudia snažia navzájom si porozumieť a nech obnovia vyjednávanie. S dobrou vôľou a ak budú navzájom rešpektovať svoje práva, ľudia sa presvedčia, že úprimné jednanie môžu mať čestný a úspešný výsledok."

Dnes vieme, že mal pravdu, lebo 1. septembra 1939 začala druhá svetová vojna. Okrem nesmiernych hmotných a mravných škôd si vyžiadala niekoľko desiatok miliónov mrtvych a 6 miliónov Židov podľahlo systematickému likvidačnému plánu. Vo varovaní Pia XII. pred akokoľvek vojnou rovnako usilovne pokračovali a pokračujú i jeho nástupcovia.

VR, 31.8.84-č.

Katolíckych časopisov v Kanade stúpol rôzivočetnosť na 2,300.000 exemplárov. Aj počet neanglických katolíckych publikácií stúpol o 31 %. V súčasnosti vychádza v Spojených štátoch a v Kanade 354 katolíckych časopisov a magazínov - o 26 viac ako v roku 1983. Počet titulov katolíckych novín dosahuje spolu v oboch štátoch 175. SE, 31.7. a 1.8.84.

Bonn: Pécsky biskup a sekretár Maďarskej biskupskej konferencie, Jozef Cserhádyi, zaujal v rozhovore s nemeckou katolíckou tlačovou službou KNA postoj k báзовým skupinám, ktoré vznikli pod vedením piaristického pátra Bulányiho. Cserhádyi rozhodne odmietol obvinenie Bulányiho prívržencov, že maďarská biskupská konferencia spoločne so štátom pracuje proti týmto skupinám. Podľa slov pécskeho biskupa, tzv. bulányisti sa usilujú o reformy, ktoré nekotvia v apoštolskej tradícii: odmietajú napr. krst detí a chcú obracať a krstiť iba dospelých. Bulányiho odvolávanie sa na II. vatikánsky koncil neobsto-jí, lebo reformy tohto koncilu sa zrodili z cirkevných tradícií. Biskup Cserháty odhaduje počet bulányistov na 2-4 tisíc.

SE, 7. a 8. 8.84.

Salzburk: Bazilejský chemik, prof. Dr. Marks Türkau v prednáške pri príležitosti salzburských vysokoškolských týždňov, kritizoval absolu-tizovanie evolučných teórií, ktoré týmto špekuláciám dodáva zdanie vedecky overených skutočností.

Všetky evolučné teórie, ktoré redukujú stvorenie na fyzikálno-chemické procesy, sú iba š p e k u l á c i e - povedal prof. Türkau. Takéto modely ako vedecké hypotézy a metódy sú síce legítimne, ale nesmú sa predstavovať ako skutočnosti a nárokovat si právo na uni-verzálnu platnosť vysvetľovanie vzniku sveta.

Prof. Türkau sa ďalej vyslovil, že darvinisticko-materialistické evolučné špekulácie zneuctili obraz človeka a nakazili široké spo-ločenské vrstvy ateizmom. Evolučné myšlienky, ktoré nie sú obmedzené podľa darvinisticko-materialistického hľadiska, však podľa prof. Tur-kauka neprotirečia biblickej viere v stvorenie. Prírodovedci sú za následky svojich objavov morálne plne zodpovední - povedal doslova. Aj pre nich platí heslo sv. Benedikta: "Ora et labora - modli sa a pracuj". Veda bez Boha sa stane ľudstvu osudnou!

SE, 7. a 8.8.84.

Poľsko: V utorok, 31.7.84 zomrel na infarkt gdanský biskup mons. Lech Kaczmarek, ktorý riadil svoju diecézu od decembra 1971. Na pohrebe v sobotu, 4.8.84 sa zúčastní i primas kard. Glemp. VR, 1.8.84-č.

Rakúsko: Prekvapivú správu priniesol v týchto dňoch KURIER: "he-rečka viedenského Burgtheater, Gabrielle Schuchter, odišla k Matke Terézii do Indie. Ešte pred desiatimi dňami hrala v predstavení "Snežná kráľovna" a vystupovala v TV seriáli "Rodina Merian". Po-voďne chcela urobiť cestu okolo sveta. Ostala z toho cesta do Indie. Gabrielle - ako povedal jej brat Georg, cítila, že musí byť "aktívnou". Nateraz chce šesť mesiacov pomáhať matke Terézii v Indii. SHzR, 3/84.

Spojené štáty: Rehoľa Sestier sv. Cyrila a Metoda v Danville, Pa., na svojej generálnej konvencii 23.4.1984 znovu zvolila za generálnu predstavenú Matku Rajmundu Horváthovú. Matka Rajmunda pochádza z New Yorku. Tam vychodila základné školy. Na štúdiách pokračovala na Aká-démii sv. Cyrila a Metoda v Danville. Tu sa zdokonalila v slovenčine a prehĺbila aj svoju lásku k dedičstvu našich otcov. Potom účinko-vala v rozličných ústavoch svojej kongregácie. Pre 4 rokmi bola zvolená za hlavnú predstavenú. Počas tohto obdobia sa zaslúžila najmä o duchovné povznesenie reholného života duchovnými cvičeniami a prak-tickými kurzami. Na ďalšie obdobie do generálnej rady boli zvolené: za prvú poradkyňu Sestra Davidika a ďalšie sestry Parakléta, Cyril-lina a Priscilla.... SHzR, 7/84.

Vatikán: Z príležitosti 150. výročia príchodu prvých misionárov do Polynézie, Svätý Otec odoslal posolstvo, v ktorom povzbudzoval kresťanov týchto ostrovov, aby vytrvali v znášaní ťažkostí, aby sa modlili za povolania, boli solidárni voči ostatným cirkvám a náboženstvám, s ktorými polunažívajú.

Nagasaki: Dnes o 11,00 hodine sa rozozvučali sirény na pamiatku toho, že v roku 1945 v tento deň, v tú istú hodinu, bolo Nagasaki premenené na popol vplyvom atomovej bomby. Na pamiatku 60.000 obetí zachovali v meste minútové ticho a nato bola spomienková slávnosť v parku mieru.... VR, 9.8.84-sl.

Managua: Nikaragujský kňaz Louis Amado Pegna je od 29. júla 1984 súdený ľudovým súdom pre "kontrarevolučné aktivity". Na protest proti jeho zavretiu sa v júli konala veľká protestná demonštrácia. Za účasť na protestnom sprievode bolo desať zahraničných kňazov vykázaných z krajiny. Pred súdom odmietol páter Pegna, ktorý pracoval v kňazskom seminári hlavného mesta, obžalobu a zdôraznil, že tak robí slobodne a pri plnom vedomí. Keby snáď mal v budúcnosti hovoriť niečo iné, nemá sa tomu dávať žiaden význam.

Madrid: Podľa údajov bývalého spolupracovníka kubánskej biskupskej konferencie Juana Morena Delgada, ubúda v súčasnosti na Kube nápadným spôsobom krstov a cirkevných sobášov. Ako dôvod uviedol Moreno Delgado, ktorý z Kuby utiekol do Španielska, diskrimináciu tých, ktoré sa k prijatiu sviatostí rozhodnú. Veriaci preto navštevujú kostoly mimo svoju farnosť, aby zabránili denunciacii. Tak tiež sú zakázané akékoľvek procesie a náboženská literatúra. Náboženstvo sa nesmie vyučovať súkromne a všetky prestúpenia týchto zákazov sú prísne trestané. Na Kube je v súčasnosti iba 200 kňazov, z toho viac ako polovica starších ako 50 rokov. Napriek tomu je dnes verejne krstený viac ako 15 % detí a 5 % mladých ľudí sa otvorené hlásia k náboženstvu.

Mexiko: Na medzinárodnej konferencii o otázkach zaľudnenia zeme bol väčšinou delegátov prijatý upravený návrh delegáta Sv. Stolice, aby sa naďalej nepodporovali potraty ako prostriedok regulácie pôrodnosti. Proti tomuto uzneseniu protestovali predovšetkým komunistami ovládané krajiny. Na konferencii bolo tiež prečítané posolstvo Jána Pavla II., ktorý znovu odsúdil potrat, sterilizáciu a antikoncepciu.

Vatikán: Ján Pavol II. navštívi pri svojej ceste do Dominikánskej republiky v októbri 1984 možno tiež Puerto Rico. Hovorí sa tiež o ceste do San Dominga, kde by sa pápež zúčastnil zasadnutia latinskoamerickej biskupskej konferencie. Pri tejto návšteve by sa mohol tiež zúčastniť osláv 500. výročia objavenia Ameriky. Presný program pápežovej cesty bude známy až tesne pred zahájením.

Rím: Slávnostnými bohoslužbami v kostole Il Gesù v Ríme oslávil Generál jezuitov, páter Hans-Peter Kolvenbach 31. júla 1984 sviatok sv. Ignáca z Loyoly. T.r. boli bohoslužby nad hrobom svätca zvlášť slávnostné, leho Spoločnosť Ježišova slávi 450. výročie svojho vzniku. Pri tejto príležitosti označil P. Paolo Dezza za hlavné súčasné úlohy jezuitov prehlbenie posolstva evanjelia na svete a jeho vhodná prezentácia v dnešných kultúrach a podmienkach najrôznejších národov a sociálnych tried. Ide o to priniesť posolstvo Evanjelia modernými prostriedkami tak, aby ostalo úplné vo svojej podstate a bolo aktuálne svojou prezentáciou.

Sudan : Hoci sa v južnom Sudane zostril tlak zo strany mohamedánskej vlády tým, že nanútili tzv. špeciálny zákon, ktorý podporuje fanatickú menšinu, z druhej strany badať neustály pokrok cirkvi. V júli 1984 bol otvorený druhý ročník vo veľkom národnom seminári v meste Jubba. Po prvýkrát v dejinách Sudanu sa počet seminaristov zvýšil nad sto kandidátov kňazstva. Heslo otcov komboniánov "Spasiť Afriku prostredníctvom afričanov!" je na ceste k uskutočneniu.

Rím : Na generálnej audiencii v túto stredu bola aj skupina slovenských pútnikov, ktorým Svätý Otec sa takto prihovoral po slovensky:

"Srdčne vítam a pozdravujem pútnikov zo Slovenska /aplauz so skandovaním: Nech žije Svätý Otec!/. Modlím sa za vás, aby ste boli vždy verní viere otcov, ktorú vám priniesli svätí bratia Cyril a Metod. Nech vás ochraňuje Sedembolestná Matka Božia, vaša Patrónka. Nech vás všetkých sprevádza moje požehnanie!" VR, 26.9.84-sl.

Vatikán : Dnes, vo štvrtok dopoludnia, Ján Pavol II. prijal na audiencii asi 250 opatov a predstavených, ktorí sa po tieto dni zúčastnili v Ríme zjazdu benediktínskej kofederácie. V ich mene pozdravil Svätého Otca opat-primas Viktor Dammer, ktorý bol na tento úrad znova zvolený na ďalšie štyri roky.

Svätý Otec ich vo svojom prejave pobádal, aby stále zachovávali vernosť duchu svojho zakladateľa a jeho ideálom reholného života, hlavne pokiaľ ide o zborové a chorové modlitby. Z čností im doporučil hlavne poslušnosť, pokoru, obetavosť, službu ostatným a stálu duchovnú radosť. V závere im poprial mnoho úspechov v budúcej činnosti. Uvedený zjazd bol zahájený v opátstve sv. Anzélma 18. septembra a potrvá do 29. septembra.

NSR : Dnes skončilo vo Fulde jesenné zasadnutie biskupskej konferencie. Bol schválený doplnujúci predpis ku Kodexu kanonického práva, podľa ktorého majú kňazi na verejnosti vystupovať tak, aby ich bolo možné rozoznať podľa ich oblečenia. Hlavnou úlohou je, aby veriaci mohli kňaza poznať a obrátiť sa na neho. Oblekom má byť zdôraznená jeho kňazská služba a svedectvo viere, ktoré vydáva svojím životom. K tomu nestačí, ako povedal arcibiskup mons. Bibas, iba krížik na fazone obleku. Konferencia schválila i nové smernice pre výchovu kňazov a diakonov, pre vieroučné rozhlasové a TV vysielania, katechézu dospelých a ďalšie smernice, týkajúce sa udeľovania sviätostí.

Rakúsko : V národnej svätyne Mariazell, bolo dnes zahájené 11. celonárodné stretnutie telesne postihnutých. Prišli i hostia z Pavorska, južného Tirolska a z Juhoslávie. Stretnutie je zároveň aj ich púťou k Pame Márii Mariazell. Zavíta medzi nich i rakúsky prezident Kirschleger. Na zahájenie sa dnes večer koná bohoslužba v bazilike.

Kanada : Štyri reholníčky z kongregácie Misiónárok kresťanskej lásky, ktoré založila Matka Terézia, otvorili dom vo Winnipegu. Tri sestry pochádzajú z Indie, štvrtá z Texasu. Za nové pôsobisko si vyvolili najchudobnejšiu štvrť. Budú navštevovať staré a choré osoby, vyučovať katechizmus a v noci budú chodiť po uliciach, aby dávali jedlo všetkým, ktorí sú hladní. V štáte Manitoba, kde je Winnipeg, bol už predtým zriadený Spolok pomocníkov Matky Terézie, ktorý má teraz asi 250 členov. Sestry do tejto diecézy pozval miestny arcibiskup, mons. Exner. VR, 27.9.84-č.

- o -

POČÚVAJTE Vatikánsky rozhlas a náboženské vysielanie rozhlasových

STANÍC SVETA !

Apoštolát modlitby .

Vo vysielaniach Vatikánskeho rozhlasu sa často hovorí o apoštoláte modlitby. Niektorí z poslucháčov vedia, o čo tu ide: ide o naše spojenie s nebeským Otcom prostredníctvom každodennej modlitby.

"Dnešný človek, ktorý je často pokúšaný žiť tak, ako by Boh vôbec nejestvoval, neraz chce vyriešiť problémy každodenného života len a len vlastnými silami a svojimi prostriedkami. Z každodenného života odstránenie miesta pre Boha je voľba, ktorá oddeluje od skutočných požiadaviek ľudského srdca. Osobitná cesta pre znovunadobudnutie autentického dimenzie ľudského života pozostáva práve v čase; venovanom m o d l i t b e . Modliť sa, znamená nadviazať dôverný dialóg s Bohom a so sebou samým.

Vykupiteľ, Ježiš Kristus, počas svojho pozemského života veľa kázal, ale záiste sa ešte viac modlil. Celé hodiny, ba i noci strávil na modlitbách. Svojim učeníkom často pripomínal dôležitosť modlitby a povzbudzoval ich modliť sa: "Proste a dostanete." "Modlite sa, aby ste neupadli do pokúšenia". Alebo: "Čokoľvek budete prosiť od nebeského Otca v mojom mene, dá vám!" ...

Dôležité je však pripomenúť aj tú skutočnosť, že Ježiš Kristus nikdy nechcel, aby nebeský Otec konal podľa jeho vlastnej vôle. Cirkev sa vždy a vo všetkom snažila nasledovať Ježišov príklad, a to zvlášť v spojení s Pánom Bohom prostredníctvom modlitby.

Príklad toho je aj spôsob obetovania dňa v duchu Apoštolátu modlitby, čo je nábožné združenie veriacich, ktorí sa venujú nielen svojej osobnej spásu, ale pracujú aj na výstavbe Kristovho tajomného tela, čiže na šírení Kristovho kráľovstva na zemi, hlavne apoštolskými modlitbami a obetami. Keďže ako Kristové údy si uvedomujú zodpovednosť za spásu blížnych, usilujú sa zjednocovať svoj život s Kristovým životom nielen určitými modlitbami, ale obetovaním celého života nebeskému Otcovi, spolu s Kristom, modliac sa a prinášajúc obety dľa úmyslov jeho Božského Srdca. Dôverná jednota s Kristom v modlitbách a obetách by nebola možná bez vzájomnej jednoty v láske. Odznakom a prameňom tejto lásky je jeho Srdce, z ktorého vyprýštili všetky tajomstvá nášho vykúpenia, i sama Cirkev.

Z našej strany sa nemôžeme lepšie odplatiť za túto lásku, ako pobožnosťou k Božskému Srdcu Ježišovmu! Apoštolát modlitby všemožne rozširuje túto pobožnosť a pobáda svojich členov, aby si osvojili ducha tejto pobožnosti a aby sa v nej sami cvičili a ju horlivo rozširovali. Táto pobožnosť je veľmi vhodná pre naše búrlivé časy a je mimoriadne účinným prostriedkom šírenia Božieho kráľovstva na zemi. Apoštolát modlitby možno právom nazvať dokonalým druhom pobožnosti k Božskému Srdcu a pobožnosť k Božskému Srdcu nemožno vôbec oddeliť od Apoštolátu modlitby, napísal pápež Pius XII. generálnemu predstavenému Spoločenosti Ježišovej.

Združenie Apoštolátu modlitby založili francúzski jezuiti v Paríži 3. decembra 1844. Dnes sa členovia tohto združenia, roztrúsení po celom svete, počítajú na milióny. Apoštolát modlitby je združenie katolíkov, ktorí sa nechcú uzatvoriť do seba, ale sa starajú aj o posvätenie blížneho a o problémy Cirkvi a celého ľudstva. O rozšírenie Kristovho kráľovstva sa pričínajú modlitbou, obetovaním seba samých a všetkého, čo prináša so sebou každodenný život. Svoje modlitby, práce, radosti a utrpenia obetujú Božskému Srdcu prostredníctvom Panny Márie.

Je to veľmi jednoduchý a účinný spôsob, ako dať i tým - naoko bezvýznamným skutkom - apoštolskú hodnotu. Apoštolát modlitby má pre svoj cieľ výhodné a ľahko prístupné prostriedky, ktoré pomáhajú

~~členom k výchove pravého kresťanského a apoštolského ducha podľa stupňa milosti, ktorej sa im dostáva.~~

Svätý Otec určuje na každý mesiac roka zvláštne úmysly, na ktoré sa modlia milióny členov apoštolátu modlitby. Členom apoštolátu modlitby môže byť každý veriaci katolík. K tomu sa vyžaduje jedine obetovanie denného úmyslu - ako sme to už spomenuli.

Mnohí členovia apoštolátu modlitby sa stávajú aj horliteľmi - a to tak, že vyhľadávajú nových členov a usilujú sa ich ovplyvniť duchom apoštolátu modlitby ako i osobnými rozhovormi a náboženskou literatúrou.

Hlavným vedúcim apoštolátu modlitby je generálny predstavený Spoločnosti Ježišovej alebo ten, koho on určí na túto úlohu. Jezuiti už oddávna rozširujú úctu k Božskému Srdcu. Účinným prostriedkom na to je časopis P O S O L, ktorý vydávajú asi v 50-tich rečiach po celom svete.

Posol vychádzal a j u nás, na Slovensku od roku 1897 nepretržite, až do roku 1949, kedy vládny režim zastavil jeho vydávanie spolu s ostatnými náboženskými časopismi. Priešlo 25 rokov, kým ho znova začali vydávať slovenskí jezuiti v Kanade v roku 1974. Odvtedy POSOL vychádza pravidelne každý mesiac v slovenskom jazyku. V ňom okrem hodnotných príspevkov sa vysvetľujú aj všeobecné a misijné úmysly apoštolátu modlitby.

VR, 26.11.84-sl.

- o -

S dátumom 14.9.1984 dekrétu Kongregácie pre bohoslužbu, vyšla v týchto dňoch nová liturgická príručka pre biskupské obrady "Ceremoniáře episcoporum". Liturgisti už oddávna čakali na obnovu liturgie, na ktorú majú priamu účasť biskupi. Nové liturgické dielo má okolo 400 strán.

V úvode sa podáva krátka história biskupských obradov v hlavných etapách, počínajúc 7. storočím do roku 1886, kedy pápež Lev XIII. nariadil vydať novú príručku, ktorá sa až doteraz používala. Od roku 1600 do roku 1886 bolo 13 rímskych vydání a mnohé ďalšie vyšli v rozličných európskych mestách. Po revízií všetkých liturgických kníh v duchu II. vatikánskeho koncilu, vychádza konečne aj liturgická príručka pre biskupa, ktorý podľa liturgickej konštitúcie je veľkňazom svojho stáda, od ktorého sa odvodzuje a závisí určitým spôsobom život jeho veriacich v Kristovi.

Výbor na uvedenie do života konštitúcie o posvätnnej liturgii, už od roku 1964 pripravoval plán, ktorý sa dostal do tlače roku 1975. Nová príručka bola podstatne hotová roku 1981, ale sa čakalo najprv na uverejnenie nového cirkevného zákonníka. Terajším vydaním sa nahrádza a zrušuje vydanie Leva XIII. z roku 1886.

Nová príručka biskupských obradov vyniká jednoduchosťou, pastorálnou účinnosťou a ľahkým prístupom k chápaniu veriacich. Príručka má 8 častí:

prvá časť obsahuje teológiu miestnej cirkvi a liturgických slávností, ktorým predsedá diecézny biskup so svojimi kňazmi, diakonmi a veriacim ľudom, čo mu je zverený. Druhá časť hovorí o slúžení biskupskej svätej omše, o liturgických hodinkách a ostatných liturgických slávnostiach v roku. Šiesta a siedma časť obsahuje liturgie sviatosti a svätejín. V 8. časti sa hovorí o synode, pastoračnej návšteve a o uvedení nového farára do farnosti. Na konci príručky je podrobný obsah na 80-tich stranách.

VR, 26.11.84-sl.

- o -

Združenie Apoštolátu modlitby

založili francúzski jezuiti v Paríži 3. decembra 1844. Dnes sa členovia tohto združenia na celom svete počítajú na milióny.

"Apoštolát modlitby je združenie katolíkov, ktorí sa nechcú uzatvoriť do seba; ale sťahujú aj o posvätenie blížneho a o problémy Cirkvi a celého ľudstva. O rozšírenie Kristovho kráľovstva sa pričiňujú modlitbou a obetovaním seba samých a všetkého, čo prináša so sebou každodenný život. Svoje modlitby, práce, radosti a utrpenia obetujú Božskému Srdcu prostredníctvom Panny Márie. Je to veľmi jednoduchý a účinný spôsob, ako dať i týmto - naoko azda bezvýznamným skutkom - apoštolskú hodnotu. Svätý Otec určuje na každý mesiac zvláštne úmysly, na ktoré sa modlia milióny členov Apoštolátu modlitby.

O B E T O V A N Í E D Ň A

členov Apoštolátu modlitby

Božské Srdce Ježišovo, obetujem ti prostredníctvom nepoškvrneného Srdca Panny Márie, Matky Cirkvi a v spojení s obetou svätej omše všetky svoje dnešné modlitby, práce, radosti a utrpenia na zadostučinenie za hriechy a za spásu všetkých ľudí, v milosti Ducha Svätého na oslavu nebeského Otca.

Obetujem ti to všetko na úmysly Apoštolátu modlitby, požehnané Svätým otcom na tento mesiac.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo, príď tvoje kráľovstvo!

-o-

Mesiac/ úmysel všeobecný
a misijný :

Úmysly Apoštolátu modlitby na rok 1985 :

1. Za židovský národ: aby sa naň pamätalo v modlitbách, najmä v týždni modlitieb za jednotu.
Za pápežské misijné dielo "Ježišovo detstvo": aby ho veriaci účinnejšie podporovali a horlivejšie šírili medzi deťmi.
2. Za mládež: aby sa stala budovateľkou lepšieho sveta.
Za katolícku Cirkev v mohamedánskych krajinách: aby mohla slobodne vydávať svedectvo o Kristovi.
3. Za rodinu: aby sa všade uznávali a uplatňovali jej práva.
Za robotníkov z rozvojových krajín: aby našli pochopenie a prijatie v krajinách, kde pracujú.
4. Za slovanské národy: aby si udržali a zveľadili vieru - dedičstvo otcov.
Za Cirkev, ktorá je v Ázii: aby sa prejavila ako spoločnosť viery.
5. Za všetkých veriacich v Krista: aby Panna Mária bola pre nich vzorom živej viery.
Za mládež v rozvojových krajinách, ktorá stále vzrastá počtom: aby sa jej venovala náležitá pozornosť, najmä v "Roku mládeže".
6. Aby sa na Blízkom východe ustálil trvalý pokoj.
Za mladé cirkevné spoločenstvá v misijných krajinách: aby vhodným spôsobom presadili evanjeliové posolstvo do svojich pôvodných kultúr.

7. Za prenasledovaných pre vieru a spravodlivosť.
Za trpiacu Cirkev vo Vietname: aby hrdinsky obstála vo všetkých ťažkostiach.
8. Za všetkých kresťanov: aby mali čoraz väčšiu úctu a lásku k najsvätejšej Eucharistii.
Za medzinárodný eucharistický kongres v Nairobi a za Cirkev v Keni.
9. Za všetkých biskupov na svete, ktorí podľa slov Jána Pavla II. sú "znamením milosrdenstva, vernosti i protirečenia".
Za Cirkev v Čade: aby sa mohla rozvíjať v pokoji a mala dostatok povolání.
10. Za reholníkov a reholné sestry: aby boli vo svete kvasom evanjeliového života.
Za všetkých kresťanov: aby si hlbšie uvedomovali svoju zodpovednosť za misijné dielo Cirkvi.
11. Za všetkých, čo trpia preto, že sú neprávom vytisnutí na okraj spoločnosti.
Za obyvateľov afrického pôvodu, ktorí žijú v Latinskej Amerike: aby sa tešili čoraz väčšej starostlivosti zo strany Cirkvi.
12. Za všetkých členov Cirkvi: aby si viac cenili sviatosť birmovania - sviatosť kresťanskej zrelosti a apoštolského poslania.
Za všetky diecézy: aby veľkodušne vykonávali svoju misijnú poslanie a pritom sa navzájom duchovne obohacovali.
-

Prislúbenia Božského Srdca, zjavené sv. Márii Margite .

Otiteľom svojho Srdca dal Pán Ježiš týchto dvanásť prislúbení :

1. Dám im všetky milosti potrebné ich stavu.
2. Ich rodinám udelím pokoja.
3. Poteším ich vo všetkých protivenstvách.
4. V živote, ale hlavne pri smrti budem im bezpečnou ochranou.
5. Hojne požehnám každé ich podujatie.
6. Hriešnici nájdu v mojom Srdci prameň a nekonečné more milosrdenstva.
7. Vlažné duše stanú sa horlivými.
8. Horlivé duše obsiahnu chytro veľkú dokonalosť.
9. Domy, v ktorých si obraz môjho Srdca zavesia a uctia, odmením požehnaním.
10. Kňazom dám milosť obrátiť aj najzatvrdlivejšie srdcia.
11. Mená tých, čo rozširujú túto pobožnosť, vpíšem do svojho Srdca a nikdy ich stade nevytrien.
12. Sklupujem v prehojnom milosrdenstve svojho Srdca, že všetkým, čo budú prijímať v prvé piatky deväť mesiacov po sebe, udelím milosť konečného pokánia; že neumrú v mojej nemilosti, ani bez prijatia potrebných sviatostí, lebo moje Srdce stane sa im bezpečným utulkom v poslednej chvíli.

"Srdce večnej lásky, pre ctiteľov Božského Srdca". Zostavil o. Imrich Fuzy, duchovný správca osady sv. Cyrila a Metoda v Hamiltone, Ontario, v spolupráci s Karolom Strmenom, 4. vydanie, SÚSCM, Rím, 1980.

Modlime sa za zblíženie kresťanov so Židmi!

Mesiac január je od roku 1908 zasvätený modlitbám za zjednotenie kresťanov. Pre rok 1985 Ján Pavol II. rozšíril cieľ modlitieb nielen za zjednotenie kresťanov, ale aj za zblíženie kresťanov so Židmi. V týždni modlitieb za jednotu od 18. do 25. januára 1985 máme osobitne pamätať na židovský národ.

Prvá otázka, čo sa nám tisne na ústa je: Prečo?

Pri hľadaní odpovede na súčasné náboženské otázky, jedna z najlepších ciest je nepochybne siahnúť po dokumentoch II. vatikánskeho koncilu. To je naozaj katechizmus moderných katolíkov, ako to povedal pápež Pavol VI. V dokumentoch II. vatikánskeho koncilu nájdeme odpoveď na otázku, prečo sa máme modliť za Židov?.

V deklarácii "O postoji Cirkvi k nekresťanským náboženstvám" čítame o Židoch: "Skúmajúc tajomstvo Cirkvi, tento svätý cirkevný snem nezbúda na zväzky, ktoré duchovne spájajú ľud Nového zákona s potomstvom Abrahámovým. Lebo Cirkev uznáva, že počiatky jej viery a vyvolenia sú u Patriarchov, u Mojžiša a prorokov súhlasne s tajomným spasiteľným Božím plánom. Cirkev vyznáva, že všetci veriaci v Krista sú podľa viery dieťkami Abraháma. Cirkev nemôže zabudnúť, že prijala zjavenie Starého zákona prostredníctvom židovského ľudu. Podľa tela pochádzal zo Židov aj Kristus, Syn Panny Márie, ďalej apoštoli - základy a stĺpy Cirkvi - ako aj mnohí prvoučeníci, ktorí zvestovali svetu Kristovo evanjelium. ...

Hoci Jeruzalem nepoznal dejiny svojho navštívenia a Židia z veľkej časti neprijali Evanjelium - ba mnohí sa postavili proti jeho šíreniu - aj napriek tomu sú, drahí Bohu pre zásluhy otcov, lebo dary a Božie povolanie nemožno odvolať! Keďže kresťania a Židia majú také veľké spoločné duchovné dedičstvo, vatikánsky koncil napomáha a odporúča v zájomné poznanie a oba úplnú úctu. Kresťania teda musia zavrhnúť akékoľvek prenasledovanie Židov, akýkoľvek antisemitizmus a usilovať sa o bratský dialóg nielen s oddelenými kresťanskými spoločnosťami, ale aj so Židmi.

Namiesto toho, aby sme spomínali minulosť, bude lepšie, keď si všimneme súčasnú situáciu Židov a povinnosť našej solidarity s nimi. Židia sú dnes čiastočne rozptýlení po celom svete a čiastočne zjednotení v novom izraelskom štáte. Vyše 2 miliónov Židov žije na Strednom Východe, vyše 6 miliónov v Spojených štátoch amerických, vyše 3 miliónov v Sovietskom zväze, pol milióna v Anglicku a Francúzsku, skoro milión v Strednej a Južnej Amerike a menšie skupiny v Afrike, Ázii a Oceánii. Židia sa cítia navzájom spojení predovšetkým krvným väzkom, ale mnohých spája aj spoločná viera, hoci nie všetci sú veriaci ľudia. Zvyčajne sa delia na tri skupiny:

- pravoverní sa verne pridržiavajú starých tradícií,
- reformovaní majú racionalistické tendencie,
- konečne konzervatívni hľadajú akúsi strednú cestu.

Podstatou židovského náboženstva je viera v jedného Boha, ktorý je spravodlivý, milosrdný a plný lásky. Živo si uvedomujú, že sú vyvoleným Božím národom - čo je výsada, ale i zodpovednosť! Ustavičné utrpenie, ťažnucé sa stáročiami, očisťuje židovský národ a robí ho citlivejším voči iným a ochotnejším budovať spolu s inými tento svet.

V mesiaci január 1985 - ale vlastne po celý život - mali by sme sa usilovať zlepšiť svoje vzťahy k Židom, ak sa s nimi stretáme. V každom prípade máme sa za nich modliť, ako nás žiada Svätý Otec. Modlitba sa môže sústrediť na nasledujúce body:

- Za pokoj v Jeruzaleme, aby v tomto meste, posvätenom Ježišovým životom, mohli v pokoji nažívať rozličné rasy a náboženstvá.

- Aby izraelský ľud, v súlade s bohatou tradíciou, horľivo počúval Božie slovo, rozjímal nad ním a usiloval sa žiť podľa neho.

Tieto ciele najlepšie vyjadruje modlitba Cirkvi na Veľký piatok:

Všemohúci a večný Bože, Ty si dal svoje prisľúbenie Abrahámovi a jeho potomkom. Milostivo vypočuj prosby svojej Cirkvi za národ, ktorý bol tvojim vyvoleným ľudom, aby dosiahol plné vykúpenie!

VR, 1.85

- o -

Svätý Otec po prvý raz prijal spoločne na audiencii predstaviteľov fínskej luteránskej, pravoslávnej a katolíckej cirkvi. Túto ekumenickú iniciatívu pápež nazval osobitnou formou spoločného svedectva.

Moskva: Pravoslávny moskovský patriarcha Pimen vydal vianočné posolstvo, v ktorom vyzýva všetkých ľudí dobrej vôle, aby pracovali za mier na svete a za odvrátenie katastrofy, ktorú môže zapríčiniť jadrová vojna.

Pripomíname, že pravoslávni, ktorí sa pridŕžavajú ešte juliánského kalendára, oslavujú Vianoce 7. januára. Dnes sa konajú slávnostné bohoslužby aj v Betleheme, v bažilike Narodenia Pána. Konajú ich grécki pravoslávni. Prvý chrám na mieste Narodenia Pána v Betleheme dal postaviť Konštantín Veľký v 4. storočí po Kristu. Po jeho zničení cisár Justinian postavil na tom istom mieste nový chrám.

Rím: "Od smrti k životu spolu s Kristom" je heslo, ktoré vyvolil Výbor pre týždeň modlitieb za zjednotenie kresťanov, ktorý sa koná po celom svete od 18. do 25. januára. Toto heslo zhrňuje slová svätého Pavla z listu Efežanom: "Boh nás oživil s Kristom, lebo sme boli mŕtvi svojimi priestupkami. Jeho smrťou sme teda spasení, aby sa v budúcich vekoch ukázalo nesmierne bohatstvo jeho milosti a jeho dobrotivosti k nám v Ježišovi Kristovi." Výber tohto biblického textu ukazuje na potrebu nášho spojenia s Kristom, aby sme vylúčili zo svojho života hriech, zúfalstvo a ustavičné pokušenia smrti.

VR, 7.1.85-sl.

Letecký most Izrael - Etiópia: Ako bolo teraz oznámené, povolila v decembri 1984 izraelská vláda hromadnú emigráciu niekoľko tisíc etiopských občanov židovského vyznania. Sú to tzv. falashovia, príslušníci etnickej skupiny, ktorá sa odvodzuje od Židov, ktorí údajne prišli pred tisícrokmí do Etiópie s legendárnym potomkom kráľa Šalamúna a kráľovnej zo Sáby. V roku 1972 boli Falashovia uznaní za autentických Židov a odvtedy ich do Izraela emigrovalo 10-13 tisíc.

V decembri 1984 došlo podľa západných dopisovateľov, - k evakuácii asi 3000 falashov /neskoršie už vyše 10.000/ z etiopských provincií, ohrozených hladom.

Sovietska pomoc je podstatne skromnejšia, napriek všetkým pekným propagačným rečiam medzinárodnom bratstve pracujúcich. Do návštevy Mengistu z Etiópie v Moskve, ZSSR prispel iba dopravnými prostriedkami a určitým množstvom rýže. Podľa západných hospodárskych odborníkov, práve príklon Etiópie k marxizmu a ku komunistickému spôsobu hospodárenia, prispel k drastickému zhoršeniu tamojšej zásobovacej situácie. Samotné sucho to celkom nezavinilo. I v iných afrických krajinách bolo v r. 1984 sucho - a predsa sa všetci neocitli tam, kde Etiópia. Keňa rýchlo rozpoznala hroziace nebezpečenstvo a rýchlo si zaistila potrebnú pomoc Západu! Najhoršie sú suchom postihnuté tie africké krajiny, ktoré majú marxistický systém alebo experimentujú podľa socialistického spôsobu. Prezident Reagan uvoľnil doteraz vyše jednu miliardu dolárov na pomoc týmto krajinám! SE, 4.1.85.

Čo je apoštolské misijné dielo svätého detstva?

Na začiatku nového roku 1985 Apoštolát modlitby obracia našu pozornosť na ustanovizeň, ktorá v minulosti urobila veľa dobrého, ale dnes je takmer neznáma. Ide o apoštolské misijné dielo svätého detstva. Jeho vznik spadá do prvej polovice 19. storočia, po revolúcii a Napoleonom cisárstve vo Francúzsku.

Pri jeho kolíske stála horlivá laická apoštolka Mária Paulína Šarikotová, ktorá zložila aj dielo šírenia viery a iné náboženské a sociálne hnutia. Misijné dielo svätého detstva vzniklo roku 1843. Čína sa práve vtedy otvorila pre misiónársku prácu. Do Európy prichádzali po-
drobnjšie správy o situácii v tejto obrovskej a tajomnej krajiny. Paulínu Šarikotovú a jej spolupracovníkov zaujala najmä telesná a duševná bieda čínskych detí. Preto prvým cieľom misijného diela bolo mobilizovať francúzske a iné katolícke deti, aby mohli pomáhať svojim čínskym rovesníkom.

Od roku 1849 sa toto dielo začalo venovať aj vykupovaniu afrických detí z otroctva. Roku 1856 dal pápež Pius IX. dielu cirkevno-právny štatút a v roku 1922 ho Pius XI. povýšil na Pápežské misijné dielo.

V minulosti boli pre detský misijný apoštolát zreteľne lepšie podmienky ako dnes. Prispievalo k tomu kresťanskejšie ovzdušie v rodine. Dnes, keď sa antikoncepcia a potraty pokladajú za vrcholné sociálne vymoženosti, na deti padol tieň nežiadúcich vecí, ktoré obmedzujú pohodlie a narušujú predstavu o životnom rodinnom šťastí.

V koľkých rodinách je dnes napríklad známa spoločná modlitba alebo v koľkých rodinách sa dnes deti naučia od svojich rodičov, čo je obeta a láska? A práve toto sú základné hodnoty, bez ktorých nie je možný dobrý kresťanský život a ešte menej kresťanský apoštolát!

Niekedy sa rodičia vyhovávajú, že deti ešte nerozumejú takým veciam. Pán Ježiš ináč zmýšľal o deťoch. Miloval ich a dával ich za vzor svojim učeníkom. Vyhlásil, že im patrí nebeské kráľovstvo.

Svätý Otec Ján Pavol II. často zdôrazňuje, že Pán Ježiš aj teraz chce, aby ľudia privádzali k nemu deti. Oni sa môžu k nemu priblížiť viac ako iní svojou detskou jednoduchosťou, dôverou, priezračnosťou a veľkodušnosťou. Pri zázračnom rozmnožení chlebov bol aj istý neznámy chlapec, ktorý odovzdal do Kristových rúk päť jačmenných chlebov a dve ryby. V tomto obraze môžeme vidieť príklad a povzbudenie aj pre deti našich čias, aby veľkodušne ponúkali Pánu Ježišovi tie malé veci čo majú - a On ich obráti na veľké, a to predovšetkým na pomoc ich reštatným kamarátom. A tých nie je málo v dnešnom svete.

Nedávno sme Vám oznámili, že až 30 miliónom detí hrozí dnes v Afrike smrť hladom. Svätý Otec i dnes hovoril o ich potrebách. Ak sa to premietne na celý svet, situácia je priam strašná: každý deň umiera na svete okolo 40 000 detí, sto miliónov detí trpí hladom, 200 miliónov detí nemá riadne školské vzdelanie, z 10 miliónov ľudí, žijúcich v utečeneckých táboroch je asi polovica detí. Veľa nešťastných detí je aj v bohatých krajinách. Tým, pravda, nechýba jedlo, šatstvo, domov. Chýba rodičovská láska a dobrý príklad dospelých! Sebeckosť a mravná nízkosť konzumnej spoločnosti nivočia charaktery mnohých detí prv, ako by sa stačili rozvinúť. Zneužívanie drog a mladistvá zločinnosť sú iba niektoré prejavy poľutovaniahodného stavu, v akom sa nechádza veľká časť našich mladých, niekedy aj veľmi mladých!

Drobný detský apoštolát modlitby, prinášanie obetí a skutkov dobročinnosti môže urobiť pre prirodzené i nadprirodzené šťastie ľudstva viac, ako milióny a mohutné podujatia svetových organizácií!

Ústredný výbor komunistické strany, telefónna centrála,
pri aparáte súdruh Michálek!

- Koho by ste rád? Aká, vy ste chceli, kto je u nás kompetentný na svátky! No také svátkové oddelení tu, súdruženko, nemáme! Tým vám nemôžem poslužiť. Ale o čo vám vlastne ide?

- Aha, na čujte: zmeniť meno sviatku Silvester na Radostník? Šak ten deň sa človek raduje. Vyprávajú sa masné vtipy, o púlnoci si ľudia poprajú velice moc šťastá do nového roku, potom chlašú a ráno vstanú až poobjedze a bolí ich gebula od šlapanského.

No víte, že podobné myšlenky som mjel už aj ja? Enem že mne nešlo o ména dní, ale o ména mjesícu! Víte si predstaviť, čo je to január, prečo sa to tak volá? No vůbec né! Nanajvýš dokážete tušiť čo je august, keď chodíte do cirkusu alebo kukáte nan v televízii. A ešte že máj je od lásky, lebo je toho čas. A tak som si pomysleu, že by sme aj my Slováci mohli mjet vlastní názvy mjesícu jak Česi. Potom by se ani súdruh prezident doktor Gustav Husák nepomýlil a nepovídal by apríl.

Ná, a keď som tak rozmýšlau, hneď mi došlo, že október by sa mjel volat podľa sovietske revolucii Revolucionár! Keďže su v decembri krátke dni, december by sa volau Svetlober. Január by byl Mrazuár, pretože podľa sovietskeho meteorologa Piatkovského su vtedy v Irkutsku največší mrazy. A február by byl Snehuár, lebo vtedy v Krivem Rogu napadne najviac snehu. Marec by sa mohou volat Topec, lebo vtedy sa topá snehy.

Co ešte chcete vjedzet? Á, ja tak, že potom by sa nedauo povídat "marec, poberaj sa starec"? Na, to ste ma ale neodzbrojil, lebo ja mám básnické strevo. To by zueu napríklad: "Topec, starec, už je s tebou koniec!"

Mjesíc júl by sa mohou volat Kvapul. A potom by sa porekadlo "Medardova kvapka 40 dní kvapká", zmenilo na Kvapulová kvapka 40 dní kvapká! Čujete, aká je v tom novém porekadle hudba? A aj ríma je dobrá, čo? No to je tak, ako "Duní Dunaj a luna za lunou sa valí", čo je z básne "Demokrati" a napísal to Aurel Stodola!

A august by sa premenoval na Žatec- počkajte, vlastne né, lebo tak sa volá to mjesto, kde byli tí starci na chceli. No ono by sa to nemohlo volat ani Žatník, lebo to by si zas ľudie mylili se slovenským "šatník". Najlepší by bylo Žatiar a sklonovalo by sa to podľa vzoru Jozef Skultéty. Enenže, čo keby museli do "Pravdy na nečelu" napísat: Ej bistu, za šantivého džavotu a družného spevu vyšli vyzdobené kombajny na družstevné lány. Opťažkané klasy padali pronožné ako surovuo drevuo na plodivé hruďy. Pre zlé počasie však družstevníci neskončili zber urody v mesiaci Žatec, ale až v mesiaci Oberačník.

Oberačník by byu september, lebo vtedy sa zbíra do putní hrozno na mušt a víno. Enemže potom by v Pravde zas museli napísat: Družstevným vinohradníkom se napriek heroickému boju z hroznami nepodarilo dokončit vinobranie v mesiaci Oberačník, ale až v mesiaci Revolucionár!

Ná, jak vidzíte, určité ťažkosti by s tým premenovaním byly. Ale co by sme my byly za komunistú, keby sme sa lekali čaškosci. My ich vždycky vyhledávame, aby sme ich přemohli!

A tak, súdružko, zmente si názov Silvester na Radostník. Prajem Vám šecko nejlepší do uvjedomelého roku 1985! Dovočutě!

SE, 30.12.1984.